

La inclusió de l'alumnat de les USEE a l'aula ordinària

Assessorament a una escola des de l'EAP

EVA AYNÉ LÓPEZ

Dirigit per la Dra. Núria Rajadell Puiggròs

Facultat de Pedagogia
Màster en Psicopedagogia
Universitat de Barcelona

Barcelona, 1 de setembre del 2011

*Tots som especials a la nostra manera,
perquè no hi ha cap ésser humà estàndard o comú.
Tots som diferents.*

Stephen W.Hawking

Agraïments

Aquest projecte és el que és gràcies a totes les persones que m'han ajudat a dur-lo a terme, per això aquest projecte no és només meu, sinó de tots aquells i aquelles que heu aportat el vostre granet de sorra.

En primer terme vull agrair a la meva tutora Núria Rajadell totes les hores d'esforç, dedicació i entusiasme que ha dedicat a aquest projecte. No sabia com expressar realment el suport que m'ha donat, m'ha ajudat a crear-ne els ciments, a moldejar-lo i a polir-lo, m'ha donat una empenta quan l'he necessitat, m'ha ensenyat a corregir errors i m'ha ajudat a aixecar-me en els moments més durs. De tot cor li vull agrair la meravellosa tasca que ha fet, perquè ha cregut amb mi en tot moment i això m'ha ajudat a creure en mi mateixa i a créixer com a professional.

També m'agradaria agrair la col·laboració d'altres professionals com l'Ignasi Puigdemívol per la lectura atenta i la opinió professional del plantejament del projecte. A la Isabel Paula, la Begoña Piqué i en Joan Carbonell per ajudar-me a difondre la recerca que he creat al llarg del projecte.

Així com no voldria deixar-me a tots aquests/es professionals de l'educació que heu col·laborat en l'enquesta creada per a dur a terme la recerca del projecte, de tot cor gràcies per dedicar uns minuts de les vostres vides, valoro molt el vostre esforç. Moltes gràcies a totes les companyes del màster que m'heu ajudat a fer possible aquesta realitat, en concret m'agradaria agrair a la Vanessa la lectura minuciosa del treball i la sinceritat que m'ha demostrat en tot moment, la Susana per a proporcionar-me contactes per a dur a terme la recerca, i a la Cristina per a ser tan dura i tan crítica en tot moment, gràcies a la teva duresa he aconseguit plantejar-me els objectius i les bases d'aquest projecte.

A l'Helena Martin de l'EAP per a facilitar-me informació actualitzada sobre les USEE i per a escoltar el plantejament d'aquest projecte i a la M^aÀngels Casas de l'EAP per recolzar-lo en tot moment.

Per últim, i no per això menys important m'agradaria agrair a totes les persones que estimo que han cedit un temps que probablement era seu, agrair-vos la comprensió i el suport que m'heu donat al llarg d'aquests mesos.

ÍNDIX

1.	JUSTIFICACIÓ.....	6
2.	FINALITAT DEL PROJECTE	7
3.	FONAMENTACIÓ TEÒRICA	9
	3.1 INTRODUCCIÓ	9
	3.2 LES UNITATS DE SUPORT A L'EDUCACIÓ ESPECIAL (USEE)	12
	3.3 PEDAGOGIA SISTÈMICA.....	16
4.	CONTEXTUALITZACIÓ	19
5.	DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE	20
	5.1 TASQUES PRÈVIES.....	20
	5.2 PROJECTE.....	23
	5.2.1 L'ESCOLA COM A INSTITUCIÓ	24
	5.2.1.1 DOCUMENTS QUE DEFINEIXEN AL CENTRE	27
	5.2.1.2 PLA D'ACCIÓ.....	28
	5.2.1.2.1 ESPAI VIRTUAL	31
	5.2.1.3 FORMACIÓ DEL PROFESSORAT	32
	5.2.1.3.1 PERÒ QUIN TIPUS DE FORMACIÓ?	33
	5.2.2 L'AULA.....	35
	5.2.3 EL/LA TUTOR/A DE L'AULA ORDINÀRIA.....	40
	5.2.3.1 COORDINACIÓ ENTRE EL TUTOR/A DE L'AULA ORDINÀRIA I EL MEE- DE LA USE.	40
	5.2.3.2 DOTAR D'ESTRATÈGIES AL TUTOR/A DE L'AULA ORDINÀRIA.	43
	5.3 RESUM DE LA PROPOSTA D'INTERVENCIÓ	46
6.	VALORACIONS SOBRE LA POSSIBLE VIABILITAT D'AQUESTA PROPOSTA	48
7.	CONCLUSIONS.....	49

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	51
9. ANNEXES	54
Annex 1. Qüestionari facilitat a l'escola per a considerar si poden obtenir recurs USEE o no.	54
Annex 2. L'enquesta.....	55
Annex 3. Buidatge de Resultats de l'enquesta	59
Annex 4. Espai virtual(fictici) per a afavorir la comunicació-coordinació a nivell del centre com a institució	64
Annex 5. Avaluació de l'Espai Virtual	74
Annex 6. Programació d'Acció Tutorial	76
Annex 7: Full d'acords per a la coordinació entre tutor/a i professional de la USEE.	86
Annex 8. Mostra del full d'acords creat a l'espai virtual.....	87
Annex 9. La Coordinació tutor/a de l'aula i MEE/Educadora a l'espai l'espai virtual. El full d'acords dins l'espai virtual.....	92

1. JUSTIFICACIÓ

Per què? Per què aquest tema i no un altre? Per què he decidit fer un projecte educatiu sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE a l'aula ordinària? Doncs la veritat és que fa uns mesos no ho tenia tan clar com ho tinc ara. Recordo dies en que ni tan sols jo recordava per què havia escollit aquest tema, però ara ho tinc més clar que mai, vaig escollir aquest tema perquè és una necessitat de primer ordre. Davant de la societat actual és indispensable que hi hagi persones que vetllin per a que tots i totes hi tinguem cabuda en aquest món tan divers però a la vegada tan exigent. Tots i totes som diferents però alguns es creuen estar per sobre dels demés, és necessari que ens fiquem al cap que no hi ha dues persones iguals en aquest món i que això és el que ens dóna la riquesa que tenim. Si no fóssim tots diferents no seríem on som ara, no viuríem en la societat en la que ens trobem; Albert Einstein, Isaac Newton, Bill Gates, Beethoven, Salvador Dalí o bé Thomas Edison probablement a l'escola no pensaven que arribarien tan lluny, eren nens que ara etiquetariem amb Necessitats Educatives Especials (NEE), però això no els va impedir seguir la seva trajectòria vital i gràcies a tots ells ara som on som, aquesta és la riquesa de ser tan diferents. Amb això no vull dir que tots els nens i nenes amb NEE hagin d'arribar al mateix lloc que van arribar totes aquestes eminències, però el que volia dir amb tot això és que hem de donar oportunitats per a que com a mínim ho puguin intentar, no podem deixar de creure en un alumne pel fet de que aquest no respongui a les expectatives del docent, hem de propiciar oportunitats per a que es desenvolupi.

Per aquest motiu, per començar a trencar els prejudicis i intentar fer un pas més enllà, he escollit realitzar aquest projecte i no un altre, perquè vull aportar el meu granet de sorra per aconseguir que aquest món dia a dia vagi millorant. Com a Mestra d'Educació Especial (MEE) que sóc i com a Psicopedagoga que seré, m'hauré d'enfrontar dia a dia a aquest fet, hauré d'intentar no només respectar la diversitat sinó propiciar canvis, aconseguir que no només els MEE i els Psicopedagogs/es la tinguem en compte sinó tota la comunitat, que tothom es vegi implicat en aquest procés.

Però com em vaig inspirar? Per què la inclusió de l'alumnat de les USEE i no la inclusió de l'alumnat en general? La resposta està en "l'Escola Piu", durant el període de pràctiques a l'EAP vaig assistir a aquesta escola amb USEE i vaig pensar que necessitaven un cop de ma, d'aquesta manera, mitjançant aquest cas real he plantejat un projecte que es pot aplicar a totes aquelles escoles que vulguin donar un pas més cap a l'escola inclusiva.

Per últim només em queda dir que acadèmicament és un tema que directa o indirectament hem treballat a totes les àrees; tots els professors i professores ens han mostrat la importància d'atendre a la diversitat i ens han proporcionat eines per a aconseguir-ho. Tot plegat m'ha animat a anar teixint aquest projecte tot recopilant la gran informació rebuda i seguint plantejant-me nous reptes educatius.

2. FINALITAT DEL PROJECTE

La veritat és que la finalitat del projecte ni tan sols l'he hagut de meditar gaire ja que mitjançant un anàlisi de necessitats s'ha evidenciat la direcció amb la que havia d'emprendre'l. La **finalitat** d'aquest projecte és *proposar un seguit d'actuacions per a millorar la inclusió dels alumnes que fan ús del recurs USEE a l'Escola Piu*. L'Escola Piu és una Escola Pública que disposa d'una USEE, i tot i que ja fa tres anys que es va crear hi ha molt poca connexió amb els professionals que no hi intervenen directament, la majoria no en coneixen el seu funcionament i per tan no es veuen implicats en el seu desenvolupament ni en el dels alumnes que en fan ús. Aquest fet condiciona molt el dia a dia de l'Escola perquè sembla que dins d'una mateixa escola n'hi hagi dues, tot això perjudica no només a la dinàmica de l'escola sinó al desenvolupament dels alumnes que la integren, entre ells els més afectats són els alumnes que fan ús del recurs USEE. Hi ha docents que pensen que aquests alumnes haurien d'estar a una Escola Especial, no entenen quin és el seu paper aquí, i per això atorguen tota la responsabilitat de la seva educació als professionals de la USEE (Mestre d'Educació Especial i Educadora d'Educació Especial). Paral·lelament, aquesta falta d'implicació per part del professorat fa que la resta d'alumnes del grup-classe també vegin als alumnes que fan ús del recurs USEE com a visitants i no com a companys/es del grup. Si els mateixos professors no integren aquest alumnat dins del grup-classe, no podem pretendre que la resta de nens/es ho facin. En aquest cas la realitat a l'aula en comptes de ser un recurs que afavoreix el desenvolupament d'aquest alumnat el que fa és ser una limitació més.

Per tal de millorar tota aquesta situació la finalitat del meu projecte és proposar una intervenció per a treballar la inclusió de l'alumnat de la USEE a l'aula ordinària, i aconseguir que no només siguin els professionals de la USEE els que ho treballin, sinó tot l'equip docent, tota l'escola, perquè tal i com explicaré en el següent apartat no serveix de res basar la intervenció en un sol sistema. S'ha de fer una tasca a nivell global per tal que el recurs USEE esdevingui una realitat ja que la idea és que aquests nens i nenes puguin compartir moments d'escolaritat amb els alumnes de l'aula ordinària i que tan ells com el grup es beneficiïn d'aquesta relació.

Malgrat tot, encara que el projecte té com a finalitat donar resposta al cas concret de l'Escola Piu no pretenc quedar-me aquí, sinó que aquest projecte descriu unes línies generals aplicables a totes les escoles que vulguin donar un pas més cap a l'escola inclusiva. Per tan, al llarg del projecte pretenc assolir tres grans **objectius**:

1. Donar a conèixer el recurs USEE. Que les USEE esdevinguin un recurs reconegut per tot el claustre i no únicament per les tutores de la USEE i per les MEE del centre, sinó també per la resta de professors i professores de l'escola, posant-hi especial atenció a aquelles professores que intervenen a l'aula ordinària amb els alumnes que utilitzen el recurs USEE.

2. Fomentar específicament la inclusió de l'alumnat de les USEE a l'aula ordinària mitjançant el tutor/a.
3. Treballar amb el grup-classe per millorar la inclusió de l'alumnat que fa ús del recurs USEE i en general treballar per aconseguir un grup cohesionat.

Tota aquesta tasca penso que fins ara no s'ha treballat prou, i per aquest motiu considero que és un projecte força innovador. Sempre s'ha parlat sobre la necessitat d'atendre a la diversitat però no s'ha explicat que amb tenir una USEE a l'escola no n'hi ha prou. Com veureu al llarg del següent apartat la USEE per si sola és un recurs sense forma, necessita un artesà darrera modelant-la. Tot això s'ha de treballar amb l'equip docent per a que no només hi hagi un artesà sinó tot un equip d'artesans, que tots i totes vegin la necessitat d'aportar la seva creativitat a l'obra, que vegin que formen part d'ella, i aquesta tasca és la que s'ha d'anar treballant dia a dia.

3. FONAMENTACIÓ TEÒRICA

3.1 INTRODUCCIÓ

Quan parlem d'inclusió pensem fonamentalment en l'escola per a tothom, que no és una escola passivament oberta, sinó una escola transformadora que lluita per la superació de les desigualtats: les que afecten sobretot els grups socialment vulnerables (Martí 2005). Tenint en compte les prioritats establertes per diferents institucions de la Unió Europea (EC 2004, 2006) s'han definit cinc col·lectius com a grups vulnerables: les dones, els joves, les minories culturals, els immigrants i les persones amb discapacitat.

Tot i que penso que és importantíssim reflexionar sobre la inclusió de cadascun d'aquests cinc col·lectius, per aquest projecte en concret he centrat la mirada en la inclusió de l'alumnat amb Necessitats Educatives Especials (NEE), ja sigui derivades d'una discapacitat psíquica, trastorns greus de personalitat o de conducta o que pateixen malalties degeneratives greus. És per aquest motiu que el marc teòric que us presento anirà orientat en aquest sentit.

La inclusió i l'exclusió es configuren com a processos en bona mesura dialèctics, de manera que quan la inclusió avança deriva de la reducció o eliminació dels processos d'exclusió, que, en forma de barreres a l'aprenentatge i la participació, interactuen negativament amb les condicions personals i socials de determinats alumnes (Booth y Ainscow, 2002).

Malgrat tot, assumir la diversitat a l'escola per promoure la inclusió educativa no és una tasca fàcil. Això és degut, en gran mesura, a la comoditat amb la que els éssers humans apreciem tot allò que ens resulta familiar. Des de fa molts anys, la institució escolar ha procurat basar-se en una homogeneïtat dels alumnes, especialment des de la Instauració, a partir del s. XVIII (Puigdemívol, 2001). Tanmateix, el fet de seguir amb aquest model és inviable en la societat actual, ja que han passat més de 200 anys i al llarg d'aquests anys hi ha hagut molts canvis. Malgrat tot, el model homogeneïtzat ha deixat petjada –sobretot per la tranquil·litat organitzativa dels centres i la facilitat metodològica dels mestres- i dificulta seriosament els intents de transformació de l'escola encaminats a donar resposta als nous reptes que la societat del s.XXI planteja.

Hem de promoure canvis; no podem seguir movent-nos sota el paradigma de la homogeneïtat; hem d'assumir la diversitat per múltiples raons. Seguint les argumentacions que esmenta Puigdemívol (2001), en primer lloc perquè es tracta d'una realitat socialment indiscutible, vivim en una societat progressivament més complexa, vivim en una societat creada i formada per persones, persones que pertanyen a grups diferents, persones amb diferents creences religioses, amb diferent ideologia, amb diferent cultura, persones diferents. En segon lloc perquè en aquest context és una necessitat educativa

el que els alumnes/as es formin en la convivència que exigeix la diversitat de mentalitats i formes d'actuar. L'educació en la diversitat constitueix un excel·lent procediment per formar l'esperit crític de l'alumne i la seva capacitat de descentralització per entendre a l'altre. Finalment, com a conseqüència de les dues anteriors hem d'entendre la diversitat com un valor educatiu que posa al nostre abast la possibilitat d'utilitzar determinats procediments d'ensenyament difícilment viables en situacions d'un elevat grau d'homogeneïtat.

Si tots fóssim iguals, no podríem aprendre de les altres persones, i precisament aquesta és la riquesa de l'heterogeneïtat, que no hi ha dues persones iguals i que per tant tots podem aprendre de tots.

A vegades, resulta complicat entendre conceptes tan complexes com ara diversitat, inclusió o bé integració; i per això em resulta útil imaginar-m'ho en forma de petites històries que escenifiquen la seva descripció. Zabalza (2000) va escenificar d'aquesta manera els prejudicis o les dificultats que es pot trobar la diversitat educativa.

M'agrada conduir bastant concentrat i mantenir un ritme viu a la carretera, passar per davant dels altres en quant es pot i conservar una velocitat de creuer estable. Per això em desespero quan em toca per davant alguna ànima en pena que va més lenta que una bicicleta, o algun camió la càrrega del qual li impedeix avançar o algun senyoret que només agafa el cotxe per anar de passeig i sense cap pressa. Porto molt malament les grans cues o caravanes, sobretot quan són innecessàries. I en moltes ocasions m'agradaria fer fora de la carretera a les persones que no saben conduir o que ho fan malament o que es prenen la conducció com un simple passeig, sense comprendre que hi ha altres persones que estan treballant o que han de fer viatges llargs i que es veuen perjudicats per aquesta parsimònia. No haurien de deixar-los conduir, em dic a mi mateix, són un perill públic. O si no, haurien de limitar-los la conducció a hores de poc trànsit o fer-los unes vies especials com a les bicicletes.

Aquests són precisament els arguments dels que veuen amb una mirada errònia que els nens amb NEE entorpeixen l'extraordinària carrera dels més brillants. A l'escola, a l'igual que a la vida i a la carretera, no tots som iguals ni tots estem en condicions de poder portar un ritme similar. Resulta molt difícil establir una convivència cordial i inclusiva si no partim d'aquesta constatació de que som molt diferents en tot i que resulta desequilibrador demanar a tots un comportament similar; per aquest motiu hem d'esborrar les petjades de l'homogeneïtat i normalitzar l'heterogeneïtat; és urgent i necessari que ens posem al cap que no hi ha, i de fet no hi ha hagut mai, dues persones iguals.

Tothom té el seu propi punt de vista sobre aquesta idea complexa que és la inclusió, però serà important compartir uns valors bàsics que ens ajudaran a seguir el camí. Algunes de les idees que més m'han agradat de "l'Índex for Inclusion" (Boot i Ainscow 2002) són, veure la diferència entre els estudiants com un recurs per donar suport a l'aprenentatge, més que no pas com un problema que s'ha de superar. En

moltes ocasions ens encaparrarem en veure que la diferència és dolenta, i no és així, la diferència és la diversitat, la diferència és el que ens fa aprendre dia a dia i créixer una mica més. Una altra idea que trobo de vital importància per evolucionar i donar resposta a les necessitats que presenta la societat és oferir als estudiants l'oportunitat de ser educats a la zona on viuen; on estaran millor? Els nens i nenes no passen tot el dia a l'escola, quan surten van a comprar, van al parc... si aquests nens i nenes van a l'escola amb els nens/es del seu barri, ajudarem no només a integrar-los en el sistema educatiu sinó en la societat en general. Quan aquest nen vagi al parc, ja tindrà amb qui jugar, coneixerà als nens perquè van amb ell a l'escola, i els nens el coneixeran a ell i propiciarem oportunitats per a que juguin, es desenvolupin i creixin junts. Per tan, si realment es decideix anar cap un model d'escola inclusiva, els alumnes amb necessitats educatives especials haurien de poder anar a l'escola del seu barri, sense posar limitacions o barreres. Tal com diuen Cullen i Pratt (a Bassedas et al. 2005) el debat sobre els criteris d'avaluació per la ubicació escolar dels alumnes amb necessitats educatives especials "s'acabarà quan els districtes escolars locals posin en pràctica el concepte "educació inclusiva", o sigui, quan tots els alumnes, independentment de les seves capacitats, assisteixin a les escoles de les seves zones respectives amb el suport adequat"

Pot semblar una idea bastant complicada, fins i tot diria que utòpica perquè en moments de crisi com en els que ens trobem és complicat trobar recursos per atendre la diversitat, però no tots són els recursos econòmics; millorar els centres depèn també del professorat, de la direcció, de les famílies; tots podem aportar el nostre granet de sorra. L'atenció a la diversitat ocupa un lloc destacat en aquests moments en els que l'escola ha d'afrontar reptes, i donar resposta a aquests. Com expliquen Thomas & Vaughan (2005), si volem que l'escola ordinària es faci càrrec de la inclusió de l'alumnat amb necessitats educatives especials, s'hauran de propiciar canvis en el sistema educatiu.

La falta de recursos fa que en moltes ocasions la voluntat dels/les mestres sigui una de les principals mesures per atendre les necessitats. Recordo una mestra que durant les pràctiques a l'EAP em va dir: *(“És que Eva, l'Aina necessita una cadira adaptada(amb una cadira ordinària no arriba a la taula) i el Departament encara no ens l'ha proporcionat, què volies que fes? Que la deixés asseguda al terra? Doncs li he hagut de deixar la cadira de profe, perquè ella no en té la culpa”)*. La resposta que va donar aquesta mestra la vaig trobar molt noble, perquè malgrat no hi ha recursos, i malgrat es podria queixar contínuament, l'Aina seguiria sense cadira si no fos perquè aquesta va afrontar la realitat que tenia al davant i va donar resposta en la mesura que va poder.

L'educació primària constitueix el primer tram educatiu obligatori i, com a tal, ha de proporcionar a l'alumnat una formació bàsica i comuna que li permeti l'assoliment de coneixements, habilitats i valors. A més ha de potenciar de forma integral el desenvolupament psicomotor, l'equilibri personal, la relació interpersonal i la integració social, respectant la diversitat de capacitats, interessos i motivacions de

l'alumnat. En conseqüència, l'atenció a la diversitat ha de ser una realitat assumida pel conjunt de la comunitat escolar (Álvarez 2000).

Com deia un dels principis de "l'index for inclusion", la inclusió comença a partir del reconeixement de les diferències que hi ha entre els estudiants. L'avenç progressiu de l'educació inclusiva en el procés d'ensenyament i aprenentatge respecte aquestes diferències, es construeix a partir d'elles. Això implica canvis profunds en el que passa a les aules, a les sales de professors, als patis i en les relacions amb les famílies. Per incloure qualsevol infant o jove hem d'estar interessats en tota la seva persona. És possible que això s'oblidi quan la inclusió es centra en un únic aspecte de l'estudiant, com pot ser una disminució. Per sobre de tot no hem de veure l'alumne amb la Síndrome de Down; hem de veure en Roger, en Pol, la Marina, alumnes de carn i ossos com la resta de nens i nenes de l'aula.

El treball que es fa a l'hora d'identificar i disminuir les dificultats d'un estudiant poden beneficiar-ne molts altres, l'aprenentatge dels quals no era inicialment un tema concret de preocupació. Aquesta és una manera a través de la qual les diferències que hi ha entre l'alumnat poden esdevenir recursos per donar suport a l'aprenentatge. Cal articular una nova proposta educativa que, sense perdre de vista la preocupació pels alumnes en situacions educatives més vulnerables, ha d'afectar tot el sistema i tots els alumnes, no només els que tenen alguna discapacitat o problemes d'aprenentatge. Cal anar avançant cap a un nou plantejament que serveixi per posar fre als múltiples, a vegades subtils i altres manifestos, processos d'exclusió que operen en els sistemes educatius (Echeita 2006).

3.2 LES UNITATS DE SUPORT A L'EDUCACIÓ ESPECIAL (USEE)

Però com? Quines mesures existeixen per avançar cap a l'Escola Inclusiva? Encara que hi ha diverses mesures d'atenció a la diversitat, al llarg del projecte us parlaré d'una de les mesures que pretén avançar en l'educació inclusiva de l'alumnat amb discapacitat i promoure un model de pràctica educativa que afavoreixi la participació en entorns escolars ordinaris: les Unitats de Suport a l'Educació Especial (USEE) en centres educatius ordinaris.

Va ser durant el curs 2004-2005 quan el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya va iniciar la implementació de les USEE. Durant aquest primer any se'n van crear 17 per tota Catalunya; l'últim estudi realitzat, al curs 2008-2009, informa de la creació de 196.

Les USEE són unitats de recursos (humans i materials) per afavorir la participació de l'alumnat amb necessitats educatives especials en entorns escolars ordinaris. Cal deixar clar que no són unitats d'alumnes, sinó de recursos. D'acord amb les resolucions per les quals es donen anualment instruccions per a l'organització i funcionament dels centres educatius, és susceptible de rebre suport per part de les i dels professionals de les USEE l'alumnat amb manca d'autonomia per motius de discapacitats motores,

discapacitats intel·lectuals severes, trastorns generalitzats del desenvolupament o trastorns greus de la conducta.

El recurs USEE es configura amb diversos professionals, segons l'etapa educativa:

- Educació infantil i primària: un/a mestre/a i un/a educador/a.
- Educació secundària: dos professors/ores i un/a educador/a.

Segons l'Informe de valoració de les Unitats de Suport a l'Educació Especial (2009), en general, de la participació de l'alumnat amb discapacitat en entorns ordinaris, se'n perceben aspectes molt positius pel que fa a l'autonomia i també aspectes positius en la socialització de l'alumnat, tant en la relació de l'alumnat amb discapacitat amb la resta d'alumnat, dins i fora del centre, com en la convivència i valors de tot l'alumnat en el context del grup ordinari. Es constata que compartir activitats a l'aula ordinària genera dinàmiques que contribueixen que tot l'alumnat pugui viure amb naturalitat les diferències, incorporant-les en la normalitat de les relacions.

Els i les professionals coincideixen a reconèixer que els grups classe amb bones experiències inclusives mostren una maduresa i uns valors significativament diferents a altres grups del mateix centre, els quals l'alumnat incorpora progressivament en el seu procés maduratiu.

Aquest recurs, relativament recent per a promoure l'Escola Inclusiva, ha de tenir en compte ja d'una manera definitiva que la responsabilitat de l'Educació Especial i l'atenció dels alumnes amb NEE actualment no és una tasca exclusiva dels especialistes; les úniques responsables no són la MEE i l'educadora de la USEE; tal com afirma Climent Giné (1997): " ... no és una tasca exclusiva d'un determinat tipus de professional; al contrari, és imprescindible l'estreta col·laboració dels diferents professionals que hi prenen part."). Això implica la incorporació d'aquests professionals a l'àmbit de l'educació dita "ordinària", no com especialistes aïllats dins d'un altre col·lectiu, sinó com a professionals que han de compartir la tasca educativa de tot l'alumnat "(...)incloure tots els nens i nenes en la vida educativa i social de les seves escoles i aules del seu barri, i no només col·locar-los en les aules ordinàries." (Stainback. 1999).

Com explicava el 2006 Ainscow (a Giné et al. 2009), una escola inclusiva és aquella que està en moviment més que aquella que ha aconseguit una determinada meta. És a dir, les USEE no són una meta, el camí no està acabat un cop l'escola pot beneficiar-se del recurs USEE, sinó que aquest s'ha d'anar creant dia a dia, la USEE per si sola no ens aportarà beneficis. La inclusió escolar de determinats alumnes amb discapacitat, sobretot quan tenen un grau d'afectació greu requereixen la dotació de determinats recursos específics, que poden ser proporcionats per les USEE. Però la disponibilitat d'aquests recursos no garanteix en absolut per si sola una pràctica educativa inclusiva. Les USEE, creades per facilitar al màxim la inclusió escolar d'alumnat que és susceptible d'acabar a una Escola

Especial, si aquest recurs que ha de servir per a la inclusió es desvincula del seu objectiu per al qual va ser creada, aconseguim que un recurs inclusiu acabi sent un recurs segregador (Mascarulla, 2009). El recurs per si sol no té força, hem d'ajudar-lo a créixer per tal que doni els fruits esperats; si tens una planta meravellosa que et donarà uns aliments boníssims però no la regues, per molt estupenda que sigui aquesta planta l'únic que aconseguiràs és que acabi morint. Si realment volem obtenir els fruits esperats haurem d'esforçar-nos, donar-li caliu, buscar què necessita per a créixer sana i forta; no podem esperar que la bona sort vingui per si sola, com ens diu Rovira (2004), no només es tracta de desitjar-ho sinó de crear possibilitats, fer que passi allò que ha de passar per aconseguir els objectius emprats. A vegades esperem quiets que les coses passin; potser hi haurà gent que creurà en la màgia, però jo penso que la màgia no existeix sense un mag que faci els trucs darrera. Amb les USEE passa el mateix, si ens desvinculem de l'objectiu inicial, acabem transformant les USEE en una aula d'Educació Especial segregadora, hem de dedicar un temps a reflexionar sobre com fer per a que aquest fet, que malauradament en alguns contextos és una realitat, no passi.

Com ens explica Rico, E. (2000). Educar als nens i nenes amb necessitats educatives especials és donar resposta a les seves necessitats, però moltes escoles i molts mestres encara no estan preparats. Com deia abans, incloure no és posar a un nen/a a l'aula ordinària i donar-li ajuda en alguns continguts. Incloure suposa no només fer canvis en el currículum sinó canvis a nivell més generals, canvis en la pedagogia, en la metodologia, canvis en la nostra manera de pensar, hem de desfer-nos de les petjades de l'homogeneïtzació. Hem d'aconseguir que els alumnes que fan us del recurs USEE, i evidentment tots els alumnes amb NEE en general se sentin membres, part de la seva pròpia comunitat, en igualtat de condicions amb la resta, hem de preparar-los per viure de forma activa, convivint entre tots.

Al principi em costava bastant veure la diferència entre inclusió i integració; sé que són idees, paradigmes diferents, i per això, seguint la meua dinàmica de fonamentació vaig buscar un exemple, una escena que m'ajudés a diferenciar aquests dos conceptes. L'escena la vaig trobar a un Seminari sobre "Estratègies d'Atenció a la Diversitat", on la ponent Cristina Luna ens va dibuixar una idea que em va encantar:

Dos amics es troben després de 15 anys, parlen una mica sobre com estan i de sobte un d'ells li diu a l'altra que la setmana que ve faran un sopar amb tots els excompanyos i hi està convidat. La resposta de l'amic és que encara que li agradaria molt anar no podrà ser perquè té una malaltia a l'estómac i no podria menjar el mateix que la resta.

Davant d'aquesta situació el concepte d'integració diria: no passa res, vine, porta el menjar de casa teua i així soparem tots junts. El que fa és integrar a aquesta persona en el context on estarà la resta però sense donar-li un suport ajustat. La integració a l'escola veu a l'alumne amb NEE com a diferent a la resta d'alumnes de l'aula, centra la seva atenció en l'alumne en concret. Per contra trobem la resposta inclusiva que diria: no passa res, diguem què pots menjar, prepararé de tot i així tots menjarem de tot. Aquesta

visió integral a la persona dins del context i a més li proporciona allò que necessita per a que estigui en aquest de la manera més òptima possible. L'escola inclusiva busca que no només s'aprenuin conceptes sinó la relació social, una escola heterogènia, una educació global de la persona. A l'escola inclusiva la diversitat enriqueix a la resta de manera natural, no en serà un obstacle, tots els alumnes tenen un espai dins de l'aula i tots participen dins d'ella.

Aquest exemple em va ajudar molt a diferenciar clarament què vol dir cada concepte, però tot i així, la inclusió, un concepte tan complex i a la vegada tan necessari... qui podria explicar-me'l detalladament? Qui millor per explicar-nos què és la inclusió que testimonis reals, mares, com la Mònica Terribas -mare d'en Marc, amb Síndrome de Down - (a Mascarulla 2009), que lluiten dia a dia per aquest progrés.

"Podríem dir que el procés d'inclusió és el procés de reflexió, d'aprenentatge, de convivència, de tots els qui s'incorporen a la vida d'aquesta criatura i la fan seva. Els infants amb alguna discapacitat trastocuen els esquemes que l'anomenada "normalitat" en un entorn on inevitablement acaben prevalent criteris de superació, a vegades de competició, en els aprenentatges intel·lectuals. Quan una criatura amb dificultats entra en la dinàmica de l'escola, tots- alumnes, professorat, comunitat de pares i mares- es veuen obligats a plantejar-se nous reptes. I jo crec sincerament, que aquest procés de superació i de replantejament col·lectiu és extraordinàriament valuós per a la nostra societat. Cada any que superem junts, ha estat un any d'èxit, de força, d'entusiasme per a tothom. Tots junts viuen un procés de socialització que a la llarga els farà més rics, més comprensius, més generosos, perquè de petits hauran viscut les desigualtats naturals, les dificultats dels altres, i podran reconèixer el valor de la diferència. La clau de l'escola inclusiva està en veure no només els beneficis del nen/a amb discapacitat sinó de veure els beneficis que comporta a tota la comunitat."

La inclusió és un procés de transformació en el qual els centres docents es desenvolupen en resposta a la diversitat dels alumnes i les alumnes que tenen escolaritzats, identificant i eliminant les barreres que aquest entorn posa a les seves possibilitats d'aprenentatge, socialització i participació, sense que, per això, deixi de capacitar i enfortir l'alumne a partir de les seves capacitats i potencialitats. La inclusió és valorar l'heterogeneïtat de les noies i dels nois com una riquesa, una oportunitat per obtenir resultats educatius més bona, tal com l'experiència ha demostrat amb escreix.

Per atendre a aquesta immensa heterogeneïtat serà necessari dur a terme un seguit de mesures d'Atenció a la Diversitat, uns suports, referint-nos a aquests com especifica l'Índex per a la Inclusió, (2002) defineix com tota l'activitat que augmenta la capacitat d'un centre per Atendre la Diversitat del seu alumnat. Però, per donar resposta a l'escola inclusiva, on haurem de donar aquests suports? Dins, o fora de l'aula ordinària? Com he dit anteriorment, les USEE per si soles són un recurs sense forma, necessiten que cada centre la faci seva, prioritzant les hores que el grup passarà a l'aula ordinària o l'aula especial.

Encara que en ocasions haurem de donar el suport fora de l'aula, perquè les necessitats d'un alumne concret així o requeriran, l'aula ordinària és l'escenari bàsic on l'estudiant ha de rebre els suports que pugui necessitar per avançar en l'aprenentatge, en la participació i en la socialització. El suport prestat fora de l'aula ordinària és solament una de les possibilitats que es pot utilitzar, però no ha de ser mai l'opció majoritària. L'aula ordinària pot ser més eficaç per facilitar els resultats perseguits i per crear un context estimulant i afavoridor amb la resta de companys i companyes.

3.3 PEDAGOGIA SISTÈMICA

La realitat és complexa i no la podem abastar amb una única mirada; per intentar aproximar-nos-hi, hem de tenir en compte la seva diversitat. Les escoles, les famílies, els mestres i els diferents professionals formem part de sistemes que influeixen també en els nostres comportaments i en les nostres actituds. La propietat de la totalitat dels sistemes ens explica que, en un sistema, el tot sempre és més que la suma de les parts i que, quan alguna cosa passa en una part del sistema, es produeixen inevitablement retroaccions i canvis a les altres parts i en el sistema com a totalitat (Huguet. 2009).

L'escola, com a sistema social, està formada per diferents subsistemes que es relacionen entre ells. El que succeeix en un subsistema (cicle, classe, departament...), produeix efectes en els altres subsistemes i a l'escola com a totalitat. Així, el canvi en les cultures dels centres és un factor clau perquè l'escola pugui respondre a les necessitats de la societat i perquè l'alumnat disposi de les capacitats necessàries per adaptar-se al seu entorn i perquè pugui influir-hi. Si volem que l'escola esdevingui una escola per a tothom, que doni resposta a la diversitat de l'alumnat, és necessari que hi hagi canvis en la cultura del centre i de la comunitat educativa.

De ben segur que molts de vosaltres estareu pensant: d'acord, tens raó.. tot el que expliques és molt bonic, però com? Com ho hem de fer per donar resposta a vint-i-set nens i nenes de l'aula, tres dels quals presenten NEE, com ho fem per atendre'ls a tots? Com ho hem de fer per incloure a aquests alumnes de que fan ús del recurs USEE a l'entorn ordinari? Des de quina perspectiva emmarcarem tot el que he explicat fins ara? Com hem de fer-ho per a propiciar canvis que esborrin la petjada de la homogeneïtat per donar entrada a l'escola inclusiva? Buscarem culpables? És culpa del Departament per no oferir suficients recursos? És culpa del govern? És culpa de l'escola que no fomenta la inclusió? És culpa del professorat que no reflexiona suficient sobre la realitat en la que ens trobem? És culpa del tutor/a de l'alumne que fa ús del recurs USEE?

Des d'una visió tradicional hi ha tendència a donar molta importància al fet de saber les causes de les situacions en què ens trobem i dels problemes que tenim. Des d'aquesta perspectiva, es considera que, si en descobrim les causes, disposarem d'explicacions que ens mostraran el camí per trobar-hi solucions. Des d'una perspectiva sistèmica, es pensa que es dona una importància excessiva a la identificació de les causes o molt sovint de <<la causa>>. Aquesta preocupació per descobrir-la, molt sovint ens porta a

mirar cap al passat amb la creença que un cop l'haguem identificat, podrem proposar plans per intervenir en la situació i modificar-la, per exemple, el cas que us presentaré al llarg del projecte us el podria presentar com:

En Pau i en Bernat són alumnes que fan us del recurs USEE, aquell dia l'EAP anava a la USEE de l'escola per parlar amb la MEE i l'educadora per oferir el seu suport en allò que necessitessin. Aquell matí vam trobar a en Pau i en Bernat plorant perquè no volien tornar a l'aula ordinària: no volien veure ni als seus companys, ni molt menys a la tutora. Segons ens expliquen, tan ells com la MEE que els acompanya a l'aula ordinària, la tutora d'aquests no els té en compte i no els tracta com a la resta de companys perquè són "alumnes de la USEE". La tutora considera que és la MEE la que se n'ha de fer càrrec, no entén per quin motiu aquests alumnes van a l'aula ordinària.

Des d'una perspectiva tradicional veuria aquest cas buscant els motius pels quals en Bernat i en Pau no estan bé a l'aula ordinària, on probablement hi trobaríem que la causant d'aquest malestar és la tutora. A partir d'aquí centràriem la intervenció únicament amb la tutora, ja que si aconseguim que aquesta modifiqui la seva actitud aconseguirem que aquests alumnes se sentin bé a l'aula. No obstant, si aquesta mateixa situació l'anàlitzem des d'una perspectiva sistèmica, es parteix de la idea que la causalitat és circular i que sovint esdevé difícil separar la causa dels seus efectes (Huguet. 2009). Les conseqüències d'un fet o d'un esdeveniment tenen efectes en els factors o en els comportaments que l'han originat i viceversa. Per tan, saber les causes d'un problema no ens assegura disposar d'elements per intervenir-hi. D'altra banda les causes són múltiples i diverses, interactuen entre elles i s'hi influeixen mútuament. Les causes, en cas que realment siguin les que suposem, formen part d'una història que cal saber, però que, malgrat tot no podrem modificar. Hem de saber que la tutora d'en Pau i en Bernat té una manca d'estratègies que li dificulta donar resposta a aquests a l'aula ordinària, però no podem dedicar-hi totes les forces, hem de dedicar les energies a pensar en el futur i fixar-nos en allò que realment podem fer des de la nostra posició. Què és el que nosaltres podem fer perquè aquella situació millori? No es tracta d'analitzar els fets passats sinó de propiciar canvis per millorar el futur.

Així, seguint l'exemple del cas que treballaré al llarg del projecte, en situacions de no-participació de certes mestres en el treball del centre o quan hi ha dificultats d'inclusió a la dinàmica general de l'escola, es pot adoptar una visió lineal atribuint la culpa només a uns o- des d'una mirada circular-, en lloc de donar explicacions causals sobre la seva manca de participació, podem pensar què és el que nosaltres podem fer per afavorir la seva implicació, i és des d'aquesta perspectiva que he plantejat el meu projecte, des d'una perspectiva circular on no només he plantejat una intervenció de cara a la tutora com a causant del conflicte, sinó que he obert la mirada i m'he plantejat una intervenció a tres nivells: a nivell de centre, a nivell de grup-classe i a nivell de Tutora-Mestra d'Educació Especial.

La propietat de la totalitat dels sistemes ens explica que, en un sistema, el tot sempre és més que la suma de les parts i que, quan alguna cosa passa en una part del sistema, es produeixen inevitablement retroaccions i canvis a les altres parts i en el sistema com a totalitat. És per aquest motiu que no podem basar la intervenció en un sistema, sinó en la totalitat de tots aquests.

4. CONTEXTUALITZACIÓ

Com ja he explicat amb anterioritat aquest projecte està pensat per a dur-lo a terme a l'Escola Piu. El nom de l'escola és un nom fictici degut a que l'escola no ha col·laborat en el projecte. Vaig conèixer l'Escola Piu mitjançant les pràctiques a l'EAP, amb el qual vaig assistir a l'escola cada dimarts des del gener fins al maig de 2011. L'escola es va mostrar en tot moment bastant reticent a la meua presència, no podia entrar a les coordinacions entre docents i hi havia moltes altres reunions en les que tampoc podia accedir. El problema no era jo, sinó que anteriorment havien tingut males experiències amb altres alumnes en pràctiques, des de llavors, el centre va crear normes molt estrictes amb les persones en pràctiques, i encara més amb les persones en pràctiques que no estaven al càrrec de l'escola sinó de l'EAP. Malgrat tot, jo assistia a l'escola i m'assabentava de tots els problemes que anaven sorgint, inclòs aquest. Encara que aquest projecte no l'aplicaré a l'escola directament jo l'enviaré a la persona responsable de l'EAP per a que l'apliqui si considera que l'escola se'n pot beneficiar. Per tan, aquest projecte està proposat a partir d'un anàlisi de necessitats, o més ben dit a partir d'una demanda feta per l'escola a l'EAP de la zona.

Pot ser estareu pensant, però si et van sorgir tants problemes amb l'escola, per què vas fer un projecte per a assessorar-los? Per què no vas triar un altre projecte? En certa manera és normal que penseu això, però no és que l'escola no estigués demanant un assessorament, l'escola sí el demanava, però no a mi. L'EAP és l'encarregat de donar resposta a les demandes que el centre li està fent, però per què deixar perdre la oportunitat de ser jo la que doni resposta? Vull ser jo qui orienti a l'escola perquè d'aquí a un temps, quan sigui jo la psicopedagoga hauré de respondre a aquesta situació i a moltes més que se'm presentin al davant. Per tant, tot el que explico al llarg del projecte és real, l'únic que he modificat ha sigut el nom de l'escola i el municipi en el que es troba.

L'Escola Piu és una escola pública de dues línies situada al centre de la ciutat de Badalona. Des de fa tres anys l'escola disposa del recurs USEE del qual se'n beneficien 2 alumnes de 5è de primària i 5 alumnes de 3r. Aquests alumnes passen pràcticament tota la jornada escolar amb el grup de l'aula ordinària, només es separen d'aquests per anar a l'aula especial a fer les àrees instrumentals, la resta d'hores estan amb el grup de referència amb l'acompanyament de la MEE de la USEE o de l'Educadora Especial.

És una escola catalana, plural, oberta, familiar, solidària i respectuosa amb el medi, on s'apliquen els principis de la pedagogia activa, on els nens aprenen a expressar els seus sentiments a través de la música, la plàstica i la redacció de textos lliures. Els il·lusiona aconseguir una línia educativa que potenciï el desenvolupament dels nens i les nenes tenint en compte les seves individualitats, per tan l'escola respecta la diversitat dels alumnes i l'acull com una experiència enriquidora. És una escola democràtica que potencia la col·laboració, participació i el treball en equip. Per últim, l'escola potencia la incorporació de les TIC en el currículum amb tota garantia i normalitat.

5. DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

5.1 TASQUES PRÈVIES

Abans de començar a plantejar la descripció de tot el projecte he trobat interessant estudiar quina és la opinió general de les persones que treballen o estudien en l'àmbit educatiu, quines creences tenen sobre el recurs USEE, què en coneixen i a partir d'aquí conèixer que necessitem treballar, què necessitem saber, quines coses necessitem desmitificar per avançar cap a tot el procés que he descrit en el marc teòric.

Recordo un dia que una companya em va dir: *"Fas el projecte sobre les USEE? Però si les USEE són segregadores! La USEE és una manera més d'excloure als alumnes, no veus que es passen tot el dia a l'aula especial? És un una escola d'educació especial ficada al mig d'una escola ordinària"*. Davant d'aquesta situació em vaig plantejar no només basar-me en la opinió de la meua companya, sinó conèixer realment si hi havia més persones que pensaven com ella; per aquest motiu vaig crear una enquesta, per conèixer què és el que pensen les persones del recurs USEE, quina idea tenen sobre l'horari que segueixen aquests alumnes, quins prejudicis tenen, entre d'altres. Per contrastar les respostes aportades pels diferents professionals que van contestar-la, he utilitzat l'últim informe fet pel Departament d'Educació (Informe de valoració de les Unitats de Suport a l'Educació Especial. 2009), en el que s'especifiquen els horaris que han seguit alumnes usuaris de la USEE durant el 2008-2009, s'expliciten experiències dels docents que treballen a centres amb el recurs USEE, l'opinió de les famílies, entre un ampli ventall d'informacions.

Per tot el que acabo d'exposar vaig crear el dia 18 de maig una enquesta molt senzilla mitjançant google docs que vaig tancar el dia 31 de maig, és a dir passats 13 dies. Al llarg d'aquest període he obtingut un total de 102 respostes, de les que el 75% corresponen a professionals que ja han finalitzat els seus estudis; i el 25% restant a persones que encara es troben en procés de formació.

Del 75% de professionals que ja han finalitzat els seus estudis, el 44% correspon a Professorat; un 18% a Pedagogs/es; un 6% a Psicòlegs/gues; un 4% a Psicopedagogs/es; un 2% a Educadors/es Social i l' 1% restant a Treballadors/es Socials. Pel que fa al 25% d'estudiants, un 4% ho són de Magisteri; un 10% de Pedagogia; un 12% Psicopedagogia i un 4% d'Educació Social.

Presentats els subjectes que han format part d'aquesta recerca d'opinió, procediré a mostrar els objectius de cada pregunta, tot analitzant els resultats obtinguts.

Encara que he organitzat l'enquesta amb un objectiu molt concret, he aprofitat l'avinentsa per conèixer altres dades més qualitatives sobre l'opinió de les persones que treballen o treballaran en el camp educatiu relacionat amb la inclusió de l'alumnat a les aules ordinàries. He organitzat l'enquesta en cinc preguntes, una de les quals serà la base de comparació amb l'estudi realitzat pel Departament d'Educació, mentre que la resta serviran per donar a conèixer l'opinió més personal sobre algunes característiques de les USEE.

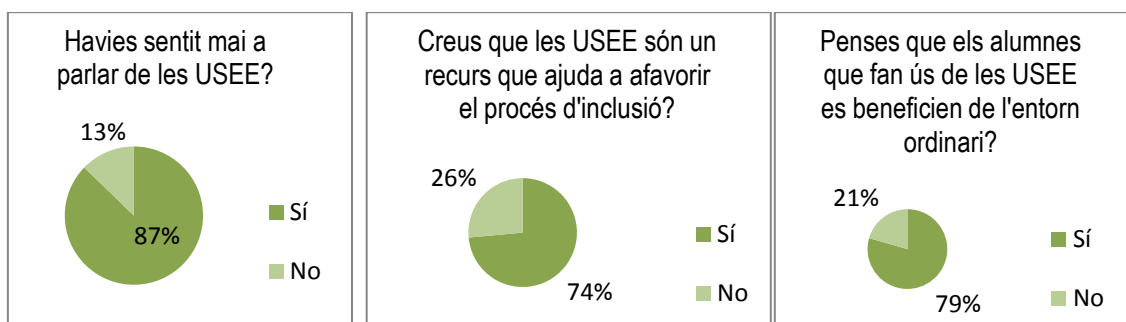
Encara que podreu veure detalladament l'enquesta a l'Annex 3, a continuació mostraré les preguntes que vaig realitzar amb una breu descripció de l'objectiu que perseguia al formular-lo.

- 1- Haves sentit mai a parlar de les USEE?
- 2- Els nens i nenes van al llarg de la setmana 30 hores a l'escola. D'aquestes trenta hores quantes penses que els alumnes que fan ús del recurs USEE passen a l'aula ordinària?
- 3- Creus que les USEE són un recurs que ajuda a afavorir la inclusió educativa?
 - a. Si vols pots argumentar la resposta anterior.
- 4- Penses que els alumnes que integren les USEE es beneficien de l'entorn ordinari?
 - a. Si vols pots argumentar la teva resposta.

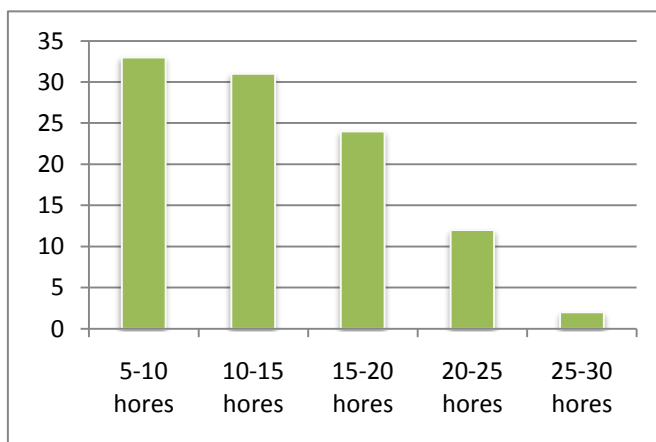
La primera pregunta la vaig plantejar per conèixer realment quantes persones de les que estaven contestant el qüestionari sabien realment el que era una USEE; si n'havien sentit mai a parlar, ja que si no n'havien sentit mai a parlar igualment la podien contestar, perquè com podreu observar a la segona pregunta, vaig afegir una breu definició del que era una USEE. Precisament, la segona pregunta emmarca la base de l'enquesta, és l'**objectiu principal** que cercava quan la vaig crear, conèixer la opinió de diferents professionals sobre l'horari que segueix l'alumnat que fa ús del recurs USEE, ja que molts mites neixen a partir d'aquesta falsa creença, moltes persones pensen que les USEE són aules d'educació especial i que els alumnes passen pràcticament tota la jornada dins d'aquestes i per aquest motiu consideren que és un recurs segregador. Si aconseguim desmitificar alguns aspectes com aquest aconseguirem que les persones que fins ara havien vist amb recel les USEE, les contemplin a partir d'ara com un recurs realment inclusiu i aportin el seu granet de sorra per aconseguir que dia a dia ho siguin encara més. Pel que fa a les preguntes tercera i quarta, el seu caràcter és més qualitatiu, pensat per a conèixer la seva opinió sobre la inclusió de l'alumnat a les aules ordinàries. Els resultats es poden veure detallats en l'Annex 3.

A continuació detallaré els resultats quantitatius de la primera, tercera i quarta pregunta. La segona pregunta l'analitzaré amb més detall posteriorment. A la primera pregunta ens ha contestat un 87% que sí

coneixia el recurs USEE i un 13% que no; xifra que demostra que realment no és un recurs desconegut, sinó que hi ha un percentatge prou elevat de persones que el coneixen. Pel que fa a la tercera pregunta un 26% han contestat que consideren que no afavoreixen el procés d'inclusió, mentre que un 74% pensa que sí. Encara que són moltes més les persones que pensen que sí afavoreix a la inclusió educativa, hem de demostrar a aquest 26% que sempre que nosaltres propiciem oportunitats perquè aquest esdevingui un recurs inclusiu, ho aconseguirem. Molt relacionada amb la pregunta tres i amb uns resultats molt similars a la quarta pregunta, se'ns mostra que un 21% pensen que els alumnes que fan ús del recurs USEE no es beneficien de l'entorn ordinari, mentre que el 79% restant considera que sí. Hem d'aconseguir mostrar a tots/es els/les professionals que, sempre i quan oferim el suport necessari per a cada alumne/a, aquest podrà beneficiar-se de l'entorn ordinari.

A continuació us mostraré els resultats obtinguts en la segona pregunta i els contrastaré amb la recerca feta pel Departament d'Educació (2009).

Un 32% de professionals pensen que els alumnes que fan ús del recurs USEE passen entre 5 i 10 hores a la setmana a l'aula ordinària; un 30% considera que passen entre 10 i 15 hores; un 24% entre 15 i 20 hores; un 12% entre 20 i 25 i només un 2% pensa que passen entre 25 i 30 hores setmanals.

Encara que cada entorn escolar és un món i a cada centre hi ha un horari diferent, segons l'Informe de valoració de les USEE, globalment, en el curs 2008-2009, l'alumnat atès pel recurs USEE ha participat amb un percentatge superior al 65% del temps lectiu en entorns ordinaris (és a dir més de 19 hores i mitja setmanals), bé en el marc del grup classe (53%, 16 hores setmanals) o bé en grups reduïts ordinaris (12%, tres hores i mitja setmanals).

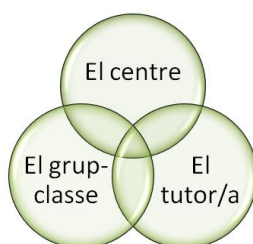
Això ens demostra que malgrat hi ha un 36% de professionals que s'han ajustat bastant a la realitat, hi ha 62% força significatiu que no coneixen la realitat, i aquest fet els pot influir a contemplar les USEE com a un recurs que no ajuda a millorar la inclusió educativa, sinó al contrari, ho veuen com un recurs que s'ha transformat en segregador. La pregunta que em vaig formular per al plantejament d'aquesta enquesta s'ha corroborat; hi havia més professionals que opinaven com la meua companya, i per tant, el que hem de treballar per desmitificar el que aquest 62% pensa, hem de mostrar-los la importància de conèixer la realitat per propiciar canvis en el futur.

A partir de les respostes obtingudes m'he plantejat un seguit de propostes que podríem millorar per tal d'avançar cap a l'escola inclusiva, per tal d'aconseguir que el recurs USEE esdevingui el més inclusiu possible. Aquest ha estat el motor que ha provocat el plantejar-me la intervenció que duré a terme al llarg del projecte.

5.2 PROJECTE

Per tan, per tal de donar resposta a la situació actual, he tingut en compte les demandes originades de l'enquesta i he utilitzat el cas real descrit amb anterioritat. Encara que plantejaré la proposta de projecte per al cas concret de l'Escola Piu, penso que aquesta proposta es pot dur a terme a tots els centres que vulguin millorar l'efectivitat del recurs USEE. A més, encara que en aquest projecte he centrat la mirada en les USEE, penso que aquest mateix projecte es podria dur a terme amb algunes modificacions a totes aquelles escoles que es plantegin fomentar una Escola Inclusiva. Evidentment, cada escola és única i mai un mateix projecte servirà a dos contextos similars, sempre hi haurà d'haver petites modificacions tenint en compte el context concret en el que ens centrem, però la base del projecte penso que es pot extrapolar a diferents contextos educatius.

Encara que com hem vist en la fonamentació teòrica segons l'anàlisi tradicional la intervenció per a millorar la situació de l'Escola Piu seria basar la intervenció en el causant d'aquesta, és a dir aparentment la tutora. Tanmateix, de què ens serveix abordar la proposta considerant com a única intervenció la resposta a la tutora? De què ens serveix oferir estratègies a la tutora quan l'escola en general encara no està preparada per donar el pas cap a la inclusió de tot l'alumnat a l'aula? De què ens serveix treballar únicament amb la tutora d'aquests alumnes quan l'any vinent probablement serà un/a altre tutor/a el que s'encarregarà de la seva tutoria? Per tant, no podem centrar la mirada només en un punt de mira, com he

explicat al llarg del marc teòric; basaré la meua intervenció analitzant el centre des d'una perspectiva sistèmica, tenint en compte el seu sistema global- la institució i els subsistemes:

1. L'escola com a institució, com un sistema obert que manté relacions amb altres sistemes.

2. L'aula com a context en el qual es desenvolupen els processos d'ensenyament-aprenentatge
3. El tutor/a de l'aula ordinària com a docent que està al càrrec del grup.

5.2.1 L'ESCOLA COM A INSTITUCIÓ

Com deia, és molt complicat crear propostes per millorar si no orientem bé la intervenció. Segurament donar una resposta a la tutora únicament ens hagués donat una resposta a curt termini ja que la tutora d'en Pau i d'en Roger hagués millorat la seva resposta educativa durant un temps. Però fins quan? Fins quan un docent pot navegar sol? Aquesta situació seria com un vaixell on tota la tripulació va cap a un sentit, mentre que nosaltres, des de fora ens estem adonant que cap allà l'únic que trobaran seran tempestes i misèria. Encara que intentem convèncer a un sol mariner, aquest sol no podrà fer res, ell sol no mourà el vaixell, haurem de treballar amb tota la tripulació per a navegar junts cap a la mateixa direcció. Aquesta situació és la mateixa, si ajudes a un/a mestre/a a orientar la seva proposta educativa cap a una escolarització més inclusiva necessites fer-ho amb la resta de l'equip docent per a que realment tingui un ressò.

Per aquest motiu penso que una de les primeres branques que hem de tenir presents de cara a la intervenció ha de ser a nivell d'escola com a institució. Com especifica l'Informe de valoració de les USEE creat pel Departament d'Educació (2009), l'organització de les USEE s'ha d'emmarcar en el plantejament global que fa el centre per l'educació inclusiva de l'alumnat. És important que el Claustre i el Consell Escolar participin en el procés d'implantació de la USEE i n'estiguin informats del seu desenvolupament. Tots els implicats en qualsevol aventura necessiten tenir una sensació de que el "viatge" en el que s'han embarcat es desenvolupa en una direcció. Tenir una USEE al centre no és com qui demana un llibre de text; no és tan senzill dotar un centre d'una USEE. Partim del supòsit que l'escola coneix, o està a favor d'aquest recurs, creu en ell; per aquest motiu i per tal de dotar una escola del recurs USEE prèviament inspecció envia un formulari a aquesta (Annex 1) per valorar si està prou preparada o no per generar aquest recurs.

Un cop inspecció considera que un centre és l'apropiat per a generar aquest recurs comença la feina. Penso que moltes escoles s'embarquen al vaixell sense ser molt conscients de com serà el viatge; només hi veuen un destí meravellós sense pensar que per arribar a aquest destí serà necessari lluitar pel camí. Per aquest motiu la feina no està feta un cop l'escola obté el recurs USEE, sinó que serà a partir d'aquest moment quan haurem d'iniciar tota la feina a fer. Dotar un centre del recurs USEE és l'inici d'un llarg procés; les USEE per si soles, com he dit amb anterioritat, no tenen cap valor, sinó que són els professionals que l'envolten, els professionals que treballen amb ella i en ella els que la creen; és el centre el que construeix la USEE, per aquest motiu tots hem d'anar a una, tot el centre ha de ser

conscient del viatge en el que s'ha embarcat i tot el centre ha de ser conscient de que forma part del viatge i que la seva feina és necessària i imprescindible per arribar al destí marcat.

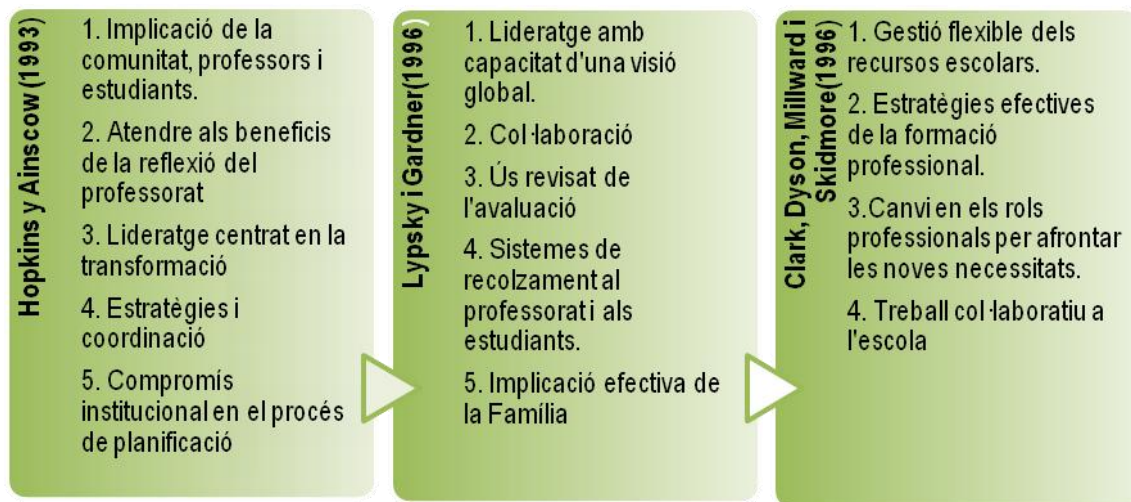
El funcionament de les USEE implica un seguit d'actuacions, que van des de la determinació de l'alumnat que és d'atenció preferent (alumnat amb discapacitats motores, discapacitats intel·lectuals severes, trastorns generalitzats del comportament o trastorns greus de la conducta) fins a la planificació d'actuacions que, de manera col·laborativa entre tots els i les professionals del centre i amb el lideratge de l'equip directiu, permetin disminuir les barreres per a l'aprenentatge i participació d'aquest alumnat i implementar valors i pràctiques inclusives. El lideratge de l'equip directiu és vital per afavorir canvis en el centre educatiu, és com el capità del vaixell, sense aquest la tripulació se sent perduda i desorientada. Així, el lideratge de l'equip directiu, la predisposició de l'equip docent i les experiències prèvies del centre en pràctiques inclusives incideixen en el desenvolupament del procés de canvi.

Malgrat tot no hem d'oblidar que la cultura del centre en l'atenció a la diversitat de l'alumnat i la tipologia de l'alumnat atès pels i per les professionals de la USEE fan que hi hagi diferències significatives entre centres i zones sobre la utilització del recurs, el grau de participació de l'alumnat i el tipus d'activitats en entorns ordinaris. És a dir i tal com afirmava abans, la USEE per si sola no té cap identitat; els que creen la identitat d'aquesta són les metodologies emprades pel centre, les línies pedagògiques que orienten aquest, la participació del professorat en pràctiques inclusives, en definitiva el context en el que s'integra aquest recurs serà el que delimitarà el tarannà d'aquest. Dit així pot semblar tenir poca importància però no és així, en té molta; a vegades no depèn tan de l'alumnat que farà ús del recurs, sinó que importa més la postura que adopta el centre per atendre a les seves necessitats, com afronta el centre els nous reptes, com ho organitza, com es planifica, com es coordina, això serà el que diferenciarà una USEE d'una altra.

Amb tot, cal temps per modificar pràctiques molt consolidades, com heu pogut veure en el marc teòric l'homogeneïtzació tradicional ha deixat una gran petjada en el nostre sistema educatiu i avui en dia encara costa veure l'heterogeneïtat com un factor enriquidor, com un factor natural que ens fa créixer a tots, per aquest motiu dia a dia hem de lluitar per anar esborrant les petjades que porten tants anys marcant el nostre sistema educatiu.

Per tan, com ho farem per aconseguir tot això? Com ho farem per aconseguir que tot el centre es vegi implicat en aquest procés? Com ho farem per a que tot el centre vegi que no només hi està implicat sinó que a més hi té una tasca a fer? Primer de tot cal veure quines característiques ha de tenir un centre inclusiu, quines condicions ha de tenir per tal de dur a terme la pràctica inclusiva. En el treball de Parrilla, Hernández i Gallego (1997) es recullen alguns llistats de característiques organitzatives pròpies dels centres inclusius. Els autors ressalten les següents característiques de les escoles ben orientades en el que es refereixen a oferir una educació inclusiva. Encara que aquestes dades són de fa uns anys encara

podem observar com hi ha característiques molt importants a tenir en compte per a que un centre orienti la seva pràctica a l'educació inclusiva:

Per a que un centre el puguem considerar inclusiu ha d'implicar a tota la comunitat: professors, professores, educadors, educadores, familiars, a tothom. Per tan, és evident que per a aprofitar la implicació de totes aquestes persones serà indispensable tenir una bona coordinació, fomentar un treball col·laboratiu, dur a terme estratègies per a coordinar-nos millor, però el més important de tot és el compromís, que tothom vegi que pot aportar el seu granet de sorra i que es comprometi a intentar-ho.

OBJECTIUS: Què ens falta per millorar? Què podem fer per avançar una mica més cap a l'educació inclusiva? Aquesta pregunta és la que s'han de fer tots aquells centres que volen dirigir la mirada cap a l'escola inclusiva, i a partir de les respostes obtingudes planificar, planificar per aconseguir els canvis desitjats. La qualitat de la planificació és un factor fonamental de la implantació satisfactòria de qualsevol innovació. Partint d'aquesta pregunta, quins canvis ens poden orientar per avançar una mica més cap a l'educació inclusiva? Com ho farem per a que l'Escola Piu millori i faci un pas més cap a la inclusió? Per a generar canvis, o millores en el centre educatiu proposo un seguit d'actuacions, uns objectius per a la intervenció a nivell de centre com a institució.

- Analitzar la situació actual en la que es troba l'escola.
- Reflexionar sobre els canvis que el centre ha tingut al llarg d'aquests últims anys (Creació de la USEE).
- Proposar actuacions per donar resposta a aquests canvis (promoure la posada en pràctica de metodologies de treball inclusives com a element de qualitat per a tot l'alumnat; potenciar el suport USEE com a recurs d'aula i la utilització inclusiva del conjunt de recursos d'atenció a la diversitat de l'alumnat.)

- Impulsar la formació del professorat (No només dels/les MEE, sinó de tot el claustre perquè no només els MEE s'encarreguen de la seva educació).
- Facilitar temps de coordinació dels i de les professionals.

DESTINATARIS. Com m'he plantejat assolir aquests objectius? Quina intervenció he planificat? Primer de tot he de reconèixer que de les tres intervencions que duré a terme al llarg del projecte aquesta és sens dubte la més complicada, perquè no es tracta d'ajudar a una persona a orientar la seva tasca, sinó d'orientar a tot un claustre, i això és molt més complicat perquè cada professional forma part d'un sistema amb una casuística determinada, i aconseguir consolidar tot un equip per assolir un objectiu no és gens fàcil.

PLANIFICACIÓ. En el moment d'abordar la intervenció a nivell de centre vaig considerar molt important per una banda ajustar tot el que són els mecanismes que ens ajudaran a especificar les línies pedagògiques amb les que el centre es defineix, i per altra banda, per aconseguir modificar els mecanismes que definiran el centre, serà necessari donar un espai per a que el claustre reflexioni sobre l'estat actual del centre, sobre on vol arribar i quines millores es podrien produir per aconseguir-ho.

5.2.1.1 DOCUMENTS QUE DEFINEIXEN AL CENTRE

En quant a l'ajustament dels documents que defineixen el centre, ens basarem en dos grans mecanismes amb els que durem a terme tot aquest procés, com explica Álvarez (2000) aquests són:

- Projecte Educatiu de Centre (PEC): primer mecanisme d'atenció a la diversitat. Suposa incloure col·lectivament línies generals d'actuació, aquests guiaran l'activitat escolar. Per tan és de caire més reflexiu on intervindrà tota la comunitat educativa, són les línies d'identitat del centre.
- El Projecte Curricular de Centre: Decisions de tipus organitzatiu partint de les línies pedagògiques descrites en el PEC.

Malgrat tot, encara que aquests dos documents són els que defineixen les línies generals del centre no hem de perdre de vista que hi ha dos documents indispensables per a dur a terme un procés inclusiu de qualitat a l'aula, segons Álvarez (2000) aquests són:

- Les Programacions, activitats i tasques: a partir d'aquest mecanisme el professorat programarà les actuacions concretes de cada grup-classe (Activitats, metodologia, organització espacial, objectius, continguts...). Per tan, que tot l'equip docent ajusti les seves programacions atenent a les necessitats del seu grup serà indispensable per a garantir una escolarització inclusiva de tot l'alumnat. Serà important mostrar que les adaptacions que haguem de fer per atendre les necessitats d'alguns alumnes no han de ser individuals, sinó que poden beneficiar a tot el grup.

Per exemple, fer fitxes multinivell no només beneficiarà a l'alumne/a en concret, sinó que es pot aplicar a tot el grup.

- Els Plans Individualitzats. Aquesta mesura és l'últim nivell d'actuació curricular. Comporta un procés de presa de decisions, permetent la màxima individualització dels processos d'ensenyament-aprenentatge. Serà important mostrar a tot l'equip docent que no és el MEE l'encarregat de dur a terme el PI, sinó que serà una tasca conjunta entre el MEE i el tutor/a del grup de referència de l'alumne/a. A nivell de centre serà interessant dotar d'estratègies al professorat per a que s'aventuri a realitzar-los sense por, explicar què és un PI, com s'ha de fer, quins punts ha de tenir en compte i quin és l'objectiu final.

Però, per a dur a terme els canvis necessaris en aquests quatre mecanismes, per ajustar aquests quatre documents, primer serà molt important **planificar una intervenció** amb els professionals que treballen en el centre per a que realment els canvis que es proposen fer i amb els que es pretenen modificar els documents de centre esdevinguin una realitat. No es tracta de modificar el PEC i descriure les línies del centre com a inclusiu si prèviament no s'ha parlat a nivell de claustre el que suposa això. Per això, serà necessari crear un Pla d'Acció, conscienciar al professorat dels canvis previstos i de la direcció que tot el centre ha de seguir, no només alguns sinó tots. Un centre que no té clars els trets d'identitat que el defineix, que no es dota de mecanismes de reflexió sobre els requeriments d'una realitat que canvia de manera permanent difícilment pot avançar cap a la inclusió. La reflexió és una necessitat i un requisit per assolir una educació inclusiva i de qualitat, no és pas un luxe.

Per articular totes les intervencions de manera coherent, es imprescindible que es realitzi un treball en equip que permeti consensuar les línies bàsiques del pla d'educació a seguir. Per tant, un primer **objectiu** que ens marcarem per avançar cap a l'escola inclusiva de l'Escola Piu és dotar d'espais de reflexió, propiciar un espai per a fer reflexionar al professorat sobre la pràctica que s'està duent a les aules, els canvis que dia a dia estan havent i de quina manera com a centre haurem d'afrontar aquests canvis.

5.2.1.2 PLA D'ACCIÓ

Per assolir aquest objectiu he plantejat una intervenció inspirada en el projecte d'Ainscow (2001) "Improving the Quality of education for all".

1. Anàlisi del Centre: Primer de tot, seria ideal que de cara a inicis de juliol, quan es comença a preparar el curs organitzar un claustre per analitzar la realitat del centre, on es convidi al professorat a reflexionar sobre la dinàmica del propi centre, analitzar com ha anat el curs i plantejar imprevistos que han anat sorgint.

2. Anàlisi del Curs:A partir d'aquí analitzarem una mica les situacions que han marcat el curs i estudiarem com podríem prevenir futures situacions similars. Buscarem els punts forts i els punts millorables del centre i els anirem anotant en un full per a tenir-los presents com a objectius al llarg del curs vinent.

3. Anàlisi de Documents de Centre:Poc a poc anirem encaminant el claustre cap al terreny del recurs USEE, analitzant primer de tot les línies pedagògiques que els defineixen com a centre i analitzant si realment han aconseguit vetllar per a que esdevingui una realitat(PEC,PCC). D'aquesta manera analitzaran concretament si vetllen per a aconseguir que l'Escola el Piu sigui una escola inclusiva.

En aquest moment pot ser interessant demanar a les persones que s'han implicat més en aquest procés (MEE de la USEE- Educadora- Tutores de l'aula ordinària) que expliquin com ha anat el curs, quines coses positives han anat sorgint, i quines coses es podrien haver millorat; com s'han sentit en determinats moments i com pensen que l'escola podria millorar per a esdevenir una escola més inclusiva..

4. Implicació de tot l'Equip:Explicat el seu testimoni enllaçarem la importància de que no només siguin aquests/es els implicats, sinó que per aconseguir que realment hi hagi canvis serà necessari la col·laboració de tots/es perquè tots junts fan una tasca important. Aquest serà el punt més important de tot el projecte perquè si ens guanyem la col·laboració i la implicació de tot el claustre tenim molta feina feta.

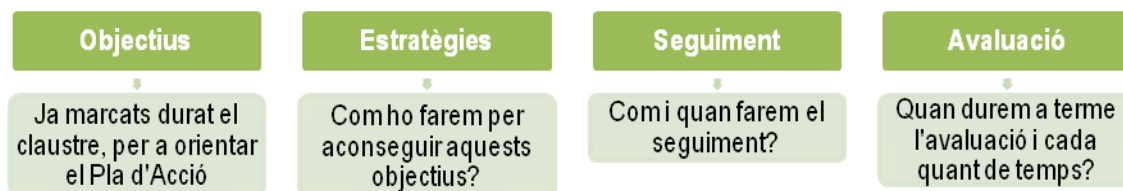
Per a fomentar la col·laboració de l'equip docent serà necessari treballar-ho des de l'arrel, des del més bàsic de tot, per a que una persona s'interessi en un assumpte no només s'hi ha de veure implicat, sinó que ha de tenir *ganes* d'estar-hi, i per aconseguir això serà indispensable que veiem què estan disposats a fer, mostrar-los la importància de treballar conjuntament aquest tema perquè encara que pot ser alguns no s'hi veuen directament implicats sí que ho estan. Hem de mostrar que tot i que hi hagi docents que pensin que no tenen contacte directe amb els alumnes que fan ús del recurs USEE la realitat no és així, aquests alumnes van al pati igual que la resta de companys/es, van de colònies, van d'excursió.. per aquest motiu serà tan important conscienciar una mica de que no és feina que es fa pels altres, sinó que és feina que es fa per un mateix. Per tan, no podem crear un Pla d'Acció sense treballar prèviament amb el professorat la seva implicació en aquest, aconseguir que l'equip docent tingui ganes de fer aquest canvi, tingui ganes de col·laborar en aquest procés, aquesta serà la clau de tot el projecte.

Però com fer-ho? Com aconseguirem que tot l'equip docent es vegi implicat en aquest procés? És important tenir en compte que per a que algú aprofiti una orientació ha de tenir ganes de que se la donin. No hi ha res més absurd que pensar que perquè diem una cosa aquests ho faran, segurament t'escoltaran, però al sortir del claustre no haurà causat cap repercussió. Encara que l'ésser humà és molt complex, en alguns aspectes no ho és tan, funcionem a través de les coses que ens interessin i fem cas

a les persones en les que confiem, per tan haurem de començar per aquí, mostrar-los que això els interessa. Com? Un cop els docents més implicats en la USEE han explicat el seu testimoni, i han mostrat els punt forts i els punts millorables, podrem mostrar quines repercussions tindrà el fet de no millorar aquests punts exemplificant escenes en les que es puguin veure implicats la resta de docents. Però això no serà suficient, a vegades encara que veiem que el fet de no canviar una cosa ens perjudicarà directament ens fa por donar un pas endavant per falta de coneixements, per falta d'experiències. Segons Huguet (2009), una de les maneres més efectives de superar la por és facilitar espais de diàleg per compartir experiències. Per tan, encara que entraré més en detall en el següent punt, una manera d'aconseguir implicar a l'equip docent seria mostrar experiències d'altres centres que estan seguint el mateix camí, mostrar testimonis reals (sempre serà més potent si els testimonis són directes, però també podem aprofitar l'espai per a mostrar-ho en format digital) que ens expliquin com ho estan fent, en què els està ajudant, com s'estan organitzant, etc. Quan les persones ens donem compte que no estem soles, que hi ha més persones que estan fent aquesta tasca comencem a eliminar la por i poc a poc la canviem per motivació. Motivació que ens ajudarà a assolir els objectius marcats.

5. Creació d'Objectius: Un cop treballada la implicació de tot l'equip docent, organitzarem el claustre en grups de 4-5 i cada grup haurà d'escriure en un full: mesures inclusives que estan funcionant a l'escola (fins i tot si volen aportar les que els hi funcionen a l'aula) i mesures inclusives que podrien millorar, d'aquestes últimes hauran de proposar canvis a fer. Passats aproximadament vint minuts un membre de cada grup exposarà el que ha anotat en el full, tot el que vagi sortint ho anirem anotant per a després poder marcar uns objectius de cara al Pla d'Acció per millorar l'escola.

6. Elaboració del Pla d'Acció: Un cop elaborats uns objectius comuns, on tothom hagi pogut opinar i aportar el seu granet de sorra, procedirem a elaborar el Pla d'Acció. No seré jo la que planificarà el Pla d'Acció, sinó que hauran de ser tots/es, hauran d'aconseguir que aquest Pla d'Acció no es quedi com una anècdota sinó que realment el professorat reflexioni i vegi la importància d'aquest, que senti que forma part del pla perquè hi està dedicant un temps i un esforç, i això només s'aconsegueix si durant l'elaboració d'aquest hi participa tothom. Per tan, es proposarà al professorat crear un Pla d'Acció per dur a terme al llarg del curs vinent amb els mateixos grups creats per a la dinàmica anterior on es marcarà:

7. Concreció del Pla d'Acció: Passada una setmana es durà a terme un altre claustre on s'exposaran totes les idees proposades pels diferents grups i es concretarà conjuntament el Pla d'Acció per a dur-lo a terme de cara al curs vinent.

Per a que el pla comenci amb bon peu cal tenir en compte sobretot pel que respecta al seguiment, les coordinacions, les reunions, serà necessari que *l'equip directiu* prevegui totes les actuacions que s'estan parlant, que estipuli uns horaris de coordinació que facilitin el seguiment del pla. Per tan, per a poder dur a terme aquest treball en equip serà necessari definir qui integra l'equip, en quins moment s'han de trobar els membres que formen part i per fer què. Per facilitar aquesta tasca podrem fer un calendari que penjarem a la sala de professors on indicarem dia de la reunió i tema a tractar(a més de l'Espai Virtual del que parlaré seguidament). Quan es treballa en equip i es coordinen diferents professionals és important que els acords es posin per escrit i es controli si es compleixen o no, fer-ho pot evitar molts mals entesos i facilita avançar més ràpidament cap a l'objectiu proposat.

Per tal de fer possible el treball en equip i incorporar-lo dins la cultura de funcionament del centre, cal contemplar-lo en el moment de planificar els horaris abans de començar cada curs. Si es vol oferir una educació inclusiva i de qualitat als nois i noies, el treball en equip és un dels requeriments de la tasca docent.

Aquesta serà una primera mesura d'intervenció que ajudarà al centre a organitzar-se, a delimitar uns objectius clars per dur a terme al llarg del curs, planificar un seguit d'estratègies per atendre els objectius que s'han marcat com a centre, donar un seguit d'estratègies per a treballar a l'aula, planificar un horari per a dur a terme un seguiment, i fixar unes dates per avaluar el pla i per dur a terme millores en cas de que fos convenient.

5.2.1.2.1 ESPAI VIRTUAL

Moltes vegades el problema que tenen als centres és la falta de comunicació, encara que tinguem en compte uns espais per a les coordinacions sempre ens falta temps per dir-nos coses i això pot provocar una falta d'implicació en el Pla d'Acció per part del professorat. Per això, la segona proposta a nivell d'intervenció de centre és crear un Espai Virtual per al professorat, perquè encara que mai tenim temps per a trobar-nos i poder xerrar, a vegades sí disposem d'un minut per deixar un comentari a un professor a l'espai virtual. Aquest es podria convertir en un espai on els professors poguessin parlar sobre temes que els preocupés en un "forum", es podrien passar articles, podrien enviar missatges a altres professors/es, podrien consultar el calendari, si aquest ha tingut modificacions o no, podria llegir les actes de l'últim claustre. Mitjançant l'espai virtual podem compartir estratègies, podem penjar materials creats, podem penjar publicacions fetes d'altres centres, podem penjar experiències d'altres centres, etc. Un espai virtual pot ser una eina molt útil per afavorir la comunicació i la coordinació entre els membres d'un equip. La universitat mateixa, sense un espai virtual no sé com ens la plantegàriem. Per tal de mostrar la idea que estic proposant he dissenyat un espai virtual fictici que podreu visitar online a l'adreça que us adjunto en els Annexes (*), dins d'aquest espai virtual hi ha afegit materials que se m'han proporcionat al llarg del màster, materials que podrien ser útils per a la formació permanent del professorat.

5.2.1.3 FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

A més de la creació d'aquest Pla d'Acció, que considero vital per a garantir canvis de cara al curs vinent, també és molt important dur a terme al llarg del curs un seguit de formació, formació no només orientada als especialistes en Educació Especial, sinó formació de cara a tot el professorat. La tasca d'anar cap a una escola inclusiva no pot quedar reduïda al treball d'alguns professionals i mestres especialitzats. Tot el professorat i el personal ha d'anar aprenent a gestionar la diversitat i educar tot l'alumnat que té a l'aula (Palomares 2004). Tots els mestres i les mestres de les diferents àrees, i especialment els tutors i les tutores, han de disposar progressivament d'estratègies i de recursos per contemplar la diversitat de necessitats educatives. Cal tenir en compte que en el pla d'estudis d'un mestre, l'educació especial és una especialització i no forma part de la formació bàsica de qualsevol ensenyant. Però el fet de no haver fet formació en educació especial no vol dir que no hagin de respondre a les demandes originades pels alumnes, jo per exemple com a Mestra d'Educació Especial no he rebut una formació en quant a la didàctica de les matemàtiques, però tot i així quan un alumne/a ve a l'aula per a que li doni un reforç en matemàtiques igualment li he d'oferir. Això és el mateix, els alumnes que fan ús del recurs USEE no són nens de la USEE, no són únicament responsabilitat de la MEE educar-los, sinó que és responsabilitat de tots, aquests alumnes van al pati i tots els professors/es han de saber donar resposta a aquests alumnes, aquests alumnes fan música, gimnàs, van d'excursió, de colònies, és necessari que tothom pugui formar-se per a després saber donar la resposta ajustada. I ja no només per saber donar la resposta ajustada sinó per pròpia seguretat; com explicava abans, les persones quan no coneixem una cosa tendim a apartar-nos, quan un canvi apareix a la nostra vida intentem amagar-lo perquè ens fa por afrontar-lo, amb això passa el mateix. Quan un docent mai ha tingut a l'aula a un alumne amb NEE derivades o no d'una discapacitat, és normal que al principi s'espanti, i aquesta por en ocasions pugui arribar a crear rebuig. Per aquest motiu, si dotem als professors/es de formació per tal que sentin més segurs, aconseguirem que s'impliquin més en aquest procés, aconseguirem anar tots a una. Serà important que per a que aquesta formació tingui més repercussió els docents hi estiguin interessats, que siguin ells mateixos els que la demanin, per això, per a respondre a les seves necessitats serà interessant **preguntar-los** què és el que necessiten, quina formació volen rebre.

A més, la informació prèvia als Equips Directius i als claustres serà important per a planificar i poder preveure recursos que precisaran per atendre a la diversitat de l'alumnat. Informar amb temps en el claustre l'arribada dels nous alumnes també ajudarà a tranquil·litzar als docents, no els hi vindrà de cop i tindran temps per a tenir por, tindran temps de plantejar-se dubtes i de resoldre'ls, tindran temps de demanar ajuda i tindran temps de pensar en estratègies.

5.2.1.3.1 PERÒ QUIN TIPUS DE FORMACIÓ?

Malgrat tot, la formació inicial no dona una resposta precisa a les demandes que suposa la inclusió. En aquest sentit, López Melero (1993) manifesta que la pròpia naturalesa de l'activitat professional *"requereix i exigeix no només la qualificació de professionals que es dediquin a la inclusió/educació, sinó que aquesta qualificació s'ha de concebre com un procés de formació permanent que, per una banda, conjugui una preparació teòrica i, per l'altra, els problemes pràctics de la vida en l'aula on convisquin nens i nenes amb necessitats educatives especials"*.

Considero més positius els models o programes de formació no categòrica, és a dir, considero més encertada la formació polivalent que prepara als professionals per atendre a persones diferents i, per tant, és una formació centrada en les necessitats de cada alumne/a, no en condició deficitària. Aquest tipus de formació faciliten al professorat el domini de destreses i habilitats precises per treballar amb persones amb NEE. La identificació d'aquestes destreses o competències es va produint en base a les investigacions que dia a dia es van implementat en els diferents contextos educatius.

Una de les crítiques de la formació categòrica és la visió dicotòmica que realitzen de l'alumnat, provocant una forma més d'etiquetar. És a dir, ens trobem davant de dos tipus de professor: el de l'alumne "normal" i el de l'alumne "especial". Aquesta dicotomia es podria minimitzar mitjançant una formació comuna per a tots els professionals, siguin o no especialistes d'Educació Especial. En aquest sentit, Zabalza (1994) indica que, en la formació de tots els professionals ha de venir de la seva identitat com educador i no d'una especialitat o uns coneixements particulars.

Segons Palomares (2004), la possibilitat d'oferir una educació i formació que pugui donar resposta a la diversitat exigeix que, en les escoles, es modifiquin les estructures físiques i organitzatives, pel que es precisa formar al professorat per a que pugui tenir:

- Major obertura i creativitat per facilitar la incorporació, a partir de l'anàlisi de la pràctica educativa
- Flexibilitat per possibilitar un canvi estructural i organitzatiu.
- Major motivació, estimulants el treball en equip i la col·laboració, així com fomentar la responsabilitat dels propis professionals en el seu perfeccionament.
- Impulsar la participació i el consens.
- Utilitzar els avenços de les tecnologies de la informació, com a factor d'enriquiment cultural i personal.
- Coordinar totes les accions que es realitzen a favor de les persones que presenten necessitats educatives especials.

Però no només mitjançant la formació, com he explicat abans, segons Huguet (2009), una de les maneres més efectives de superar la por és facilitar espais de diàleg per compartir experiències; per tant, serà interessant tenir contacte amb altres centres que estiguin dotats d'una USEE per poder compartir materials, opinions, dificultats, experiències. Es podria estipular una trobada cada trimestre on l'Escola Piu exposés com li està funcionant el Pla d'Acció dissenyat, i ells podrien explicar-nos el seu. A més, les TIC poden facilitar molt la comunicació entre docents, així com he proposat en el Pla d'Acció del centre, es podria utilitzar un espai virtual on els centres poguessin passar-se material, comunicar-se, enviar-se articles, fotografies, explicar anècdotes, o fins i tot plantejar dubtes.

PER A CONCLOURE

No només haurem de plantejar una actuació a nivell de professorat; encara que serà molt important la col·laboració de tot l'equip docent, no podem perdre de vista que correspon a l'Equip Directiu, amb la col·laboració de la Comissió d'Atenció a la Diversitat ¹(CAD), determinar els criteris i la gestió dels recursos d'atenció a la diversitat de l'alumnat, amb la finalitat d'aconseguir el màxim nivell de participació i d'aprenentatge de l'alumnat del grup de referència.

Com s'explica en l'Informe de valoració de les USEE elaborat pel Departament d'Educació (2009), la inclusió educativa és una tasca de tothom; dels i de les professionals del centre i de les famílies. Per implementar una USEE cal que el projecte d'inclusió educativa sigui un projecte de centre, el lideratge de l'equip directiu, el suport de la Inspecció i dels serveis educatius i el compromís del consell escolar i de l'AMPA; altrament, el treball dels i de les professionals de la USEE sovint provoca sentiments de solitud per impulsar la cultura inclusiva en el centre.

Les referències constants a la coordinació dels i de les professionals posen de manifest la necessitat de treballar conjuntament per a la utilització inclusiva dels recursos en el centre. La CAD s'evidencia com l'òrgan que cal impulsar a tots els centres per compartir criteris, potenciar la cultura inclusiva, optimitzar els recursos i prendre decisions sobre currículums i plans individualitzats. Així mateix, la informació sistemàtica de l'evolució de la USEE, al llarg del curs al claustre i al consell escolar, la difusió dels materials que s'elaboren perquè puguin ser utilitzats per altres professores i professors i la formació conjunta del professorat del centre esdevenen claus perquè tot el professorat s'impliqui en el projecte inclusiu.

PLANIFICACIÓ TEMPORAL: Totes aquestes propostes es duran a terme durant el mes de juliol i principis de setembre. Malgrat tot l'execució i el seguiment d'aquestes es duran a terme durant el curs 2011-2012.

¹ La CAD neix davant la necessitat de coordinar totes les intervencions per tal de promoure, garantir i supervisar que la diversitat dins del centre sigui atesa per a potenciar totes les capacitats individuals de l'alumne/a.

AVALUACIÓ. Com he explicat anteriorment es farà un seguiment de tot el Pla d'Acció i a més es durà a terme una avaluació d'aquest un cop per trimestre. En aquesta avaluació s'estudiarà si s'han assolit els objectius plantejats, què és el que ha funcionat, què és el que podrien fer d'una altra manera, etc. A més, per tal d'avaluar el grau de satisfacció amb l'Espai Virtual el professorat podrà omplir un qüestionari que es penjarà en el mateix Espai Virtual (Veure Annex 5). Posteriorment, si l'equip docent considera que aquest no ha estat prou eficaç doncs es plantejarà la retirada d'aquest recurs.

RECURSOS MATERIALS I HUMANS. En quant als recursos humans serà necessari la participació de tot l'equip docent en el procés d'intervenció ja que en són els principals destinataris. Per a la creació de l'Espai Virtual es formarà una comissió i aquests seran els principals responsables del seu manteniment, encara que tot l'equip docent en farà ús, aquesta Comissió s'encarregarà de crear-lo. Per últim, la formació permanent del professorat serà l'únic que generarà un cost econòmic ja que serà un professional extern el que proporcionarà la formació. El cost d'aquesta formació dependrà en gran mesura del tipus de formació que es busqui i de la quantitat de docents que s'hi inscriuin.

5.2.2 L'AULA

Com explica Palomares (2000), existeixen dues maneres de veure l'ensenyament radicalment diferents; el primer d'ells és veure l'escola com un lloc on exclusivament es transmeten coneixements, l'única funció del qual és instructiva i seran la família i el grup d'iguals els encarregats de transmetre i ensenyar actituds, normes i valors. La segona manera de veure-ho és que l'escola és l'encarregada d'una formació global, amb una funció formativa i no merament instructiva. Evidentment per dur a terme aquesta funció formativa és necessari un major treball i una major atenció -tan individual com grupal- als alumnes, i és aquí on el tutor/a juga un paper molt important per aconseguir que en l'educació escolar es produeixin intervencions intencionals per afavorir el desenvolupament individual i la socialització dels alumnes (i referint-nos al nostre context com és la inclusió de l'alumnat de les USEE a l'aula ordinària) no només en àmbit cognitiu, sinó en tots els camps del desenvolupament humà.

Hem de tenir en compte que tot i que és importantíssim ensenyar conceptes curriculars, també ho és ensenyar valors que ajudaran a tots els nens i nenes a desenvolupar-se el dia de demà a la societat a la qual pertanyen. En un primer moment podria semblar que tot això només beneficiaria als alumnes que pretenem incloure, els alumnes que fan ús del recurs USEE, però no només se'n beneficiarien ells, sinó la resta d'alumnes de la classe. Si no existís la USEE els alumnes de l'escola no tindrien l'oportunitat de compartir l'escolaritat amb alumnes amb discapacitat.. no podrien aprendre de la mateixa manera el que vol dir la inclusió, no aprendrien de la mateixa manera el valor de la diferència, del respecte, de la integració.

Mostrar la diferència com quelcom enriquidor i no com quelcom segregador és tan o més valuós que ensenyar a dividir o multiplicar. De què ens servirà que els nostres alumnes siguin els millors en llengua quan aquests ni tan sols respecten a la resta de companys? Hem d'aprendre a prioritzar en certs moments, o més que prioritzar podria parlar d'organitzar, trobar un moment per a cada cosa, no oblidar la importància d'ensenyar valors, perquè encara que anem fins al coll perquè burocràticament ens exigeixen anar al dia curricularment, és igual o fins i tot més important mostrar els valors que dirigeixen la nostra societat. Per aquest motiu us proposaré treballar tot això no només durant l'hora de tutoria, sinó que treballarem transversalment: a l'hora de plàstica, gimnàs, llengua, matemàtiques.. a totes les àrees es poden transmetre valors.

OBJECTIUS. Segons les dades proporcionades pel Departament d'Educació en l'Informe de valoració de les USEE (2009) serà important treballar els aspectes que a continuació us mostraré per a promoure la inclusió de l'alumnat de les USEE a l'aula ordinària:

- Treballar els aspectes emocionals amb l'alumnat.
- Treballar amb la resta de l'alumnat la conscienciació dels companys i companyes i dinàmiques acollidores.

I és mitjançant aquests dos objectius que plantejaré la meua intervenció a nivell de grup-classe. L'objectiu principal que em plantejo en aquest apartat és aconseguir que els alumnes de la USEE estiguin el màxim integrats a la seva aula ordinària, a la seva classe.

DESTINATARIS. Hem d'aconseguir que els companys/es els coneguin una mica més, que no només sàpiguen que formen part del grup, sinó que també ho sentin així. Recordo una escena que em va impactar molt, estàvem a l'escola quan de sobte van venir en Pau i en Roger i em van dir: *"Ha sigut l'aniversari d'en Quim i ningú ens ha guardat un tros de pastís"*. No pot passar això, no podem permetre que no se'ls tingui en compte, encara que en certes hores del dia aquests alumnes no estiguin presents a l'aula, els companys/es han de pensar en aquests, han de pensar que són companys seus i que si en aquell moment no estan a l'aula els hi poden portar un tros de pastís a cadascú allà on estiguin. Tot això s'haurà d'anar treballant poc a poc amb el grup, no és qüestió de treballar-ho un dia, sinó que necessitarà temps, dedicació i esforç. Per tan els destinataris d'aquesta intervenció seran els alumnes del grup-classe que he descrit en la presentació del cas en el que estic basant tot el projecte, malgrat tot serà necessari dur a terme una tasca amb el personal docent (com ja he especificat en l'apartat anterior), començant per conscienciar a la pròpia tutora de que escenes com aquestes no haurien de passar, no obstant en el següent apartat ja parlarem de la intervenció amb aquesta.

PLANIFICACIÓ. Per promoure els objectius plantejats he creat una programació d'acció tutorial per a dur a terme, no només durant les hores de tutoria, sinó com he dit anteriorment per a treballar de manera transversal. Entenem per l'acció tutorial el conjunt d'activitats que es duen a terme en els centres

educatius que tenen per objectiu l'orientació personalitzada de l'alumne o l'alumna en els diferents àmbits del seu desenvolupament (Díez de Ulzurrun, 1996). És a dir, una orientació que parteix del coneixement de l'alumnat, de les seves característiques personals per tal de facilitar l'adaptació social de tots els alumnes i les alumnes (Dedicant especial atenció a l'alumnat de les USEE), és necessari un diàleg comprensiu amb ells per afavorir que vagin incorporant, a més de coneixements, normes, valors i actituds. La figura del tutor/a ha de tenir un paper rellevant com a últim responsable de la intervenció educativa envers el seu grup d'alumnes. Ha de ser qui dinamitzi i dugui a terme la coordinació de la funció tutorial amb la resta de professorat que intervé a l'aula.

Si aconseguim que un/a alumna/e se senti a gust en el grup, hi trobi el seu lloc i mantingui bones relacions personals entre els companys/es, els seus processos d'aprenentatge milloraran. Hem d'aconseguir que no es repeteixi l'escena on en Pau i en Roger arribaven plorant perquè no volien tornar a l'aula perquè no s'hi sentien agust. D'aquí que el paper dels/es mestres no es pot limitar als coneixements, sinó que han de vetllar pel desenvolupament de la personalitat del seu alumnat i per aconseguir un clima de classe que afavoreixi les relacions entre els seus membres, per tal de contribuir a crear una actitud de treball favorable.

De tot el que he exposat podem concloure que és funció del tutor/a afavorir la cohesió del seu grup classe. Penso que val la pena esforçar-nos per aconseguir una classe on l'alumnat s'escolti, es respecti i s'ajudi. Així, seguint la proposta feta per Díez de Ulzurrun(1996) he plantejat una programació dividida en dos blocs:

En l'Annex 6 podreu trobar la programació completa amb les activitats plantejades per a cada bloc: amb la descripció, els objectius i l'avaluació de cadascuna d'aquestes. A continuació detallaré per què he plantejat aquest tipus d'activitats, per quin motiu hem de treballar tots aquests aspectes i què aconseguirem si els treballem.

1. Conèixer-se a si mateix

L'autoconcepte entès com la percepció que l'escolar té de les seves capacitats i de la seva persona està considerat com un prerrequisit per a l'aprenentatge. La percepció que l'alumnat rep de les atribucions que li infereixen pare, mare, professorat, companys/es és molt important per al seu rendiment. Nombroses investigacions demostren l'estreta relació entre l'autoconcepte i rendiment acadèmic. Així doncs, no ens

ha d'estranyar que el rendiment acadèmic sigui més gran en aquells alumnes amb professorat que té expectatives més positives. A partir de les activitats que proposo pretenc ajudar a l'escolar a aconseguir un millor coneixement d'ell mateix proporcionant-li uns espais de reflexió per millorar l'autoconcepte que té d'ell mateix i després poder entendre als demés. Si jo mateixa no sé com sóc jo.. com vull pretendre saber com són els demés? Per això hauré d'anar pas per pas per arribar a entendre als altres i tenir-los en compte.

2. Descobrir les altres persones i 3. Afavorir la confiança

En tot el grup-classe s'estableixen uns vincles entre els seus membres. El professorat ha de potenciar unes condicions perquè es realitzi una experiència d'interrelació, matriu de la comunicació i la cooperació. Quan més estimulades i variades són les interaccions entre l'alumnat d'una classe, més induïm a les actituds positives. El fet de sentir-se acceptat o rebutjat és una variable que exerceix una influència considerable en la conducta de l'alumna o de l'alumne. Una classe centrada en l'alumnat crea més cohesió grupal, més participació amb les companyes i els companys, més confiança en si mateixos.. És això el que he mirat d'aconseguir mitjançant les activitats que he proposat al llarg de la programació, aconseguir establir un clima de confiança i de comunicació i respecte mutu on no vegin els alumnes que fan ús del recurs USEE com a visitants, sinó com a membres que formen part del grup, companys amb els que poden jugar, companys amb els que poden parlar, companys amb els que poden compartir gustos i aficions. Poc a poc anar aconseguint que el grup esdevingui un grup, un grup on els alumnes es coneixen i saben que són tinguts en compte pels seus companys/es.

4. Afavorir la comunicació

Hem de tenir present que la comunicació ens revela el nivell de cohesió o disgregació d'un grup. Es pot parlar de climes defensius quan la comunicació entre els membres són difícils; climes de control quan les actituds són de conformisme i la passivitat, i climes d'acceptació, en els quals les comunicacions flueixen de manera més espontània, s'accepten tots els membres amb la seva peculiar manera de ser i es valoren les aportacions de cadascú en el treball del conjunt. Hi ha tot un conjunt d'estratègies que ens poden ajudar a afavorir la comunicació com: els debats, role-playing, discussió en grups de dilemes morals, anàlisis de casos, presa de decisions en consens, entre d'altres; però en concret la que he seleccionat per a dur a terme la intervenció d'aquest cas és l'assemblea de classe. L'assemblea facilita l'ús de les regles dialògiques, el grup es reuneix per tractar algun tema que li afecta. El grup necessita comunicar-se per a entendre's, sempre ens estem comunicant, encara que no parlem ja estem dient moltes coses, per aquest motiu serà important treballar la comunicació, per a que aquesta afavoreixi el procés d'inclusió de l'alumnat.

5. Dinamitzar el treball en grup

L'alumne/a, mitjançant la relació amb els altres companys/es, va finançant el seu aprenentatge, ja que aprèn de les altres persones a través de la relació, l'observació, la imitació; en definitiva de l'ajut que li donen. Els grups classe cohesionats mostren actituds més cooperatives que els no cohesionats, per això les activitats dissenyades per aquest quart bloc van orientades per millorar el treball en grup, per a ensenyar als alumnes que tothom ens pot ensenyar coses noves, que tothom pot fer una tasca dins del grup. Cal mostrar que el que no sap fer un alumne/a ho sap fer un altre, que no tots som iguals i per això no tots sabem fer les mateixes coses; només cal fixar-nos en què és el que sap fer cadascun de nosaltres. Hem de fomentar grups cohesionats, que impliquin a tots els membres de l'equip a treballar per aconseguir un mateix objectiu. D'aquesta manera, aconseguirem incloure als alumnes que fan ús del recurs USEE i mostrar que ells també saben fer moltes coses i que ells també poden aportar el seu granet de sorra. Amb tot això aconseguirem per un costat potenciar l'autoconcepte i l'autoestima dels alumnes que fan ús del recurs USEE i demostrar a la resta de companys/es que ells també són competents i poden fer feina igual que la fan ells.

6. Dinamitzar els conflictes.

Només encarant junts el conflicte s'avança cap a la maduresa del grup, cap a la seva màxima efectivitat. Afrontar els problemes desenvolupa el sentit de la capacitat i responsabilitat per cercar solucions satisfactòries. Les actuacions proposades les podem utilitzar com a prevenció pro-activa, possibilitant així un marc de reflexió que faciliti la convivència. O bé utilitzar-les després d'una situació conflictiva en el grup classe, com per exemple l'activitat que he programat per dur a terme en aquest cinquè bloc. Encara que podreu veure detalladament en els annexes l'activitat que he proposat penso que és molt interessant treballar tots junts, fomentant el diàleg i no obviar temes a tractar per sobreprotegir als infants. És cert que hi ha temes delicats i s'han de tractar amb cura, però no es poden deixar de treballar perquè són temes que afecten al dia a dia, són temes que encara que no es parlin estan presents, a la deriva. Per això, s'han de treballar temes conflictius sense por. Per molt que costi explicar a la classe que en Roger pega perquè desconeix altres estratègies per a recórrer davant d'un conflicte, ho hem de treballar. Ho treballarem amb delicadesa per a que en Roger no surti mal parat però ho treballarem, perquè si no ho fem el grup no entendrà mai per què en Roger els pega, ells només veuen com un company que a la mínima els hi deixa anar una bufetada, i per això prefereixen no acostar-se a ell. D'aquesta manera, si treballem els conflictes donarem eines als alumnes per a que previnguin situacions conflictives, donar eines per a que sàpiguen donar resposta en cas de que apareguin.

PER CONCLOURE

Entre tots hem de generar oportunitats per a que els alumnes de les aules ordinàries incloguin a aquests alumnes, formin part del seu dia a dia, no només que els coneguin i sàpiguen que estan allà, sinó que

interactuïn amb ells, que juguin igual que juguen amb els altres nens, que parlin igual que parlen amb els altres nens, només així, promovent espais on l'alumnat pugui relacionar-se aconseguirem que la inclusió de l'alumnat amb NEE, en aquest cas a inclusió de l'alumnat que fa ús del recurs USEE, deixi de ser un repte i esdevingui una realitat

AVALUACIÓ. L'avaluació d'aquesta programació serà una avaluació continuada, de manera que progressivament l'alumnat anirà millorant la seva cohesió com a grup. Això es veurà palès per exemple en la coordinació en els treballs de classe, en la relació a l'hora del pati, durant les excursions, etc. No és necessari fer un examen per a saber si el grup ha millorat la seva cohesió grupal i ha inclòs a aquell alumnat que fins ara semblava més desplaçat.

PLANIFICACIÓ TEMPORAL. Aquesta proposta està dissenyada per a dur-la a terme durant el primer trimestre del curs 2011-2012.

RECURSOS MATERIALS I HUMANS. Serà la pròpia tutora l'encarregada de dur a terme aquesta intervenció i de coordinar-la ja que no es durà a terme únicament en hores de tutoria sinó que s'ha dissenyat una intervenció per a dur a terme en totes les àrees. Per tan serà necessària la col·laboració de la tutora, la MEE de la USEE i la resta de docents que intervinguin amb el grup. En quant als recursos materials l'únic que necessitaran per a dur a terme aquesta part del projecte serà material escolar: fotocòpies, papares, estisores, cola, retalls de diari, pissarra, guix...

5.2.3 EL/LA TUTOR/A DE L'AULA ORDINÀRIA

DESTINATARIS. Fins ara he emmarcat la intervenció a nivell institucional i a nivell de grup-classe, d'aquesta manera, encara que quan he plantejat la intervenció a nivell de centre ja he donat resposta al que seria la intervenció de l'equip docent davant l'atenció a la diversitat i en aquests cas a la inclusió de l'alumnat de la USEE a l'aula ordinària, encara ens queda un pilar molt important per donar resposta, la tutora.

OBJECTIUS. En aquest sentit ens faltaria donar resposta a dos blocs: Per un costat fomentar la coordinació que hi ha d'haver entre la tutora de l'aula ordinària i la tutora de la USEE. I per un altra dotar a la tutora d'estratègies per atendre a la diversitat i aconseguir fomentar el valor de la inclusió al seu grup-classe.

5.2.3.1 COORDINACIÓ ENTRE EL TUTOR/A DE L'AULA ORDINÀRIA I EL MEE- EDUCADOR/A DE LA USEE.

Aconseguir que hi hagi una bona coordinació entre ambdues professionals serà molt important perquè com diu Vázquez (2000) la col·laboració entre el professorat es converteix en un eix vertebrador bàsic en

torn a l'atenció de la diversitat. En el context de l'aula ordinària, els i les professionals de les USEE esdevenen un recurs de suport en l'atenció a l'alumnat del grup classe.

La intervenció de dos professionals a l'aula es considera un element dinamitzador del canvi metodològic; permet compartir experiència i coneixement, sumar iniciatives, alhora que afavoreix una atenció més individual a tot l'alumnat del grup classe.

Per a la inclusió educativa es considera fonamental la figura del tutor o tutora com a referent de l'infant o jove, el suport dels i de les professionals de la USEE al professorat d'aula ordinària i la consideració de l'alumne o alumna amb discapacitat com a membre del grup classe ordinari. L'equip de professionals de les USEE faciliten el suport individual a l'alumnat amb discapacitat en el mateix grup classe i en fomenten l'autonomia en situacions d'interacció amb els companys i companyes. Els i les professionals insisteixen que és important i necessari que hi hagi coordinació entre aquests per desenvolupar pràctiques educatives coherents. Per a poder dur a terme aquest context de col·laboració serà necessari:

- Per a que dos Mestres puguin treballar a l'aula és necessari que hi hagi un marc de **confiança** i una bona relació que faci que tots dos se sentin bé i els sigui fàcil col·laborar en la tasca educativa. S'ha de viure el suport com una ajuda per al professorat i per l'alumnat; mai com una fiscalització. Si bé de vegades hi pot haver algunes resistències inicials, actualment la majoria d'ensenyants hi estan molt acostumats i es valoren molt més els avantatges que no pas els inconvenients.
- El mestre/a de suport, especialment a l'inici de la relació, ha de ser molt **respectuós** i acceptar la diversitat que hi ha també entre els altres professors/es. Si va amb la idea d'imposar determinades metodologies, és fàcil que sorgeixin problemes de relació i algunes resistències. És natural que de vegades tinguin lloc petits conflictes de poder que cal entomar al més aviat possible, a fi d'aclarir malentesos i negociar els rols respectius segons el tarannà del professorat implicat.

PLANIFICACIÓ. Per tal que puguin treballar dos docents a l'aula, s'han d'anar *negociant* i pactant les activitats i els rols respectius. Per ajudar als mestres a parlar i a posar-se d'acord, he basat la intervenció en un disseny realitzat per Huguet (2009) *"Full d'acords per a les sessions amb suport"* que podreu veure a l'Annex 7. Aquest "Full d'Acords" serveix de guió per realitzar les reunions entre la tutora o el tutor i el/la MEE, amb l'objectiu d'acordar i concretar què faran a les sessions. Recordo que en varies ocasions la MEE de la USEE em va dir *"És que a vegades no sé ni tan sols de què anirà la classe; jo em limito a seure al costat d'en Roger i en Pau i els vaig ajudant, però a vegades sento que estic perdent el temps perquè en moltes ocasions ells no necessiten que estigui tota l'estona a sobre seu. Però clar, què he de fer si tampoc sé quina dinàmica seguirà la tutora?"* Precisament, l'objectiu d'aquesta proposta és garantir que ambdues professionals tinguin clar el què han de fer i com en cada moment, han de planificar i

aprofitar el fet d'estar dues persones a l'aula i com això pot ajudar a portar a terme metodologies més complexes que amb un sol docent serien més complicades (per exemple treball cooperatiu, treball per projectes...).

És evident que les coordinacions seran molt importants per a realitzar una pràctica educativa coherent; tot i així aquest material ens pot ajudar a dur a terme coordinacions sense que els dos membres hagin d'estar-hi presents. Per a facilitar l'accés a aquest full d'acords i no esdevenir un obstacle, he considerat que podria ser interessant en el mateix Espai Virtual utilitzat per a la comunicació de tot el claustre, destacar un apartat per a les coordinacions entre tutors/es de l'aula ordinària i professionals de la USEE (Veure Annex 8), d'aquesta manera podrem penjar materials realitzats a l'aula, propostes per a la següent sessió, així com el Full d'acords que acabo d'esmentar. El que aconseguim amb tot això és agilitzar el procés de coordinació facilitant la interacció entre ambdues professionals de manera que sense la necessitat d'estar presents en el mateix moment s'està garantint una comunicació i una coordinació que facilitarà el desenvolupament de l'aula i la inclusió de l'alumnat a l'aula ordinària.

Potser alguns estareu pensant: "Però no serà massa pesat haver de contestar cada dia això?" Doncs no, perquè he dissenyat un formulari molt ràpid de respondre a través de google docs (el mateix que he utilitzat per portar a terme l'enquesta que he presentat a l'inici). Gràcies a aquesta aplicació complementar el formulari és qüestió d'un minutet, ja que en alguna de les preguntes no serà necessari ni escriure; només caldrà seleccionar un ítem (Veure Annex 8). A més, aquesta aplicació registra les respostes de manera que al final del trimestre podrem veure un gràfic on es resumeix les metodologies que s'han utilitzat al llarg dels tres mesos, les activitats que s'han fet, les estratègies que s'han utilitzat... i tot això ens ajudarà a dur a terme l'avaluació.

Encara que aquest material ens pot facilitar el procés de coordinació no hem de perdre de vista que les coordinacions en viu seran molt útils; el caliu humà no pot ser substituït per cap formulari telemàtic, i per això serà necessari establir un **calendari** que podrem penjar en el mateix espai virtual garantint una coordinació d'una hora setmanal. Aquesta haurà de ser prevista per l'Equip Directiu durant el mes de juliol de manera que a ser possible es dugui a terme un divendres, ja que així es podrà fer l'avaluació de la setmana i es podran proposar millores (si s'escau) per la següent. El més important de tot és tenir present que l'objectiu de les coordinacions ha de ser garantir que s'ha abordat tota aquesta informació:

- Acordar què es farà en els moments en què s'entrarà a l'aula i estar informat de les activitats prèvies i posteriors relacionades amb el que es realitza a classe. Preveure quina organització es farà de l'espai i els tipus d'agrupament de l'alumnat.
- Acordar amb el mestre el nivell de participació en la dinàmica de l'aula, en funció dels objectius que ens plantejem. Establir el nivell d'implicació en la planificació, execució i l'avaluació de l'alumnat.

- Els alumnes i les alumnes que presenten més barreres d'aprenentatge i la participació han de ser tinguts en compte. A part de fer activitats obertes i que tinguin en compte la diversitat, cal assegurar que aquests infants rebin l'atenció i l'ajuda que necessiten, cal estar atents a que aquests alumnes observar-los i intervenir-hi quan l'activitat ho requereixi. No és necessari que només sigui el mestre de suport que se n'ocupi, al contrari, és recomanable que el mateix tutor/a pugui estar més pendent d'ells en algunes sessions, a fi d'observar les seves estratègies i dificultats i poder aprendre a adaptar certes activitats.
- Valorar posteriorment com ha anat i preveure els canvis que pensen que s'hi ha d'introduir.

5.2.3.2 DOTAR D'ESTRATÈGIES AL TUTOR/A DE L'AULA ORDINÀRIA PER AFAVORIR EL PROCÉS D'INCLUSIÓ.

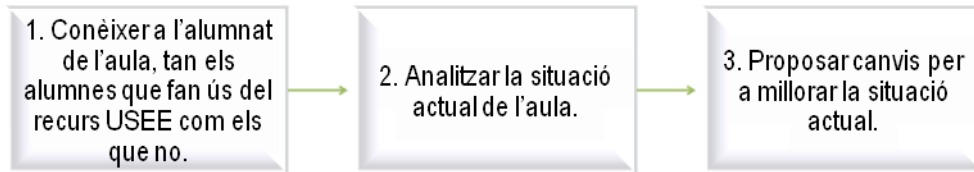
En la intervenció amb persones que presenten necessitats especials, es fa més encertada l'afirmació de Pérez Gómez (1988), quan indica que: *"El millor instrument d'intervenció és sempre la capacitat de reflexió, experimentació i avaluació del propi professor"*. En aquesta mateixa línia, Elliott (1983) manifesta que *"els professors haurien d'acceptar la responsabilitat en algun sentit del seu propi desenvolupament professional"*

En el model d'atenció a la diversitat a les escoles ordinàries que propugna la nostra legislació actual, el professor tutor ha de:

- Realitzar tasques de prevenció per medi d'avaluació continuada i la revisió de les seves pròpies actuacions professionals.
- Donar resposta adequada a l'alumnat amb necessitats educatives especials que estigui integrat a l'aula.

Les responsabilitats dels/les mestres/as d'aula han augmentat considerablement: no obstant, la seva formació resulta, moltes vegades, insuficient per poder donar resposta a les necessitats de tot l'alumnat, assumint la responsabilitat de les seves accions i pràctiques educatives. D'aquesta manera, tot i que al llarg de la intervenció a nivell de centre ja he especificat que seria necessari dur a terme una formació no categòrica per a la formació permanent del professorat, en aquest apartat especificaré algunes estratègies que podria utilitzar un/a mestre/a tutor/a de l'aula ordinària per afavorir el procés d'inclusió i esdevenir una aula que atén a la diversitat.

PLANIFICACIÓ. En el apartat anterior ja he fet una proposta d'intervenció per a dur a terme amb els alumnes de la tutoria, no obstant el que faré ara no és tan definir activitats que podrien ajudar-la per a incloure a l'alumnat sinó estratègies metodològiques que ajudaran no només als alumnes que fan ús del recurs USEE sinó a tot l'alumnat de l'aula. La intervenció que proposo passaria per tres frases:

1. Conèixer a l'alumnat de l'aula

Aquesta primera fase va dirigida sobretot per conèixer les característiques de l'alumnat, saber què li podem exigir i què no. Per exemple, recordo una situació on la tutora em deia: *"És que en Roger ni tan sols se'n recorda del nom dels seus companys de l'aula.. podria fer un esforç com a mínim no?"*. Si la tutora hagués llegit l'expedient acadèmic d'en Roger sabia que presenta una disfàsia mixta de predomini expressiu, retard psicomotor global amb retard cognitiu sever associat, és a dir, que en Roger és molt probable que no pugui recordar el nom dels seus companys/es no perquè no vulgui o perquè no s'esforci, sinó perquè la simptomatologia que presenta no li permet. Per això serà interessant no només donar-li l'expedient per a que se'l llegeixi ella sola, sinó llegir-lo conjuntament amb la tutora de la USEE per a que aquesta li pugui anar especificant què comporta tenir una disfàsia, què comporta un retard cognitiu, per a que li faciliti el procés de comprensió perquè en ocasions en els informes s'utilitza una terminologia que si prèviament no has tingut una formació específica difícilment pots arribar a entendre el que suposa.

2. Analitzar la situació actual de l'aula.

En aquesta segona fase serà molt important que un cop coneix l'alumnat que hi ha a l'aula i què pot esperar d'aquest analitzar què és el que s'està fent. Quines estratègies ha provat fins ara per a promoure la inclusió de l'alumnat, quines li han funcionat, quines li funcionen i quines ha provat però no ha obtingut els resultats desitjats.

Aquesta segona fase està inspirada en la intervenció feta per Skidmore (2004) on proposa fer-li aquestes preguntes al tutor/a:

- Descriu quines actuacions hi ha per atendre les necessitats educatives especials dels infants a l'escola.
- I a la teva aula?
- Quines coses has provat a la teva aula que vegis que et funcionen?
- Quines mesures t'agradaria que es portessin a terme per atendre la diversitat?

En aquesta segona fase també proposaria que no només contestés aquestes preguntes la tutora de l'aula ordinària, sinó que la MEE de la USEE també les contestés, de manera que entre ambdues farien un anàlisi de la situació actual i podrien aprofitar estratègies que els hi ha funcionat i descartar aquelles que

no han obtingut l'èxit esperat, d'aquesta manera aconseguiríem que totes dues anessin en la mateixa direcció oferint a l'alumnat una pràctica educativa coherent.

3. Millorar la situació actual.

D'aquesta manera, a partir de l'anàlisi fet sobre la situació actual obtindrem un seguit de propostes que donaran una pauta a la tutora per a treballar a l'aula. En aquesta tercera fase serà també molt interessant la col·laboració de la MEE de la USEE perquè com he dit anteriorment el fet de consensuar una pràctica compartida dona un poder i una coherència molt important per afavorir el desenvolupat de l'alumnat. Entre les dues crearan un seguit de propostes i les penjaran a l'espai virtual per a revisar-ho sempre que vulguin. Aquestes propostes s'aniran revisant periòdicament i s'aniran modificant conforme es vagin avaluant.

A més, hi ha un seguit d'estratègies d'aula que poden millorar la metodologia d'aquesta i afavorir-ne el procés d'inclusió de tot l'alumnat, no només de l'alumnat que fa ús del recurs USEE:

- Treballar la llengua mitjançant agrupaments flexibles. Hi està present el mestre/a de llengua i el mestre/a de la USEE: fan servir el mateix programa amb nivells i ritmes diferents.
- Treball cooperatiu. El treball en grup facilita molt la inclusió. S'ajuden molt entre els companys. Permet fer grups heterogenis, on cadascú dona el màxim de si mateix.
- Aplicar l'anticipació de continguts, canvis en la seqüenciació de continguts i de preparació de materials.
- Treballar per projectes ajuda molt a la integració a l'aula, sobretot d'aquell alumnat que no destaca massa.

PER CONCLOURE

Totes aquestes intervencions seran necessàries per ajudar al tutor/a. És molt important recolzar-lo i no jutjar-lo, perquè en moltes ocasions els docents no han topar amb alumnes amb NEE i la por d'una nova situació i la por de no saber com afrontar-la pot causar pràctiques educatives incoherents.

Educar en la diversitat sempre és un generador de dubtes i incerteses. El docent, com qualsevol ésser humà, pot manifestar un rebuig, o un manifest cap a allò diferent. És propi de la condició humana dirigir la mirada cap a un diferent, cap a allò que falta, i això acompanya d'un judici de valor, generalment, desqualificador i rebuig. El que passa en la psiquis humana és que allò diferent, allò que és desconegut fa por en la mesura amb que amb la seva diferencia pot significar una amenaça a la pròpia identitat (Núñez. 2010).

Aquest rebuig d'allò diferent, moltes vegades s'associa al desconeixement, a la falta d'informació. Encara que això transcendeix de ser una qüestió exclusivament cognitiva, i té component emocionals profunds i

molt intensos que s'assenteixen en el imaginari col·lectiu de la societat a la qual cada un pertany, que condiciona el grau d'acceptació o rebuig de la diferència.

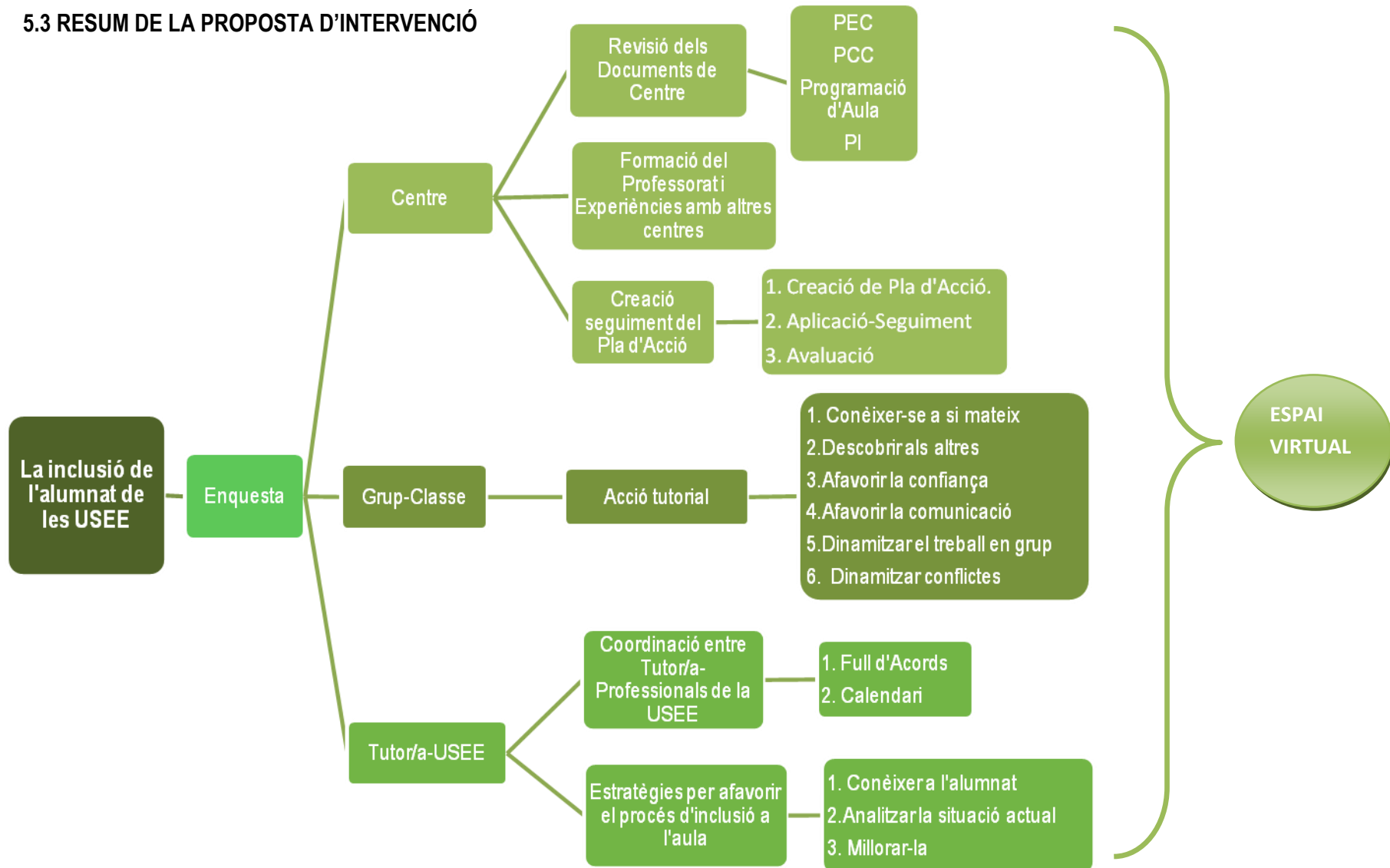
Però com deia, no aconseguirem res posant-nos d'esquena a aquesta, hem d'ajudar-la de cara, intentar-li donar suport per a que poc a poc vagi traient-se la por del damunt i pugui donar una resposta ajustada. El reconeixement de la diversitat per part del docent és considerar a cada alumne d'acord amb el que és i poder donar a cada un el que necessita. És l'escola l'àmbit més privilegiat per a que es realitzi l'aprenentatge de la heterogeneïtat i la diversitat, i això depèn en gran mesura de l'actitud del professorat cap a aquestes. La relació i la col·laboració entre el docent de l'aula ordinària i el de la USEE beneficia a ambdós i al projecte comú que comparteixen.

PLANIFICACIÓ TEMPORAL. La coordinació entre la tutora i la MEE de la USEE serà necessària que es dugui a terme al llarg de tot el curs 2011-2012, està previst que la coordinació presencial es faci els divendres de 13h a 13:30h. En quant a la segona part de la intervenció (dotar d'estratègies) serà necessari que es dugui a terme durant el mes de juliol, d'aquesta manera podrem iniciar el curs amb una bona planificació i amb una pràctica educativa coherent.

AVALUACIÓ. En quant a la primera part de la intervenció, durant les primeres setmanes de coordinació serà interessant utilitzar el full d'acords, no obstant s'haurà d'avaluar al llarg del primer trimestre si aquest material és útil o no, si realment facilita la coordinació o si n'és un obstacle que cal modificar o eliminar. Aquesta avaluació la podran fer de forma oral les dues professionals implicades. A més, com he explicat anteriorment, aquesta aplicació registra les respostes de manera que al final del trimestre ens ajudarà a dur a terme l'avaluació no només del full d'acords, sinó del funcionament del trimestre, quines metodologies han utilitzat més, quin tipus de recolzament els ha funcionat, etc. En quan a la segona part de la intervenció serà necessari avaluar si les estratègies que havien planificat per a dur a terme al llarg del trimestre han funcionat, o si seria millor utilitzar un altra tipus de dinàmiques. Per a dur a terme aquesta avaluació podem aprofitar la mateixa coordinació que es farà per a l'avaluació del full d'acords.

RECURSOS MATERIALS I HUMANS. Serà necessari la col·laboració del tutor/a de l'aula ordinària i l'assessorament del membre de l'EAP de la zona. A més també necessitarem la col·laboració del MEE/Educadora de la USEE per a que ens proporcioni informació dels alumnes en concret i per enfortir el vincle entre ambdues professionals, afavorint així la col·laboració entre aquestes a l'aula.

5.3 RESUM DE LA PROPOSTA D'INTERVENCIÓ

6. VALORACIONS SOBRE LA POSSIBLE VIABILITAT D'AQUESTA PROPOSTA D'INTERVENCIÓ

Com ja he esmentat amb anterioritat, aquest projecte està pensat per a aplicar-lo a l'Escola Piu, tot i que no seré jo l'encarregada d'aplicar-lo, sinó l'EAP en cas de que consideri que aquest projecte ajudarà a l'escola a orientar-la cap a practiques educatives més inclusives.

A més, encara que és un projecte contextualitzat per una escola concreta, considero que aquest mateix projecte es podria aplicar a totes aquelles escoles que volguessin donar un pas més cap a l'escola inclusiva, a tota aquella escola amb USEE o sense que pensi que tot el procés descrit els ajudarà a millorar. Per això, considero que la seva viabilitat és molt factible ja que no es necessiten molts recursos econòmics per portar-lo a terme, sinó senzillament una bona coordinació, una bona conscienciació i moltes ganes de canviar i moltes ganes de millorar tots junts.

És evident que amb més recursos econòmics seria més senzill dur a terme tot aquest procés, però això no vol dir que sense aquests no puguem avançar. És com l'anècdota que he explicat anteriorment sobre la professora que va cedir la seva cadira a una alumna per a que aquesta pogués seguir la classe amb una mínima comoditat, encara que la professora no tenia el deure de cedir-li la seva cadira aquesta ho va fer perquè es va veure amb el deure moral, perquè la bona voluntat dels professionals fa que aquest camí sigui dia a dia menys llarg i fa que tots junts aconseguim la fita emprada.

Com avaluarà aquest projecte? Encara que al llarg de la intervenció he anat especificat com avaluarà cadascuna de les seves parts, penso que la millor manera d'avaluar el projecte en tota la seva globalitat és veient el dia a dia, observant la inclusió de l'alumnat a les aules, al pati, a les sortides, reflexionant sobre unes adequades coordinacions entre els docents, la participació d'aquests en l'espai virtual, anar veient que el viatge que van iniciar a l'inici del curs comença a donar el seu fruit i que a poc a poc es va reflectint l'apropament cap a l'objectiu marcat, i no quedar-nos aquí, sinó un cop arribats a l'objectiu final buscar-ne de nous per a prosseguir l'aventura de seguir tots junts, fent equip... Aquesta serà la millor avaluació del projecte: contemplar com tota l'escola navega junta per assolir la meta emprada !

7. CONCLUSIONS

És curiós, perquè aquesta sembla la part més senzilla però probablement les conclusions són la part més complicada de qualsevol treball. Porto dues setmanes buscant les paraules exactes per a expressar què ha suposat per al meu creixement personal i professional fer aquest projecte, però encara ara sóc incapaç de trobar les paraules justes que descriguin tot el que he après.

Primer de tot aquest projecte m'ha ajudat a veure una realitat que coneixia però que mai m'havia parat a pensar com aportar el meu granet de sorra per aconseguir millorar-la. Des de que vaig començar la carrera de Magisteri fins ara que ja he acabat el Màster no he parat d'escoltar que ens falta molt de camí per a recórrer per aconseguir la inclusió educativa, i probablement és cert, però quants de nosaltres ens hem parat a pensar com aconseguir fer aquest camí sigui menys llarg? Quants de nosaltres ens hem parat a pensar què és el que necessitem per a escurçar el camí, gràcies a aquest projecte m'he adonat que moltes vegades ens entossudim en veure un únic camí i obviem que hi pot haver un altra de més curt. A vegades no podem veure més enllà del que tenim al davant o no ho volem veure per por a camins nous i desconeguts i per això preferim anar pels vells camins de carro, aquells camins que hem travessat sempre que hem necessitat anar a algun lloc. Hem de mostrar a tots aquests viatgers i viatgeres que anar pel nou camí ens aportarà beneficis, no hem de tenir por de provar coses noves, de donar oportunitats a nous camins, hem de començar a esborrar les petjades de l'homogeneïtzació per donar peu a la inclusió educativa de tots els nens i nenes.

A partir d'aquest projecte m'he adonat que aconseguir tot això és una feina molt dura i no s'acaba aquí, sinó que aquí és on comença aquest llarg camí. Per aconseguir tots els fruits que vull obtenir fa falta molt més que dissenyar un Espai Virtual, fa falta molt més que programar un Pla d'Acció, serà necessari i imprescindible conscienciar dia a dia a l'equip docent. Gràcies a aquest projecte m'he donat compte que per a que t'escoltin primer has de mirar què és el que els interessa, mostrar-los què hi guanyarà duent a terme aquests canvis i mostrant-los que sense la seva ajuda dur a terme aquesta millora serà impossible, perquè entre tots i totes aconseguim crear el camí.

Conforme anava avançant aquest projecte m'adonava cada cop més de la importància d'empatitzar amb tots aquells professionals que pretenia ajudar, intentava posar-me al seu lloc sense jutjar la tasca que estaven fent, intentava posar-me a la seva pell per aconseguir crear eines que els ajudessin a aconseguir els objectius emprats. Reconec que al principi no em va ser gens fàcil, perquè podia imaginar-me com se sentien però tampoc podia saber del cert si era així, per aquest motiu vaig crear un material que m'ajudés a posar-me a la pell dels demés, que m'ajudés a veure el que tots ells i elles veien. Gràcies a l'enquesta que vaig crear vaig conèixer què opinaven els professionals sobre les USEE, sobre la inclusió d'aquests alumnes en aquestes i la veritat que les seves respostes em van ajudar a trobar propostes per a millorar aquesta situació. A partir de les respostes que em van proporcionar vaig veure que no havia de jutjar a

totes aquelles persones que no creien en la inclusió educativa, perquè darrera d'aquesta idea hi havia una història a explicar. Pot ser, si aconseguíssim escoltar tots els dubtes i temors dels professionals aconseguiríem donar un pas molt important cap a l'escola inclusiva, segons Huguet (2009) quan les persones ens donem compte que no estem soles, que hi ha més persones que estan fent aquesta tasca comencem a eliminar la por i poc a poc la canviem per motivació. Motivació que ens ajudarà a assolir els objectius marcats.

Una de les reflexions més importants que m'emporto d'aquest projecte és no centrar la mirada només en una part. Gràcies a tot el procés que he seguit i gràcies a tot el que he après al llarg del Màster m'he adonat de la importància que tenien la Núria Castells o en Ramon Almirall quan parlaven de no centrar la mirada en una part del sistema, en mirar més enllà i no intervenir només amb una part d'aquest, sinó tenir una mirada circular, no buscar culpables sinó donar resposta a la situació que tenim al davant. El fet d'haver canviat aquesta mirada m'ha ajudat a veure que des de que vaig començar el Màster fins ara que ja l'he acabat he après molt, molt més del que pensava. Per què no només he aplicat tot el que ens va explicar la Núria o en Ramon, sinó que cada part del projecte em recordava a les diferents matèries que se'ns ha donat, quan estava creant el Pla d'Acció em venien a la ment les paraules de la Meritxell Obiols, recordant-me la importància de la implicació de tots i totes en aquest pla, la importància d'aconseguir que tots ells i elles col·laboressin en la creació d'aquest per a després aconseguir que es responsabilitzessin; quan creava les activitats per a l'acció tutorial recordava l'Antoni Giner; quan parlava de l'ètica professional recordava a en Miquel Martínez i de fet, la unió de la feina de tots els professors i professores del Màster, la fusió de tot això m'ha ajudat a créixer com a docent i a formar-me com a psicopedagoga.

Ara ja sé quin és el camí que he de seguir; només em falta començar a caminar, entrebancar-me, caure, aixecar-me, perdre'm i orientar-me de nou,... Aquest és el camí que he de seguir!.

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Abril, T. i altres (2005). Anàlisi de la situació actual en l'Atenció a la diversitat i propostes de l'ACPEAP per avançar cap a una escola inclusiva. Barcelona: ACPEAP, Grup de treball de la Comissió Professional de l'Associació Catalana de Professionals dels Equips d'Assessorament Psicopedagògic.

Ainscow, M (2001). Desarrollo de Escuelas Inclusivas. Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares. Madrid: Narcea.

Ainscow, M. y otros (2001). Crear condiciones para la mejora del trabajo en el aula. Manual para la formación del profesorado. Madrid: Narcea.

Alberte, J.R. (2000). O reto da innovación na Educación Especial. Santiago de Compostela: Publicaciones de la Universidade de Santiago de Compostela.

Aranda, R. (2006). Educación Especial. Madrid: Pearson Education.

Bisquerra, R (coord.) (2005). Modelos de orientación e intervención psicopedagógica. Barcelona: Wolters Kluwer.

Bonals, J. (1996). El trabajo en equipo del profesorado. Barcelona: Graó.

Boot, T. – Ainscow, M. (2002). Índex per a la inclusió. Barcelona: ICE de la Universitat de Barcelona i Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Calmet, R. (2007). Caminem cap a la inclusió. Les USEE un gran pas. Àmbits de Psicopedagogia. 21, 25-26.

Carreras, F. (2003). La gestió de l'aula i la diversitat de l'alumnat: Les relacions comunicatives com a experiències educatives inclusives. Educar. 21, 121-145.

Departament d'Educació (2009) Informe de valoració de les unitats de suport a l'educació especial (USEE). Educació inclusiva. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació.

Departament d'Educació (2010). Instruccions d'inici de Curs 2010-2011.

Díez de Ulzurrun, A. (1996). La dinàmica de grups en l'acció tutorial. Activitats per fer a l'aula. Barcelona: Graó.

Duran, D. - Miquel, E. (2007). Portant a la pràctica l'índex per a la inclusió. Àmbits de Psicopedagogia. 21, 15-19.

Echeita, G. - Rodríguez, V.M. (2008). Colaborando desde el asesoramiento psicopedagógico al desarrollo de una educación más inclusiva. A J. Bonals - M. Sánchez-Cano (coord.). Manual de asesoramiento psicopedagógico. Barcelona: Graó. 21-42.

Giné, C. (coord) y otros (2009). La educación inclusiva. De la exclusión a la plena participación de todo el alumnado. Barcelona: Horsori.

Giné, C. (1997). L'avaluació de les necessitats educatives especials dels alumnes: la necessària col·laboració dels mestres i dels psicopedagogs. Suports. 1, 1, 1-9.

Gispert, D. i altres (2007). Estratègies per anar cap a una escola inclusiva. Àmbits de Psicopedagogia. 21, 20-24.

Hinson, M. (1991). Teachers and Special Educational Needs. London: Longman.

Huguet, T. (2009). Aprender juntos a l'aula. Una proposta inclusiva. Barcelona: Graó.

Jiménez,P.(2007). Educar en la diversitat en una escola inclusiva. Àmbits de Psicopedagogia. 21, 7-11.

Lewis ,A. - Norwich,B. (2005). Special Teaching for Special children ? Inclusive Education. New York: McGraw- Hill Education.

Lunt,I. - Norwich,B. (1999). Can effective schools be inclusive schools ? Perspective on education. London: Institute of Education.

Margalef, M. (2007). Un dia a la USEE. Àmbits de Psicopedagogia. 21, 32-36.

Martí, E. (2005). Les Unitats de Suport a l'Educació especial -"Nous recursos, noves pautes d'intervenció, noves eines per a la minimització del Fracàs Escolar". Barcelona: Generalitat de Catalunya, Llicència d'Estudis.

Martin, E. Mauri, T.(coords) (2001). La atención a la diversidad en educación Secundaria. Barcelona: Horsori.

Mascarulla, I. - Saiz, M. (coord.) (2009). Bones pràctiques d'escola inclusiva. La inclusió de l'alumnat amb discapacitat: un repte, una necessitat. Barcelona: Graó.

Mittler, P. (2001). Inclusive Education. Social contexts. London: Working Toward.

Núñez, B. (2010). El niño con discapacidad, la familia y su docente. Buenos Aires: Lugar.

Palomares,A. (2004). Profesorado y educación para la diversidad en el s.XXI. Cuenca:: Eds. de la Universidad de Castilla-La Mancha.

Puigdemívol,I. (2001). La educación especial en la escuela integrada. Una perspectiva desde la diversidad. Barcelona: Graó.

Puigdemívol, I. - Krstina, L. (2010). Inclusió i segregació a l'escola: pràctiques inclusives i excloents amb l'alumnat vulnerable. Temps d'Educació. 38, 95-113.

Pujolàs, P. (2006). Quousque tandem...? (Fins quan...?). El futur (per anar bé immediat) de l'educació especial a Catalunya. Suports. 10,1,., 30-35.

Ribalta,M. (2007). L'assessorament de l'EAP a un centre amb Unitat de Suport a l'Educació Especial. Àmbits de Psicopedagogia. 21, 30-31.

Rovira, A. - Trías de Bes, F. (2004). La Buena Suerte. Claves para la prosperidad. Barcelona: Empresa Activa.

Skidmore,D. (2004). Inclusion the dynamic of school development. Inclusive Education. Maidenhead: Open University Press.

Stainback, S. - Stainback, W. (2004). Aulas inclusivas. Un nuevo modo de enfocar y vivir el currículo. Madrid: Narcea.

Thomas, G. - Vaughan, M. (2005). Inclusive educations. Readings and refections. New York: McGraw-Hill Education.

Wrang, M. (1995). Atención a la diversidad del alumnado. Madrid: Narcea.

9. ANNEXES

Annex 1: Qüestionari facilitat a l'escola per a considerar si poden obtenir recurs USEE o no.

Contesta, de forma individual, a les següents qüestions?

1. Què entens per escola inclusiva?

2. Quins creus que són els requisits per què un centre sigui inclusiu?

3. Consideres que el teu centre és inclusiu? Què hauria de millorar per tal d'identificar i eliminar les barreres de l'aprenentatge i la participació que es puguin trobar a l'alumnat?

Annex 2 : L'enquesta

La inclusió de l'alumnat de les USEE a l'aula ordinària.

Aquesta enquesta és totalment anònima, intenteu respondre amb la major sinceritat possible. No busqueu informació addicional per contestar les preguntes, l'objectiu de l'enquesta és precisament saber què en coneixeu. Moltes gràcies per la vostra col·laboració.

***Obligatorio**

Havies sentit mai a parlar de les Unitats de Suport a l'Educació Especial (USEE)? *

☐ Sí

☐ No

Els nens i nenes van al llarg de la setmana 30 hores a l'escola. D'aquestes 30 hores quantes penseu que passen els alumnes de la USEE a l'aula ordinària? *

Per als/les que no havíeu sentit mai a parlar d'aquest recurs, les USEE són unitats de recursos per facilitar que els alumnes amb manca d'autonomia a causa de discapacitats motrius, discapacitats intel·lectuals severes o trastorns greus del desenvolupament i la conducta, susceptibles de ser escolaritzats en centres específics, puguin participar en entorns escolars ordinaris.

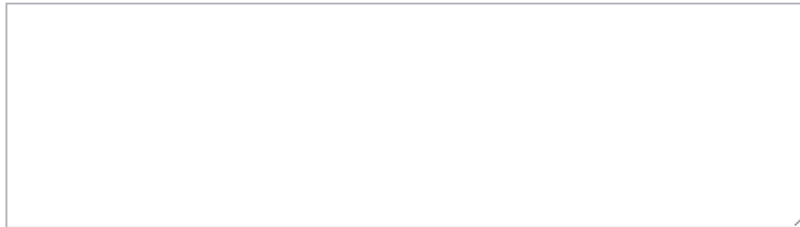
Entre 5-10 ▼

Creus que les USEE són un recurs que ajuda a afavorir la inclusió educativa? *

☐ Sí, penso que afavoreix la inclusió educativa

☐ No, considero que és una manera més d'excloure a l'alumnat i tenir-lo a una aula especial separada del grup ordinari.

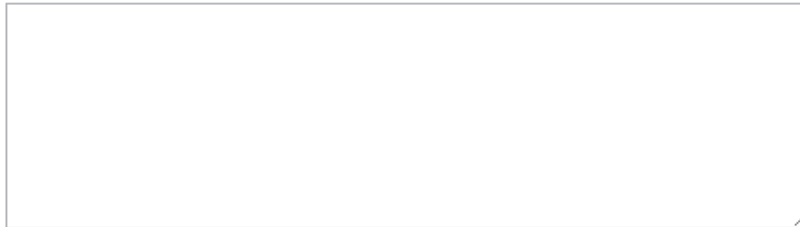
Si vols pots argumentar la resposta anterior.

A large, empty rectangular text box with a thin black border, intended for the user to provide an argument for their previous response. A small cursor icon is visible in the bottom right corner.

Penses que els alumnes que integren les USEE es beneficien de l'entorn ordinari?

- ☐ Sí
- ☐ No

Si vols pots argumentar la resposta anterior.

A large, empty rectangular text box with a thin black border, intended for the user to provide an argument for their previous response. A small cursor icon is visible in the bottom right corner.

Si vols pots argumentar la resposta anterior.

Per últim, creieu que el personal que es destina per al recurs USEE és adequat?

Una USEE està integrada per un mínim de 4 i un màxim de 8 alumnes. A Educació infantil i primària es destina: un/a mestre/a i un/a educador/a. - Educació secundària: dos professors/ores i un/a educador/a.

- ☐ Sí
- ☐ No

Si encara estàs estudiant: quins estudis estàs cursant?

Si la carrera que heu estudiat o esteu estudiant no apareix a la llista marqueu la casella "otro" i afegiu-la.

- ☐ Magisteri d'Educació Primària
- ☐ Magisteri d'Educació Especial
- ☐ Magisteri d'Educació Musical
- ☐ Magisteri de Llengua Extranjera
- ☐ Pedagogia
- ☐ Psicologia
- ☐ Psicopedagogia
- ☐ Educació Social
- ☐ Treball Social
- ☐ Otro:

Si ja has acabat de cursar els teus estudis, quina carrera has cursat?

Si la carrera que heu estudiat o esteu estudiant no apareix a la llista marqueu la casella "otro" i afegiu-la.

- ☐ Magisteri d'Educació Primària
- ☐ Magisteri d'Educació Especial
- ☐ Magisteri d'Educació Musical
- ☐ Magisteri de Llengua Extranjera
- ☐ Pedagogia
- ☐ Psicologia
- ☐ Psicopedagogia
- ☐ Educació Social
- ☐ Treball Social
- ☐ Otro:

En cas de que hakis acabat de cursar els teus estudis, estàs treballant en el camp educatiu?

▼

Con la tecnología de [Google Docs](#)

Annex 3. Buidatge de Resultats de l'enquesta

En aquest Annex adjuntaré les respostes qualitatives proporcionades en l'enquesta, és a dir aquelles respostes d'opinió que les persones que han participat en l'enquesta em van oferir. He de dir que el fet d'argumentar la resposta no era obligatori, era un complement de la pregunta, per aquest motiu no hi haurà 102 respostes en aquestes preguntes:

Creus que les USEE són un recurs que ajuda a afavorir la inclusió educativa?

1. Tot i que penso que encara falten molts recursos (humans, materials, entre d'altres) per tal que aquesta inclusió sigui òptima i efectiva. "
2. Crec que són una manera d'excloure i de segregar l'alumnat, però són un recurs necessari ja que hi ha molts nens que no poden seguir una escolarització ordinària però tampoc es necessari que vagi a un CEE."
3. Trobo de vital necessitat que hi hagi aules especialitzades per això, que reforcin l'escolaritat d'aquells que ho necessiten. Actualment crec que està poc reforçat i sap greu, hauria de créixer tot aquest àmbit, i d'aquesta manera fomentar aquest tipus d'educació.
4. Penso que al fet d'ajudar-los a una altra aula especial pot beneficiar-se moltíssim per adquirir certs aprenentatges que a classe no el poden seguir. Però, crec que la millor manera d'incloure a l'alumnat seria la d'intercanviar aules, que un dies la mestra de la USSE vagi a l'aula de l'alumne conjuntament amb els seus companys per tal d'afavorir la inclusió e integració comprenent així que és un alumne més a l'aula; i d'altres sigui l'alumne que vagi a la USEE. (intercanviar-ho
5. És necessari que existeixin aquestes aules, tot i que també seria útil que aquest procés es dugués a terme dins de l'aula ordinari
6. Depèn de la tipologia i/o complexitat de la seva necessitat educativa
7. Penso que els nens/es amb NNEE especials, han de rebre un suport fora de l'aula ordinària, un reforç educatiu que s'adapti a les seves necessitats i mancances. Potser un equilibri entre les USEE i l'aula ordinària seria el més adequat, depèn dels trastorns, és clar. Per què hi hagi una inclusió educativa i social aquestes nens/es amb NNNEE han de fer un treball adaptat per després poder seguir a l'aula ordinària amb un mínim de normalitat. La inclusió no és que estiguin a classe amb tot el grup sinó que puguin seguir la classe i participar, que es puguin relacionar amb els altres.
8. És millor això que no pas tenir-los a una escola d'Educació Especial. Quant més temps passin a l'escola ordinària, millor.
9. En teoria afavoreix la inclusió i estic totalment d'acord amb la creació de les USEE. Però per manca de recursos materials i de personal ja sigui mestres especialitzats i/o educadors i/o vetlladors especialitzats, a la pràctica les USEE majoritàriament no acaben de funcionar com

tindrien que funcionar i es converteixen en una aula especial separada del grup ordinari. També crec que s'ha de distingir entre alumnes amb NESE i alumnes amb NEE, en el fet que hi han alumnes que per patologia psíquica i/o motriu greu la inclusió educativa es converteix més en una exclusió educativa, fet molt lligat a la manca de recursos anteriorment esmentada."

10. Penso que en certs casos, aquestes unitats son necessàries, per una posterior inclusió. Es pot treballar d'una manera mes individualitzada i se'ls prepara pel posterior pas.

11. "Si, donat que participen dins l'aula ordinària i són un més del grup tot i que les seves activitats siguin diferents i a altres nivells. Tot i així, per mi és important que aquests nens/es es mantinguin sempre dins el mateix grup classe. "

12. Penso que les USEE poden donar possibilitats a l'alumnat que dins d'un centre escolar potser mai tindrien lloc, amb la qual cosa podríem considerar aquest suport com a favorable per disminuir les desigualtats entre els alumns.

13. Amb una quantitat d'hores prudent, el servei pot complir satisfactòriament amb el seu objectiu.

14. Sí penso en que afavoreix la inclusió educativa, sempre que l'USEE es consideri un recurs per preparar materials i oferir recolzament a l'aula ordinària, però crec que això encara és un tòpic que hem d'anar polint entre tots i totes els /les docents, no només els/les de EE.

15. L'USEE permet atendre aquests nens i nenes i adquirir certs coneixements, així com adquirir una base per a comunicar-se.

16. Encara estem anys llum de la inclusió, tot i que la proposta és molt interessant. Sobretot en secundària cal molt de treball de sensibilització. Són els tutors i equip docent qui ha de formar-se en inclusió ja que a la pràctica és una proposta molt utòpica. Els psicopedagogs som prou conscients de la importància de la inclusió.

17. Tenir cura i poder respectar i cobrir les necessitats individuals de l'alumnat també és una tasca de l'educació en general i de l'escola en particular.

18. "La homogeneïtzació a les aules dificulta la resposta educativa en la comunitat escolar. Tots els alumnes/as presenten diferències i per tant, el procés d'ensenyament i aprenentatge s'ha de poder ajustar a aquestes característiques. Tots iguals, tots diferents."

19. És difícil respondre si o no, depèn del centre, del propi alumne, i dels recursos.

20. Pot afavorir la inclusió educativa si en fem un bon ús, és a dir, ha de ser un espai que sigui complementari a l'aula però no pas un substitut d'aquesta. El nen ha de passar allà el mínim de temps possible, només en moments necessaris i per a certes activitats. Tot allò que pugui compartir a l'aula ordinària amb els seus companys i potser l'ajuda d'una vetlladora serà molt més enriquidor.

21. Amb el suport extra i el material adaptat, el nen pot seguir amb els seus companys de classe, de manera que s'afavoreix el seu desenvolupament social i emocional, mentre que es reforça el cognitiu.

22. Cal matisar que no tots els casos de discapacitat són iguals, i que per tant s'hauria d'examinar cas per cas per veure si les USEE són realment necessària o no.
23. "Realment penso que quan parlem d'inclusió parlem de cada subjecte cada procés dintre d'una mateixa aula, no d'aules separades.
24. No són els i les alumnes que tenen necessitats educatives especials, són les escoles que les tenen, ja que no saben adaptar-se a cada nen i a cada nena. "
25. "Crec que igual que una UEC on es treballa a partir d'unes necessitats específiques de l'alumne tot es positiu per al desenvolupament d'aquest nen/a. I crec que aquest recursos estan per tal d'afavorir aquesta inclusió, o si més no per apropar una mica l'escletxa existent entre el ritme dels alumnes de l'escola ordinària."
26. Està comprovat que el fet que estiguin escolaritzats en escoles ordinàries, afavoreix el seu rendiment i aprenentatge. A més, els altres alumnes has de ser conscients d'aquesta diversitat educativa!
27. No penso que sigui una mala solució i que la feina feta en una USEE no sigui profitosa pels alumnes però, si la pregunta és en relació a la inclusió, no crec que afavoreixi en absolut a la inclusió, perquè al cap i a la fi, és un nom diferent per una metodologia poc renovada i una manera de perpetuar els prejudicis que s'han tingut tota la vida envers els alumnes "d'educació especial". En certa manera si que exclou una mica a l'alumnat, però és un recurs necessari per tal que puguin estar millor atesos i obtinguin més recursos.
28. Es una manera que els nens i nenes amb necessitats educatives especials es relacionin i convisquin amb nens de la seva edat, del seu barri i del seu entorn social, i no hagin de desplaçar-se massa kilòmetres fins una escola especial. A més, en aquestes USEE si estan ben dotades de recursos poden rebre una educació ajustada a les seves necessitats.
29. Depèn de la discapacitat de l'infant ajuda o no, perquè si l'infant només té una discapacitat motriu no crec que hagi d'estar a aquest tipus d'aula.
30. En teoria són alumnes que si no existís aquest recurs haurien d'anar a escola especial. (Encara que no sempre és així) Només per això ja val la pena.

Penses que els alumnes que integren les USEE es beneficien de l'entorn ordinari?

1. Sí, sempre i quan hi hagi un bon treball amb tots els alumnes de l'aula. Per a molt d'ells la seva escola es "USEE" i no l'escola ordinària. I es per aquest motiu q molts d'ells no extreuen beneficis de la "doble" escolarització
2. Excloure'ls de l'entorn ordinari seria un error ja que la relació amb el grup d'iguals és molt important per la inclusió social i per un bon desenvolupament del nen / a.
3. Si però sense deixar de banda aquet tipus de suport tant important que reben
4. Sí perquè estan més preparats per fer-ho, però depèn molt de la relació entre la mestra de la USEE i la de l'aula ordinària

5. Crec que no es beneficien del 100% de l'entorn ordinari. Suposo que al estar a la USEE la major part del temps, no viuen la quotidianitat. Però crec que estar a la USEE els ajuda alhora d'incorporar-se a l'aula ordinària ja que els permet adaptar-se millor a la realitat i a l'entorn, així doncs podrà beneficiar-se en un major grau de l'entorn ordinari. Entre d'altres coses, tenen patrons de conducta normatius al seu voltant dels quals poden aprendre molt més que d'aquells que tenen les mateixes dificultats.
6. "Es beneficien i no es beneficien de l'entorn ordinari. Es beneficien en quan a que es poden interrelacionar amb els seus iguals (edat) en les hores d'esbarjo, sortides i activitats lúdiques. Activitats que els ajuden a uns a potenciar i/o desenvolupar la socialització i als altres a la conscienciació i acceptació de la diversitat. No es beneficien com s'haurien de beneficiar, ja que el mateix sistema educatiu amb la manca de recursos que ofereix, minva els beneficis per els quals els varen crear les USEE. Una cosa es el que diuen que destinen i l'altra es la realitat."
7. Penso que no gaire, crec que per desgracia, estan massa separats
8. Sí, ja que tenen diversitat d'estímul que potser en una escola especial no hi serien.
9. Penso que la diversitat es riquesa, amb la qual cosa canviar de contextos i veure altres de diferents serà una nova experiència i alhora una manera de veure el món amb altres ulls.
10. Crec que faciliten el treball d'educació inclusiva i per tant, els hi donen eines per beneficiar-se a un major nivell.
11. Sí, sempre i quan es compleixin els requisits esmentats anteriorment.
12. He estat en un centre amb USEE i amb una alumne a l'aula que hi assistia, la relació i els vincles que s'estableixen amb ell no es poden descriure. A més, ens permet aprendre juntament amb ell. O almenys s'intenta que es beneficiïn una mica.
13. Han d'estar amb els altres, per tal de normalitzar al màxim la situació i que uns es puguin ajudar als altres.
14. Sens dubte, la normalització del seu entorn afavoreix la minimització de molts aspectes de la seva realitat individual. Sentir-se part d'un grup, a nivell socialitzador, és bàsic per un bon desenvolupament emocional. En ocasions són considerats alumnes que formen part d'un "gueto", exclòs.
15. Sí, ja que tot i fer ús d'aquestes unitats, també estan a l'aula ordinària amb els seus companys. Sempre tindran molt més contacte amb l'entorn ordinari en un centre ordinari (encara que en certs moments estiguin a les USEE) que no pas si el nen o nena assisteix exclusivament a l'escola d'educació especial.
16. Per a un bon desenvolupament també cal tenir en compte la vessant social. Gràcies a les USEE, molts nens que haurien hagut d'anar a centres especialitzats, poden estar ara a les aules ordinàries, beneficiant-se d'entorns normalitzats, on interactua amb tot tipus de nens.
17. En algunes situacions, ja que la ictiologia del centre té un paper molt important.

18. Tenen més recursos per poder desenvolupar-se en l'entorn social.
19. Si perquè no es relacionen únicament amb nens/es que tenen un handicap com ells, fent que no estiguin exclosos des de petits, només per una dificultat, que es pot solucionar amb aquets professionals.
20. Si, ja que formen part de la comunitat educativa com a usuaris actius.
21. Sí ja que van a les USEE però també estan a l'aula ordinària i al pati per tant es beneficien de l'entorn de l'escola.
22. Relacions socials amb els companys, models educatius normalitzats en relació a les àrees curriculars, conducta, alimentació, a la vegada que gaudeixen d'algunes activitats en gran grup (educació física, música, menjador, pati...) reben el suport necessari més individualitzat en les estones dedicades a les USEE (llengua, mates, suport...)
23. Depèn del temps que passi a les USEE.
24. La majoria dels alumnes amb NEE aprenen per imitació. El contacte amb models normalitzats és molt beneficiós.

Annex 4. Espai virtual(fictici) per a afavorir la comunicació-coordinació a nivell del centre com a institució.

Per a veure la pàgina web completa accediu a: <https://sites.google.com/site/fomentemunaescolainclusiva/>

Fomentem una escola inclusiva

Cerca el web

Aquí hi podreu trobar..

Aconseguir-ho és feina de tots/es.

- Marc teòric
- Pla d'Acció
- Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.
- Comissió d'Atenció a la Diversitat
- Estratègies d'Atenció a la Diversitat
- Experiències d'altres centres
- Formació del Professorat
- Unitat de Suport a l'Educació Especial
- Forum
- Mapa del lloc

121

dies per a

Claustre d'inici de curs

L'atenció a la diversitat ha de ser una realitat assumida pel conjunt de la comunitat escolar (Álvarez, Q. 2000).

CALENDARI

SETEMBRE			1	2	3	4
5	CAD 13- 13:30h	6	7	Reprenem les activitats d'organització	8	9
12		13	14	15	16	17
19	Formació del Professorat 17h	20	21	22	23	24
26	Formació del Professorat 17h	27	28	29	30	1
					Claustre- D'inici de curs 14:00- 15:00h	

Benvingut i benvingudes al nostre espai virtual. Aquí, com veureu a l'esquerra de la pàgina trobareu tot un seguit de pàgines amb informacions que ens interessin a tots i a totes, també hi ha espais de comunicació per fer coordinacions i per si tot això no fos suficient també tenim el "Forum", aquest és un espai per parlar de tot allò que voleu, no hi ha temes de debat perquè aquests els proposeu vosaltres.

[Forum](#)

Aquí hi podreu trobar..

Aconseguir-ho és feina de tots/es.

Marc teòric

Pla d'Acció

Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.

Comissió d'Atenció a la Diversitat

Estratègies d'Atenció a la Diversitat

Experiències d'altres centres

Formació del Professorat

Unitat de Suport a l'Educació Especial

Forum

Mapa del lloc

112

dies per a

Claustre d'inici de curs

El nostre Equip Docent

Ascenció A ;Joan C; Anna C;
Maria E; Rosa E; Carme F; Josep
G ;Àngels I;

Joana I ; Rosa M; Laura M

;Araceli N; Paqui N; Manel

O; Eva S; Jordi T; Núria

T; Cristina U; Mireia V; Núria

V; Pilar Z

Forum

Com dèiem, aquest és un espai en el qual podeu comentar tot allò que volgueu, podeu penjar materials que us hagin cridat l'atenció, podeu obrir línies de debat sobre temes que us causen neguit.. tot allò que volgueu. A més us proposem que si veieu la necessitat de tractar algun tema en el Claustre ho deixeu anotat per a tenir-ho present en l'ordre del dia

Altres línies de debat.

Ascenció: L'altre dia vaig veure un documental a tv3 que vaig trobar molt interessant, us adjunto el link per si el voleu mirar.

<http://www.tv3.cat/3alacarta/#/directes/TV3>

Joana: Jo també el vaig veure, és molt maco i està molt ben fet.

Manel: Gràcies noies, vaig a mirar-lo!

Bústia de suggeriments per tractar al Claustre

Jordi: Penso que hauríem de parlar del seguiment del Pla d'Acció ja que m'estic trobant alguns imprevistos a l'aula.

Núria: D'acord, doncs en parlarem.

AVALUACIÓ DE L'ESPAI VIRTUAL.

L'ESPAI VIRTUAL

Benvolguts/des professors/es, aquest és un qüestionari per avaluar l'efectivitat de l'Espai Virtual. Us agraïm la vostra col·laboració, a partir de les vostres respostes durem a terme una decisió (seguir amb l'espai virtual si aquest esdevé un recurs efectiu ; tancar l'espai virtual si considereu que no us ajuda en el procés de coordinació i comunicació amb la resta de docents).

Utilitzeu l'Espai Virtual per a consultar el Calendari?

Aquí hi podreu trobar..

Aconseguir-ho és feina de tots/es.

Marc teòric

Pla d'Acció

Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.

Comissió d'Atenció a la Diversitat

Estratègies d'Atenció a la Diversitat

Experiències d'altres centres

Formació del Professorat

Unitat de Suport a l'Educació Especial

Mapa del lloc

122

dies per a

Claustre d'inici de curs

El nostre Equip Docent

Ascenció A ;Joan C; Anna C;
Maria E; Rosa E; Carme F; Josep
G ;Àngels I;

Joana I ; Rosa M; Laura M
;Araceli N; Paqui N; Manel
O; Eva S; Jordi T; Núria
T; Cristina U; Mireia V; Núria
V; Pilar Z

Marc teòric

Per anar cap a una escola inclusiva necessitem fonamentar-nos, documentar-nos i analitzar-nos. A continuació podreu veure el marc teòric que ens plantegem de cara a millorar la nostra pràctica educativa i fer que dia a dia la nostra escola doni un pas més cap a la inclusió

**Hopkins y Ainscow (1993)
Ainscow (1995):**

- Implicació de la comunitat, professors i estudiants en el procés de canvi.
- Atendre suficientment als beneficis provinents de la investigació i de la reflexió del professorat.
- L'existència d'un lideratge centrat en la transformació.
- Estratègies i coordinació.
- Compromís institucional en un procés de planificació col·laboratiu capaç de legitimar i orientar les accions que s'emprendran.

Lypsky i Gartner (1996):

- Lideratge amb capacitat d'una visió global
- Col·laboració
- Un us revisat de l'avaluació
- Sistemes de recolzament al professorat i als estudiant
- Recursos financers
- Implicació efectiva de la família
- Adaptacions curriculars.

**Clark, Dyson, Millward i
Skidmore (1996):**

- Una gestió flexible del recursos escolars
- Estratègies efectives de la formació del personal
- Canvi en els rols professionals de firma que es puguin afrontar les noves necessitats
- Treball col·laboratiu dins de l'escola.

La inclusió i l'exclusió es configuren com a processos en bona mesura dialèctics, de manera que quan la inclusió avança deriva de la reducció o eliminació dels processos d'exclusió, que, en forma de barreres a l'aprenentatge i la participació, interactuen negativament amb les condicions personals i socials de determinats alumnes (**Booth y Ainscow, 2002**).

En el treball de Parrilla, Hernández i Gallego (1997) es recullen alguns llistats de característiques organitzatives pròpies dels centres inclusius.

Encara que aquestes dades són de fa uns anys encara podem observar com hi ha característiques molt importants a tenir en compte per a que el nostre centre orienti la seva pràctica a l'educació inclusiva. Per a que un centre el puguem considerar inclusiu ha d'implicar a tota la comunitat: professors, professores, educadors, educadores, familiars, a tothom. Per tan, és evident que per a aprofitar la implicació de tots i totes serà indispensable tenir una bona coordinació, fomentar un treball col·laboratiu, dur a terme estratègies per a coordinar-nos millor, però el més important de tot és el compromís, que tothom vegi que pot aportar el seu granet de sorra i que es comprometi a intentar-ho.

Aquí hi podreu trobar..

Aconseguir-ho és feina de tots/es.

Marc teòric

Pla d'Acció

Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.

Comissió d'Atenció a la Diversitat

Estratègies d'Atenció a la Diversitat

Experiències d'altres centres

Formació del Professorat

Unitat de Suport a l'Educació Especial

Mapa del lloc

122

dies per a

Claustre d'inici de curs

El nostre Equip Docent

Ascenció A ;Joan C; Anna C;
 Maria E; Rosa E; Carme F; Josep G ;Àngels I;
 Joana I ; Rosa M; Laura M
 ;Araceli N; Paqui N; Manel O; Eva S; Jordi T; Núria T; Cristina U; Mireia V; Núria V; Pilar Z

Pla d'Acció

En aquest espai anirem penjant tot el material elaborat per al pla d'acció que desenvoluparem al llarg d'aquest curs. De moment com veureu hem afegit les propostes que vàreu fer per al Claustre que es va dur a terme el 15 de juliol.

A partir d'ara toca dur-lo a la pràctica i anar fent el seguiment. Recordeu que al final del trimestre durem a terme la primera avaluació i reajustarem novament el pla en funció dels resultats obtinguts.

Primer passos del Pla d'Acció

- Anàlisi del curs 2010-2011
- Propostes per a millorar

Repàs de les línies pedagògiques del centre: PEC

- És ajustat? O hem de millorar algun aspecte?
- Centrar l'atenció en el punt on es tracta l'atenció a la diversitat

L'escola disposa del recurs USEE. Realment l'estem aprofitant per afavorir la inclusió educativa?

- Obrir un torn de paraules on hi poden intervenir tots els docents, però especialment MEE-USEE- Educador/a i tutors/es de l'aula ordinària.
- En grups de 4-5 proposar mesures inclusives que estan funcionant a l'escola. Mesures que es podrien millorar

Creació del Pla d'Acció. En els mateixos grups penseu:

- Uns objectius que orientin el pla
- Estratègies: com ho farem per aconseguir aquests objectius.
- Seguiment: Com i quan farem el seguiment.
- Avaluació: Com i cada quant

Passada una setmana es va dur a terme un altre claustre on es van exposar totes les propostes i a partir d'aquí vam elaborar conjuntament el Pla d'Acció que durem a terme al llarg del curs vinent.

Aquí hi podreu trobar..

Aconseguir-ho és feina de tots/es.
Marc teòric
Pla d'Acció
Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.
Comissió d'Atenció a la Diversitat
Estratègies d'Atenció a la Diversitat
Experiències d'altres centres
Formació del Professorat
Unitat de Suport a l'Educació Especial
Mapa del lloc

122

dies per a
Claustre d'inici de curs

[Pla d'Acció >](#)

Modificació de Documents de Centre

En aquest espai intentarem entre tots modificar el que ens caracteritza com a escola, modificar els documents de centre que ens defineixen:

Projecte Educatiu de Centre

Projecte Curricular de Centre

Fitxers adjunts (2)

 Projecte Curricular de Centre.docx - el 31/05/2011 4:54 per Eva Ayné López (versió 1)
10 kb [Visualització Baixa](#)

 Projecte Educatiu de Centre.docx - el 31/05/2011 4:54 per Eva Ayné López (versió 1)
10 kb [Visualització Baixa](#)

Aquí hi podreu trobar..

Aconseguir-ho és feina de tots/es.
Marc teòric
Pla d'Acció
Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.
Comissió d'Atenció a la Diversitat
Estratègies d'Atenció a la Diversitat
Experiències d'altres centres
Formació del Professorat
Unitat de Suport a l'Educació Especial
Mapa del lloc

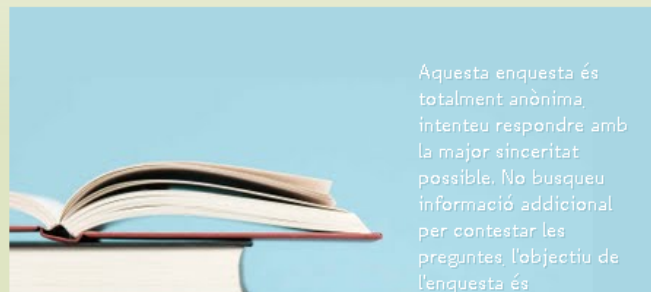
122

dies per a

Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.

Aquest és un formulari creat per a conèixer la vostra opinió sobre alguns aspectes de les USEE.

La inclusió de l'alumnat de les USEE a l'aula ordinària.

Us animo a tots/es a que el contesteu, són 2 minutets.

Passades dues setmanes compartirem els resultats obtinguts en el Claustre d'Inici de Curs .

Aquí hi podreu trobar..

[Aconseguir-ho és feina de tots/es.](#)

[Marc teòric](#)

[Pla d'Acció](#)

[Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.](#)

Comissió d'Atenció a la Diversitat

[Estratègies d'Atenció a la Diversitat](#)

[Experiències d'altres centres](#)

[Formació del Professorat](#)

[Unitat de Suport a l'Educació Especial](#)

[Mapa del lloc](#)

122

dies per a

Claustre d'inici de curs

El nostre Equip Docent

Comissió d'Atenció a la Diversitat

Aquí podreu consultar tots els acords de les coordinacions i podreu llegir les actes.

ACTES DE LES COORDINACIONS

16/01/11

02/02/11

15/02/11

03/03/11

20/03/11

05/04/11

ACORDS REALITZATS

Document amb els acords que s'han anat realitzant al llarg de tot el curs:

També podreu consultar les [Actes de les diferents coordinacions fetes](#) al llarg del trimestre.

Fitxers adjunts (2)

 Acords pressos al llarg del curs.docx - el 31/05/2011 5:07 per Eva Ayné López (versió 1)

10 kb [Visualització Baixa](#)

 Actes de les coordinacions fetes des del dia 16.0 fins al dia 05.04.docx - el 31/05/2011 5:08 per Eva Ayné López (versió 1)

10 kb [Visualització Baixa](#)

Aquí hi podreu trobar..

Aconseguir-ho és feina de tots/es.

Marc teòric

Pla d'Acció

Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.

Comissió d'Atenció a la Diversitat

Estratègies d'Atenció a la Diversitat

Experiències d'altres centres

Formació del Professorat

Unitat de Suport a l'Educació Especial

Mapa del lloc

122

dies per a

Claustre d'inici de curs

El nostre Equip Docent

Ascenció A ;Joan C; Anna C;
Maria E; Rosa E; Carme F; Josep G ;Àngels I;
Joana I ; Rosa M; Laura M
;Araceli N; Paqui N; Manel O; Eva S; Jordi T; Núria T; Cristina U; Mireia V; Núria V; Pilar Z

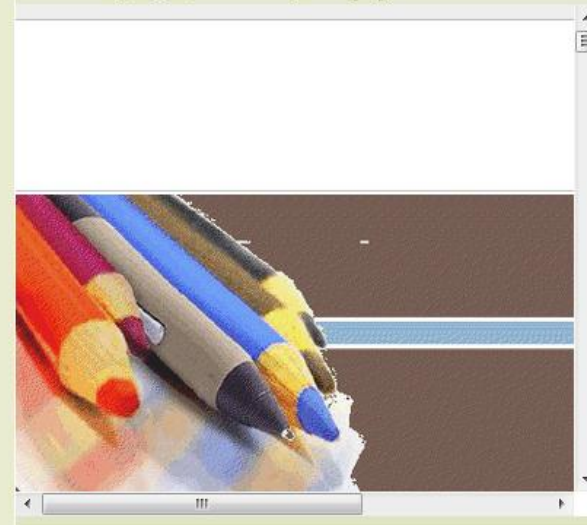
Estratègies d'Atenció a la Diversitat

Aquí podeu anar penjant totes aquelles eines que us han ajudat o us estan ajudant a gestionar l'aula: des d'articles que puguin ser d'interès, compartir experiències, anècdotes, materials que us hagin ajudat, etc.

Vídeo de YouTube

atencio_a_la_diversitat_BO.pdf

A més podeu consultar el material aportat en la [Formació del Professorat](#)

<http://www.xtec.cat/creda/>

<http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/>

Fitxers adjunts (6)

 01_Els_Plans_Individualitzats_02_-_Text_de_la_presentacio.pdf - el 31/05/2011 3:14 per Eva Ayné López (versió 1)
313 kb [Visualització](#) [Baixa](#)

Aquí hi podreu trobar..

Aconseguir-ho és feina de tots/es.

Marc teòric

Pla d'Acció

Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.

Comissió d'Atenció a la Diversitat

Estratègies d'Atenció a la Diversitat

Experiències d'altres centres

Formació del Professorat

Unitat de Suport a l'Educació Especial

Mapa del lloc

122

dies per a

Claustre d'inici de curs

El nostre Equip Docent

Ascenció A ;Joan C; Anna C;

Maria E; Rosa E; Carme F; Josep

G ;Àngels I;

Joana I ; Rosa M; Laura M

;Araceli N; Paqui N; Manel

O; Eva S; Jordi T; Núria

T; Cristina U; Mireia V; Núria

V; Pilar Z

Formació del Professorat

En aquesta pàgina podeu consultar el material aportat al llarg de la formació i les noves propostes de formació de cara al següent trimestre. Consulteu en l'enllaç que us afegim al final de la pàgina.

SETEMBRE			1	2	3	4
5	6	7 Inscripció al curs de Formació: Estratègies d'Atenció a la Diversitat	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19 Formació del Professorat 17h	20	21	22	23	24	25
26 Formació del Professorat 17h	27	28	29	30		

<http://www.prisma.cat/campus/>

<http://www.xtec.cat/formacio/>

Aquí hi podreu trobar..

Aconseguir-ho és feina de tots/es.

Marc teòric

Pla d'Acció

Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.

Comissió d'Atenció a la Diversitat

Estratègies d'Atenció a la Diversitat

Experiències d'altres centres

Formació del Professorat

Unitat de Suport a l'Educació Especial

Mapa del lloc

122

dies per a

Claustre d'inici de curs

El nostre Equip Docent

Ascenció A ;Joan C; Anna C;
Maria E; Rosa E; Carme F; Josep G ;Àngels I;
Joana I ; Rosa M; Laura M
;Araceli N; Paqui N; Manel O; Eva S; Jordi T; Núria T; Cristina U; Mireia V; Núria V; Pilar Z

Experiències d'altres centres

Aquí podeu consultar les experiències d'aquests 10 centres.

Si coneixeu alguna altre adjunt amb la resta.unteu el document amb la resta.

Fitxers adjunts (10)

- CEIP_Alexandre_Gali.pdf - el 31/05/2011 4:03 per Eva Ayné López (versió 1)
705 kb [Visualització](#) [Baixa](#)
- CEIP_Eladi_Homs.pdf - el 31/05/2011 4:05 per Eva Ayné López (versió 1)
648 kb [Visualització](#) [Baixa](#)
- CEIP_Enxaneta.pdf - el 31/05/2011 4:05 per Eva Ayné López (versió 1)
1242 kb [Visualització](#) [Baixa](#)
- CEIP_Folch_i_Torres.pdf - el 31/05/2011 4:05 per Eva Ayné López (versió 1)
250 kb [Visualització](#) [Baixa](#)
- CEIP_Joan_Miro.pdf - el 31/05/2011 4:06 per Eva Ayné López (versió 1)
327 kb [Visualització](#) [Baixa](#)

Aquí hi podreu trobar..

[Aconseguir-ho és feina de tots/es.](#)

[Marc teòric](#)

[Pla d'Acció](#)

[Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.](#)

[Comissió d'Atenció a la Diversitat](#)

[Estratègies d'Atenció a la Diversitat](#)

[Experiències d'altres centres](#)

[Formació del Professorat](#)

Unitat de Suport a l'Educació Especial

[Mapa del lloc](#)

122

dies per a

Claustre d'inici de curs

El nostre Equip Docent

Ascenció A ;Joan C; Anna C;
Maria E; Rosa E; Carme F; Josep G ;Àngels I;

Joana I ; Rosa M; Laura M
;Araceli N; Paqui N; Manel

O; Eva S; Jordi T; Núria

T; Cristina U; Mireia V; Núria

V; Pilar Z

Unitat de Suport a l'Educació Especial

Coordinació tutor/a de l'aula ordinària i professional de la USEE

Aquest és un espai per a facilitar la coordinació entre els diferents professionals que interveuen a l'aula. D'aquesta manera aprofitareu més el temps perquè tothom sabrà què toca fer cada dia i què heu de fer en cada moment.

Sessió de l'àrea de:

Català

CALENDARI DE COORDINACIONS: INCLOU EL CALENDARI GENERAL

SETEMBRE				1 Reprenem les activitats d'organització	2	3	4
5 CAD 13- 13:30h	6	7 Inici de les classes.	8	9 Coordinació tutores- MEE/Educadora 13:00- 13:30h	10	11	
12	13	14	15	16 Coordinació tutores- MEE/Educadora 13:00- 13:30h	17	18	
19 Formació del Professorat 17h	20	21	22	23 Coordinació tutores- MEE/Educadora 13:00- 13:30h	24	25	
26 Formació del Professorat 17h	27	28	29	30 Coordinació tutores- MEE/Educadora 13:00- 13:15h Claustre- D'inici de curs 14:00- 15:00h			

Annex 5. Avaluació de l'Espai Virtual

<https://spreadsheets.google.com/spreadsheet/viewform?formkey=dDZoNjcyREFWNIR5cHRfNnFqRzVuZIE6MQ>

L'ESPAI VIRTUAL

Benvolguts/des professors/es, aquest és un qüestionari per avaluar l'efectivitat de l'Espai Virtual. Us agraïm la vostra col·laboració, a partir de les vostres respostes durem a terme una decisió (seguir amb l'espai virtual si aquest esdevé un recurs efectiu ; tancar l'espai virtual si considereu que no us ajuda en el procés de coordinació i comunicació amb la resta de docents).

Utilitzes l'Espai Virtual per a consultar el Calendari?

☐ Sí

☐ No

☐ A vegades

Utilitzes l'Espai Virtual per a comunicar-te amb professors/es?

☐ Sí

☐ No

☐ A vegades

Has consultat les actes de les diferents coordinacions que tens al teu abast?

☐ Sí

☐ No

☐ A vegades

Has utilitzat l'Espai Virtual per a consultar altres documents que ofereix com. El Pla d'Acció; Documents de Centre; Experiències amb altres centres; Formació Permanent...

- ☐ Sí
- ☐ No
- ☐ Algun cop
- ☐ No gaire sovint

Grau de satisfacció amb l'Espai Virtual.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Molt ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Poc

Si vols, pots afegir propostes per a fer més útil aquest recurs.

Enviar

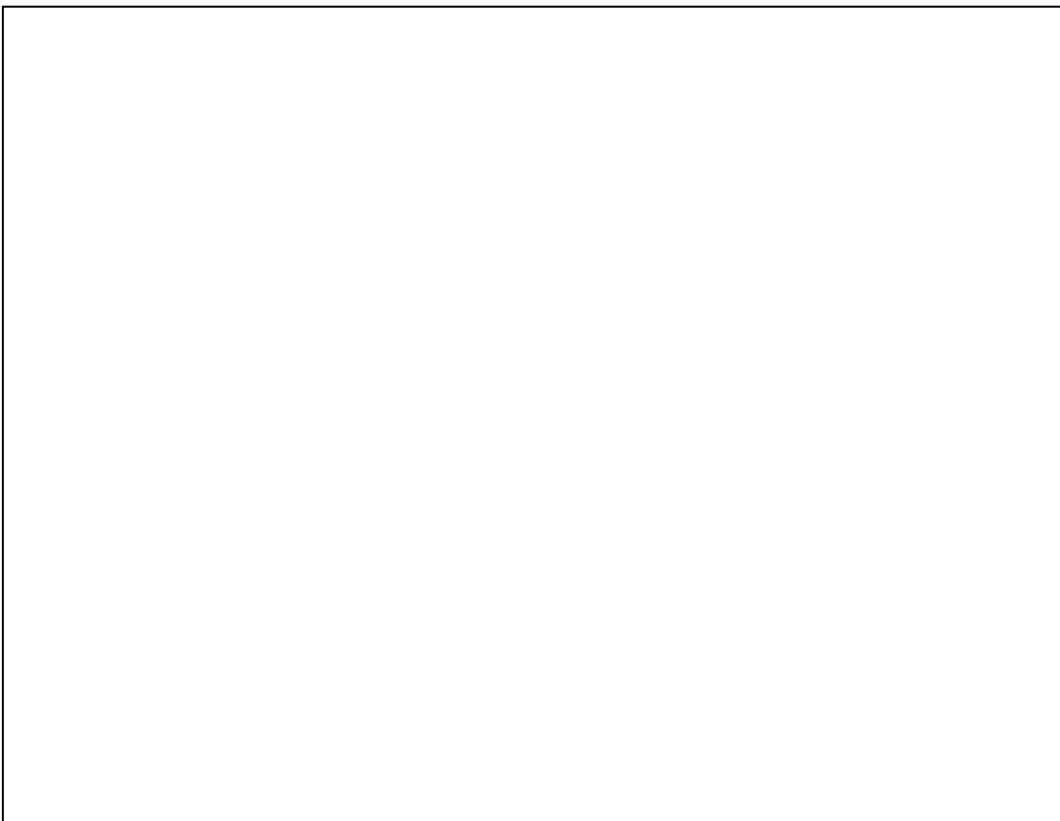
Con la tecnologia de [Google Docs](#)

Annex 6. Programació d'Acció Tutorial

Conèixer-se a un mateix.

DATA:CURS:

Mira't al mirall i dibuixa't. Després penjarem el dibuix en un mural.

Nom:.....

Cognom:.....

Edat:.....

Color del cabell:.....

Color dels ulls:.....

Objectiu: Aconseguir que l'alumne/a es concentri davant un mirall per tal d'observar-se i poder dibuixar en un full de quina manera es veu.

Avaluació: Observar l'atenció amb què l'alumne/a es mira al mirall i els detalls que dibuixa de la seva imatge.

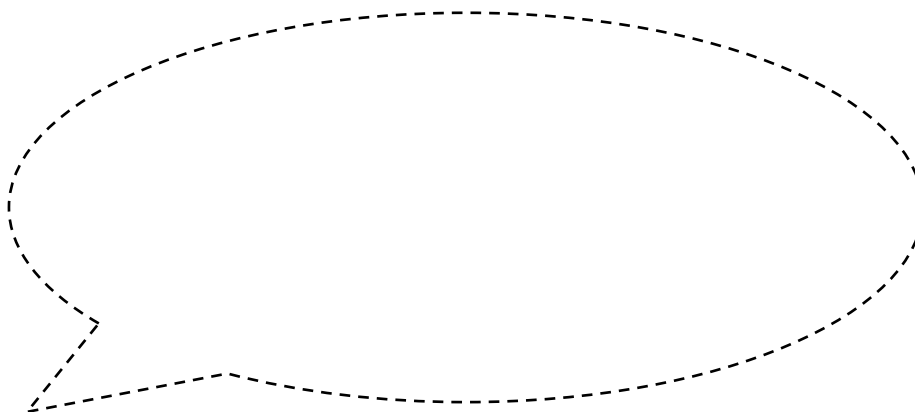
Conèixer-se a un mateix

DATA:CURS:

Com et definiries? Omple la següent graella, un cop la tinguis acabada còpia mitjançant les respostes extretes de la graella una descripció teva, després ho enganxarem al costat de l'autoretrat, per a que tothom sàpiga com ets.

Quan surto de l'escola m'agrada...	
La meva sèrie preferida és...	
El que meu plat preferit és...	
L'esport que més m'agrada és..	
El que sé fer millor és..	
El que em costa una mica més és...	
El que més m'agrada del món és...	
El meu animal preferit és..	
M'agradaria...	

Ara amb l'ajuda de les respostes que has donat crea la teva descripció per a que la resta de la classe et pugui conèixer una mica millor. Després retalla-la i enganxa-la al costat del teu autoretrat.

Objectiu: Aconseguir que l'alumne/a trobi allò que més li agrada per anar autodefinint-se.

Avaluació: Observar l'atenció amb què l'alumne/a s'autodefineix, Observar la coherència de les respostes.

Suggeriments: Es podria aprofitar l'àrea de català per completar aquesta activitat.

Descobrir les altres persones i Afavorir la confiança

Ara, el que heu de fer és anar a mirar els dibuixos dels vostres companys/es i completar la següent graella. Has de posar una creueta al costat del company/a que tingui els mateixos gustos que tú.

NOM	Quan surto de l'escola m'agrada anar a jugar	La meua sèrie preferida és Bob Esponja	El meu plat preferit són els macarrons.	L'esport que més m'agrada és el futbol	El que sé fer millor són les polseres	El que em costa una mica més és llegir.	El que més m'agrada del món és jugar a la play.	El meu animal preferit és el gat.	M'agradaria anar a Disneyland
J									
K									
A									
P									
R									
S									
T									
A									
P									
R									
F									
E									
F									
G									
J									
L									
M									
N									
M									
P									
R									
R									
T									
M									
A									
E									

Objectiu: Aconseguir que l'alumne/a vegi que les seves aficions no són tan diferents a les dels seus companys/es i se senti més acceptat en el grup.// Mostrar a la resta de companys/es que els companys que fins ara consideraven diferents, no ho són tant, és a dir, que tenen aspectes en comú.

Avaluació: Observar si l'alumne/a a comparat la taula correctament trobant les semblances i diferències amb els seus companys/es.

Suggeriments: Aquesta activitat s'hauria de fer a una hora de tutoria./ En el cas de que hi hagi alumnes amb dificultat per recordar el nom dels companys(ja sigui per una disfàsia o per altres dificultats), podem col·locar-hi una fotografia en comptes del nom.

Descobrir les altres persones i 3. Afavorir la confiança

A la classe sou 27 companys/es, i a la següent graella hi ha 27 característiques, completa la graella preguntant als teus companys/es de manera que cada company/a tingui una característica diferent. Aixeca't i pregunta! Recorda, no pots repetir cap company/a.

NOM	PREGUNTA
1	Tinc un germà petit
2	Tinc una germana gran
3	Jugo a futbol
4	Jugo a bàsquet
5	M'agrada pintar
6	M'agrada mirar la tele.
7	M'agrada cantar.
8	Tinc els ulls del mateix color que tú
9	No tinc germans/es.
10	Tinc un gos.
11	Tinc un gat.
12	Tinc un canari.
13	No tinc cap mascota.
14	No m'agrada l'esport.
15	M'agrada jugar a saltar la corda.
16	M'agrada llegir contes.
17	M'agrada mirar pel·lícules.
18	Vaig anar al cinema.
19	Vaig anar a la bolera.
20	M'agrada anar a la fira.
21	M'agraden les gominols.
22	Esmorzo un entrepà.
23	M'agrada el suc de pinya.
24	M'agrada la xocolata.
25	M'agraden les matemàtiques
26	M'agrada jugar a la play.
27	M'agrada jugar al ordinador.

Objectiu: Aconseguir que l'alumne/a vegi que les seves aficions no són tan diferents a les dels seus companys/es i se senti més acceptat en el grup.// Mostrar a la resta de companys/es que els companys que fins ara consideraven diferents, no ho són tant, és a dir, que tenen aspectes en comú.// Aconseguir que tots els alumnes s'acostin a tots els companys/es.

Avaluació: Observar si l'alumne/a completa tota la graella acostant-se a la resta de companys/es i dirgint-se a aquests.

Suggeriments: Aquesta activitat s'hauria de fer a una hora de tutoria. / En el cas de que hi hagi alumnes amb dificultat per recordar el nom dels companys(ja sigui per una disfàsia o per altres dificultats), podem col·locar-hi una fotografia en comptes del nom.

Afavorir la confiança.

Jocs: a continuació descriuré un seguit de jocs que ens podrien ajudar a aconseguir l'objectiu emprat: afavorir la confiança. No obstant, hi ha molts jocs que afavoreixen la confiança del grup que segur que coneixeu o que heu jugat al llarg de la vostra infància. Un suggeriment seria aprofitar l'hora d'educació física per a dur a terme tots aquests jocs, els quals no és necessari dur-los a terme el mateix dia.

El mocador

Objectiu: Facilitar la comunicació i la confiança entre els membres del grup.

Desenvolupament: Es creen dos grups amb els mateix nombre d'alumnes a cada un d'aquests (14-14). Els membres del grup s'enumeren amb diferents números (del 1 al 14) de manera que quan el mestre es posi al mig de la pista i digui un número concret (del 1 al 14), el membre del grup que tingui aquest número haurà d'anar ràpidament a buscar el mocador, intentant arribar abans que el company de l'equip contrari, en cas de que aquest arribi abans haurà d'intentar atrapar-lo per a robar-li el mocador.

Arrencar cebes

Objectiu: Afavorir les relacions personals a partir del contacte físic.

Desenvolupament: Un nen/a recolza l'esquena en una paret amb les cames obertes. Al seu davant es van assegint els seus companys/es amb la mateixa posició. S'agafen tots, d'un en un, amb força per la cintura. Un nen o una nena, dret, agafa les mans del primer de la fila i intenta arrancar-lo dels seus companys i companyes. La resta de companys faran força per impedir que l'arrenqui. Quan ho aconsegueixi la nena o el nen arrencat es posa al darrere del que l'ha desenganxat dels companys i les companyes, se li enganxa a la cintura i l'ajuda a estirar els altres.

Avaluació: Valorar la participació de tots els nens i nenes.

Hi ha altres jocs que també ens ajudaran molt a aconseguir aquesta cohesió grupal, aquest sentiment de pertinença, la confiança dels diferents components, i aquests els podem aconseguir mitjançant la música. Per tan, a l'hora de música també podem aprofitar per dur a terme aquest seguit de jocs.

El gat i el ratolí

Objectiu: Millorar la confiança dels diferents membres del grup i establir un contacte físic.

Desenvolupament: El joc consisteix en un grup de ratolins i un gat, els ratolins es situen paral·lelament a 10 metres del gat, aquests han de seguir el ritme de la música (pas, pas, pas) fins que arriben al costat del gat, aquest ha de caçar a tots els ratolins que pugui quan la mestra doni la senyal, i els ratolins hauran de tornar amb la resta de companys per a refugiar-se i evitar ser menjats pel gat. La mestra abans de que els ratolins comencin a avançar pregunta: ratolins que teniu por? I al gat li pregunta, "gat que tens gana?".

Avaluació: valorar la participació de tots els nens i nenes.

Afavorir la comunicació

Assemblea

Objectius: Deixar un espai fixat dins l'horari de la classe per tal que l'alumnat pugui expressar les seves opinions, preocupacions, demanar informació, etc. /Disposar d'un temps per a ser escoltat. /Pactar normes de convivència i fer que la conversa esdevingui comunicativa.

Desenvolupament: Al principi de curs es pactaran unes normes de convivència entre tots els membres de la classe. Per tal de vetllar pel seu compliment es marcarà la periodicitat de les assemblees, i també es buscarà un secretari/a i un moderador/a i es decidiran les seves funcions. Aquests, juntament amb la tutora o el tutor, prepararan l'ordre del dia de cada assemblea. Durant el desenvolupament de l'assemblea caldrà vetllar perquè les noies i els nois respectin el torn de paraula, sàpiguen escoltar, etc. Els acords que es prenguin seran anotats pel secretari/a a la llibreta de l'assemblea (creada a l'inici de curs). Per a no carregar amb la funció de secretari/a i moderador/a sempre als mateixos alumnes es farà un canvi a cada assemblea de manera que tots els alumnes al llarg del curs hauran d'haver fet un cop de moderador/a i/o de secretari/a.

A més, per facilitar la tasca de l'assemblea podem crear la bústia de l'assemblea, per què a vegades pensem una cosa i el dia de l'assemblea se'ns oblidia, d'aquesta manera si ho escrivim el dia de l'assemblea ens en recordarem. Per tan, el dia de l'assemblea el secretari/a buidarà la bústia per a tractar els temes proposats.

Nom:..... Data:

M'agradaria parlar a l'assemblea de

Avaluació: Valorar el compliment de les normes de convivència i les intervencions de l'alumnat especialment aquelles encaminades a ajudar els companys i les companyes i a col·laborar a crear un clima d'unitat.

Suggeriments: Els jocs proporcionats als annexes anteriors també ens ajudaran a fomentar la comunicació i cooperació del grup.

Dinamitzar el treball de/en grup.

Objectiu: Afavorir la necessitat d'organitzar-se per tal d'arribar a un objectiu comú.

Desenvolupament: Aquest apartat el podríem realitzar amb qualsevol treball que es plantegi a l'aula: matemàtiques, socials, castellà... qualsevol treball en grup que es pugui plantejar un mestre/a. Plantejaré un possible treball a realitzar per l'àrea de català.

Els nois i noies, en grups de dos o tres, miren un diari i en van retallant totes les paraules que els suggereixin alguna cosa (mirant de que les lletres no siguin massa petites ja que després haurem de crear un mural entre tota la classe). De les paraules retallades n'escoliran aquelles que més agradin.

Entre els membres del grup s'han d'intentar fer frases amb sentit i lligar-les entre si. Tots els membres del grup hauran d'aportar paraules, no s'hi val que només s'utilitzin les paraules triades per un dels components, tots hi hauran de col·laborar. Tot això ho aniran fent en un full en blanc i quan tinguin les frases lligades ho enganxaran. Posteriorment cada grup llegirà les frases que han creat a la resta de la classe. Entre tots crearem un mural.

Avaluació: Tenir en compte la participació de tots els membres del grups, l'entesa i l'organització del grup per assolir la tasca.

Nom dels components del grup:

..... Data:.....

Suggeriment:: Abans de començar l' activitat podem oferir uns models creats anteriorment per alumnes d'anys anteriors, o fins i tot per al/la mestre/a mateix, per tal d'orientar l'activitat.

Dinamització de conflictes.

Objectiu: Buscar solucions davant de respostes que se'ls hi plantegen dia a dia./ Afavorir la comunicació del grup i la inclusió de l'alumnat que fins ara ha estat exclòs a l'aula.

Desenvolupament: Davant la situació plantejada al llarg del projecte he trobat interessant per finalitzar el procés de l'acció tutorial trobar un espai on poder explicar i parlar sobre les diferències per aconseguir l'acceptació no només de l'alumnat que fa ús del recurs USEE sinó de la resta de companys/es de l'aula que per altres motius els hagin discriminat per ser diferents a la resta (per raons d'ètnia, raça, sexe...). Durant aquesta dinàmica es passarà el vídeo de "l'Alba l'ase diferent", per a sensibilitzar als nens i nenes i mostrar que la diferència no és dolenta. Primer es passarà el vídeo i seguidament procedirem al debat.

En aquest cas he proposat utilitzar el vídeo de l'Alba (de tv3), perquè és un material que vaig conèixer a través de les practiques a l'EAP, encara que és un material força antic s'adequa molt al que pretenc realitzar en aquesta sessió ja que ens mostra un ase discriminat per la resta d'animals pel fet de que va néixer el mateix dia que es va assecar el llac i a més era diferent a la resta per què era de color blanc. Això fa que la resta d'animals no es vulguin acostar a ella, fins que poc a poc els animals descobreixen que això eren prejudicis i que realment l'Alba és una ase genial. Encara que com us deia jo proposo aquest material de ben segur que n'hi ha molts altres i qualsevol vídeo encaixaria a la perfecció amb la dinàmica ja que l'objectiu és fer-ne el visionat i el posterior debat en el qual pretendrem solucionar un conflicte mitjançant les propostes dels alumnes.

Un cop visionat el vídeo iniciarem el debat, a continuació us mostraré la manera amb la que jo dirigiria el debat, tenint en compte el context concret al que haig de donar resposta (Inclusió de l'alumnat de les USEE a l'aula ordinària):

1. “Ara farem una cosa. Cada taula, en veu baixa heu d'acordar el més important que us ha aportat el vídeo. Només un del grup escriu, després els direm en veu alta i ho apuntarem a la pissarra. (Grups de 5)”. Un cop tots els grups han acabat procedim a recollir el que han anat dient i anotem a la pissarra les diferents idees que van sortint, raonant amb ells la resposta que han donat.

Un cop fet aquest primer buidat aprofitarem per seguir treballant en aquest sentit, però de forma individual:

2. “Penseu si algun cop us heu sentit diferent com l'Alba: a l'escola, a casa, al carrer... (deixa un minut)”. Passat un minut donem la oportunitat a que qui vulgui expressar la seva vivència ho faci. Segurament els alumnes aniran dient diferents moments en la seva vida en els que s'hagin sentit exclosos, probablement apareixerà que un nen/a no l'han deixat jugar al pati, o no l'han deixat jugar a futbol, etc. Davant d'aquesta situació els hi plantejarem:
3. “Fins ara estem parlant de coses que es poden veure i canviar: podem canviar aquesta situació si per exemple els nens deixessin jugar a les nenes al futbol, oi?” A partir d'aquí destacarem la diferència més evident a l'aula, intentarem que apareguin els alumnes de la USEE: “Però, vosaltres creieu que algú d'aquesta classe es pot sentir diferent com l'ase?”. Segurament algú alçarà la mà dient el nom d'aquests companys i a partir d'aquí començarem a dinamitzar un treball molt dirigit amb molt de compte de no ferir els sentiments dels alumnes que fan ús del recurs USEE.

La dinàmica anirà sorgint segons la resposta que vagin donant els alumnes però nosaltres haurem de dirigir la dinàmica de manera que vagi responent a unes preguntes que volem que es plantegin com:

4. “Pregunta orientada als alumnes de la USEE “Si voleu ens podeu dir com us esteu sentit, us heu sentit en algun moment com l'Alba?”;

A partir de totes les respostes donades arribarem a un punt on nosaltres dirigirem l'activitat per explicar:

5. “Com sabeu hi ha coses que es poden canviar i altres que no. Anem a proposar coses que es puguin canviar per millorar com a grup-classe”. Les anotarem a la pissarra amb dues columnes. Al final de la sessió la secretària de l'assemblea serà l'encarregada de passar-ho a net i penjar-ho al suro de les normes, així com també ho podrà anotar a la llibreta de l'assemblea.

Podem aprofundir més en la projecció preguntant:

6. “A la burreta li han atribuït altres diferències a part de les que tenia? Per què ens passa això que a vegades pensem que una persona és d'una manera sense haver-ho vist abans? A vosaltres us ha passat? Algun cop us heu pensat que una persona era d'una manera per què algú altre us ho havia dit i vosaltres us ho havíeu cregut? Vosaltres penseu que us coneixeu tots?

7. Imagineu-vos que jo em poso a parlar, què passaria si no m'enteneu? M'enfadaria perquè jo vull que m'entengueu i ho he provat de mil maneres i ja no sé com fer-ho! Oi? Què passaria doncs? (Probablement apareixeran idees com: no parlaria amb tu, t'evitaria...). I què feu vosaltres quan us enfadeu? (alguns diran que peguen, altres diran que parlen, altres s'apartaran...)

8. Hi ha algunes maneres d'enfadar-vos que com veieu, no afecten als altres (anar a un racó no molesta a ningú. Els altres veuen que estàs a un racó però no els molesta), i altres que sí afecten. A partir d'aquí intentarem donar a entendre que hi ha vegades que certs alumnes no saben expressar-se de cap altra manera que no sigui pegant, i per a evitar que ho faci s'han de buscar solucions per ajudar-lo (Aquest és un exemple concret d'un dels alumnes de la USEE, que al no saber expressar verbalment el que sent soluciona els seus conflictes amb cops de puny).

9. Com creieu que l'ajudarem, perquè aprengui. Algú haurà d'ensenyar no? Però, oi que no només ensenyem les persones grans?

10. Tots tenim coses bones i coses que ens costen. Jo per exemple al acceptar les meves limitacions la gent m'ajuda perquè els hi puc demanar, tinc capacitat per explicar-me. Com que demano ajuda, la rebré. Però, i si no sé com explicar i demanar ajuda, què faré? Tots tenim les paraules emmagatzemades a dins del cap, però a vegades no ens surten. No us ha passat mai que volíeu dir una cosa però no ens surt, no ens surt, i quan ja han passat 10 minuts ens ha sortit? Oi que fa ràbia? Doncs penseu que hi ha persones que els hi costa contínuament.

11. A nosaltres només ens passa a vegades, però imagineu que us passés sempre. Com podem millorar aquesta situació? Vosaltres necessiteu als demés? Per jugar necessites a algú? Per cuinar? Per comprar roba? Per anar a fer música? Sempre necessiteu a algú, jo mateixa també us necessito a vosaltres, sinó a qui li explicaria tot això? Hem quedat que hi ha coses que es poden canviar i coses que no, recordeu? Quins són els motius pels quals a vegades ens enfadem i peguem? Què podem fer abans de que passi això? (Demanar propostes als alumnes i anotar-les al llistat dels canvis)

12. Penseu maneres de resoldre o canviar situacions. A l'ase no se li pot canviar el color de la pell, però sí podem canviar la manera d'entendre-la. No em de ser sempre amics de tothom però hem de respectar i és bo que siguem tots diferents, sinó quin avorriment! La gent, si la coneixem fa que ens sentim agust.

Avaluació: Valorar l'interès i la participació dels membres del grup classe. A més, valorarem dia a dia que les propostes que hagin creat es vagin complint de manera que intentarem solucionar els conflictes que es vagin originant.

Suggeriment: Aquesta sessió es pot realitzar perfectament en dues hores de tutoria, una primera per a dur a terme el visionat de la pel·lícula i per engegar el debat, i l'altre per a crear les propostes, exposar-les davant del grup i penjar-les a la classe. A més, per tal que aquesta sessió no es quedi com una anècdota podrem crear una petita graella per avaluar setmanalment si s'estan duent a terme les actuacions o no.

Nom.....Data:Curs:

Conflicte que ha aparegut:

Membres implicats.....

Solució del conflicte:

Annex 7: Full d'acords per a la coordinació entre tutor/a i professional de la USEE.

Curs:.....Classe:..... Tutor/a:	
Professor/a de suport:	
Quan es realitza el suport (dies i hores) a l'ala:.....	
Total sessions i temps:	

Sessió de:	Dia setmana:	Hora:
Què es fa en aquest moment a l'aula? Continguts i tipus d'activitats.		
Organització de l'espai i agrupaments de l'alumnat		
Què fa el tutor(1)? Amb quins alumnes ho fa?		
Què fa el/la mestre de suport (1)? Amb quins alumnes ho fa?		
En aquesta estona, qui segueix i ajuda més les alumnes i els alumnes prioritzats? Quin tipus d'intervencions hi fa? (2)		
Alumnes és susceptibles de ser ajudats i de fer-los un seguiment en aquesta estona.		
Tipus de coordinació entre professorat. Lloc i periodicitat. (3)		
Observacions:		

1. Planifica l'activitat, la dirigeix, se'n corresponsabilitza, l'executa, hi col·labora, n'observa i n'avalua la consecució, segueix i ajuda els alumnes assenyalats, condueix l'activitat i segueix el grup, porta el taller de comprensió lectora, planifica l'activitat en cicle i dona suport a un grup, observa i avalua, fa intercanvi de papers periòdicament..
2. Tipus d'intervencions: proporcionar-los més ajut, ajudar-los a regular-se i a ser autònoms, adaptar-los l'activitat general, promoure la interacció i l'ajuda entre companys/es, observar i avaluar.
3. Per preparar activitats compartides, planificar-la programació global, revisar, avaluar. Una sessió quinzenal, quan programem, al mig dia, al mateix moment de la classe...

Huguet, T. (2009). *Aprendre junts a l'aula. Una proposta inclusiva*. Barcelona: Graó, pàg. 101

Creada també online i penjada a l'espai virtual proposat al llarg de la intervenció:

<https://spreadsheets.google.com/spreadsheet/ccc?key=0Av8PNqa6zG9-dF8zX0s5d21ZamRzSHJpaEp3XzVUUK&hl=es#gid=0>

<https://sites.google.com/site/fomentemunaescolainclusiva/>

Annex 8. Mostra del full d'acords creat a l'espai virtual. Aquesta és una versió reduïda del full d'acords, per a veure la versió completa:

<https://spreadsheets.google.com/spreadsheet/ccc?key=0Av8PNqa6zG9-dF8zX0s5d21ZamRzSHJpaEp3XzVUUkE&hl=es#gid=0>

Coordinació tutor/a de l'aula ordinària i Mestre/a o Educador/a de la USEE

Aquest és un espai per a facilitar la coordinació entre els diferents professionals que interveuen a l'aula. D'aquesta manera aprofitareu més el temps perquè tothom sabrà què toca fer cada dia i què heu de fer en cada moment.

Sessió de l'àrea de:

Català

Dia de la setmana

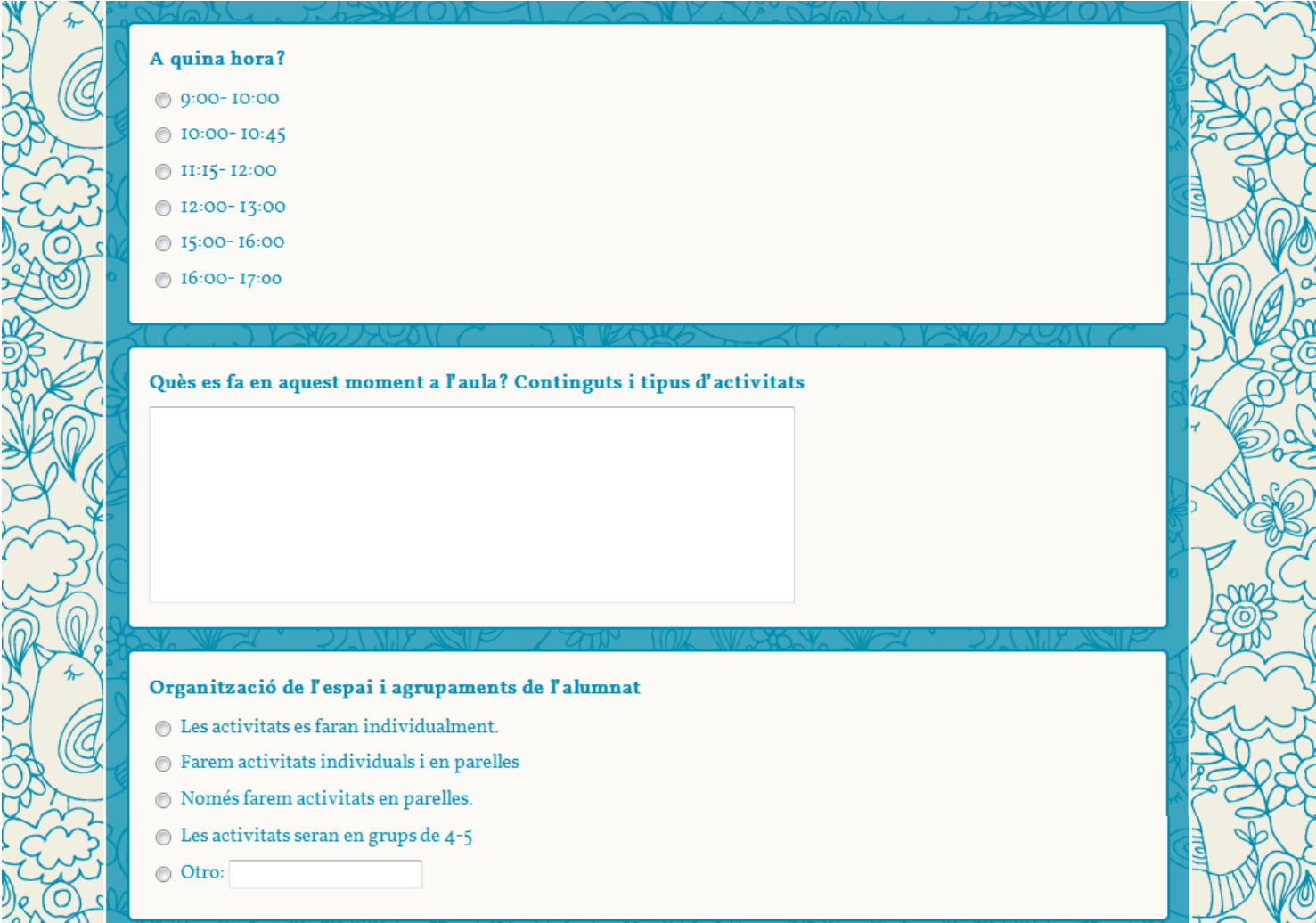
☐ Dilluns

☐ Dimarts

☐ Dimecres

☐ Dijous

☐ Divendres

A quina hora?

- ☐ 9:00- 10:00
- ☐ 10:00- 10:45
- ☐ 11:15- 12:00
- ☐ 12:00- 13:00
- ☐ 15:00- 16:00
- ☐ 16:00- 17:00

Què es fa en aquest moment a l'aula? Continguts i tipus d'activitats

Organització de l'espai i agrupaments de l'alumnat

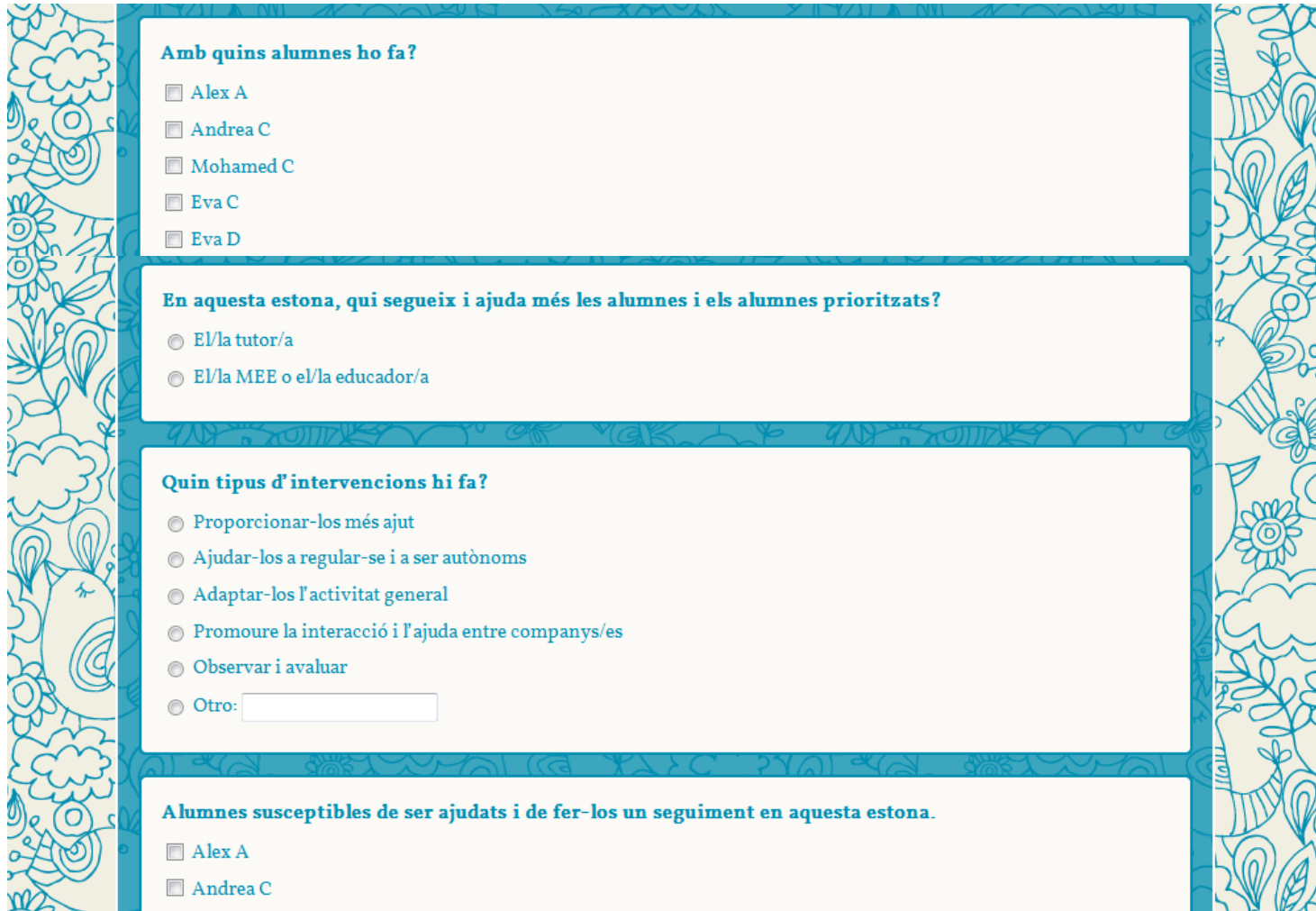
- ☐ Les activitats es faran individualment.
- ☐ Farem activitats individuals i en parelles
- ☐ Només farem activitats en parelles.
- ☐ Les activitats seran en grups de 4-5
- ☐ Otro:

Què fa el tutor/a?

- ☐ Planifica l'activitat
- ☐ La dirigeix
- ☐ Se'n corresponsabilitza
- ☐ L'executa
- ☐ Hi col·labora
- ☐ N'observa i n'avalua la consecució
- ☐ Segueix i ajuda els alumnes assenyalats
- ☐ Condueix l'activitat i segueix el grup
- ☐ Porta el taller de comprensió lectora
- ☐ L'activitat en cicle i dóna suport a un grup
- ☐ Observa i avalua
- ☐ Fa intercanvi de papers periòdicament
- ☐ Otro:

Què fa el/la MEE o el/la educador/a?

- ☐ Planifica l'activitat
- ☐ La dirigeix
- ☐ Se'n corresponsabilitza
- ☐ Observa i avalua
- ☐ Fa intercanvi de papers periòdicament
- ☐ Otro:

Amb quins alumnes ho fa?

- ☐ Alex A
- ☐ Andrea C
- ☐ Mohamed C
- ☐ Eva C
- ☐ Eva D

En aquesta estona, qui segueix i ajuda més les alumnes i els alumnes prioritzats?

- ☐ El/la tutor/a
- ☐ El/la MEE o el/la educador/a

Quin tipus d'intervencions hi fa?

- ☐ Proporcionar-los més ajut
- ☐ Ajudar-los a regular-se i a ser autònoms
- ☐ Adaptar-los l'activitat general
- ☐ Promoure la interacció i l'ajuda entre companys/es
- ☐ Observar i avaluar
- ☐ Otro:

Alumnes susceptibles de ser ajudats i de fer-los un seguiment en aquesta estona.

- ☐ Alex A
- ☐ Andrea C

Dia i hora de la pròxima coordinació.

Encara que els divendres fem una hora de coordinació normalment ens falta temps per programar de cara al següent trimestre. Com t'aniria quedar...

1 2 3 4 5

Dilluns de 14:30 a 15:00 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Dimecres de 12:30 a 13:00

Hi ha alguna cosa que vulguis comunicar? Alguna incidència, algun dubte, algun tema pendent de parlar?

Enviar

Annex 9. La Coordinació tutor/a de l'aula i MEE/Educadora a l'espai l'espai virtual. El full d'acords penjat a l'espai virtual.

<https://sites.google.com/site/fomentemunaescolainclusiva/angles>

Aquí hi podreu trobar..

Aconseguir-ho és feina de tots/es.

Marc teòric

Pla d'Acció

Formulari sobre la inclusió de l'alumnat de les USEE.

Comissió d'Atenció a la Diversitat

Estratègies d'Atenció a la Diversitat

Experiències d'altres centres

Formació del Professorat

Unitat de Suport a l'Educació Especial

Mapa del lloc

122

dies per a

Claustre d'inici de curs

El nostre Equip Docent

Ascenció A ;Joan C; Anna C;

Maria E; Rosa E; Carme F; Josep G ;Àngels I;

Joana I ; Rosa M; Laura M

;Araceli N; Paqui N; Manel O; Eva S; Jordi T; Núria T; Cristina U; Mireia V; Núria V; Pilar Z

Unitat de Suport a l'Educació Especial

Coordinació tutor/a de l'aula ordinària i professional de la USEE

Aquest és un espai per a facilitar la coordinació entre els diferents professionals que interveniu a l'aula. D'aquesta manera aprofitareu més el temps perquè tothom sabrà què toca fer cada dia i què heu de fer en cada moment.

Sessió de l'àrea de:

Català

CALENDARI DE COORDINACIONS: INCLOU EL CALENDARI GENERAL

SETEMBRE			1	2	3	4
			Reprenem les activitats d'organització			
5 CAD13- 13:30h	6	7 Inici de les classes.	8	9 Coordinació tutores- MEE/Educadora 13:00- 13:30h	10	11
12	13	14	15	16 Coordinació tutores- MEE/Educadora 13:00- 13:30h	17	18
19 Formació del Professorat 17h	20	21	22	23 Coordinació tutores- MEE/Educadora 13:00- 13:30h	24	25
26 Formació del Professorat 17h	27	28	29	30 Coordinació tutores- MEE/Educadora 13:00- 13:15h		
				Claustre- D'inici de curs 14:00- 15:00h		

